

THE #1 NEW YORK TIMES BESTSELLING
AUTHOR OF SUZANNE'S DIARY FOR NICHOLAS

JAMES PATTERSON

Sam's Letters to Jennifer

“A box-of-tissues winner.”
—Bookreporter.com

Džejms Paterson

Samantina pisma Dženifer

Naslov originala:
James Patterson – Sam's Letters to Jennifer

Prevod – Tatjana Andrejević

Posebno zahvaljujem Florens Keler koja je saznala i ono malo što još nije znala o jezeru Džiniva u Viskonsinu. I Lin Kolomelo. Najviše sam zahvalan Maksin Paetro, bliskoj prijateljici koja mi je pomogla da na najbolji način oblikujem Pisma od početka pa skoro do kraja.

PROLOG

Baš kao oduvek

Sedim sa Sem na najusamljenijoj plaži jezera Mičigen, malo ka severu od čikaškog hotela Drejk za koji nas vezuju uspomene. Večerale smo za našim omiljenim stolom. Večeras mi je potrebno da budem s njom jer se navršava godinu dana otkako se dogodilo ono što nikako nije smelo – godinu dana kako je umro Deni.

„Ovde sam upoznala Denija, Sem. Jednog majskog dana pre šest godina”, rekla sam.

Sem ume da sluša, gleda pravo u oči i skoro je uvek zanima ono što govorim, čak i kada je gnjavim, kao sada. Družimo se od moje druge godine, a možda i duže. Za nas skoro svi kažu da smo „najsladi par”, samo previše sladak za naš ukus. Ali istina je.

„Kako je samo bilo hladno te noći kada smo se Deni i ja upoznali. A bila sam i užasno prehladna. Da sve bude još gore, Kris, moj bivši dečko, zaključao mi je vrata, pa nisam mogla da uđem u stan. Kakav skot.”

„Taj neopevani prostak, taj gmaz”, dodade Sem. „Nikada mi se nije dopadao. Ne znam da li se to primećivalo.”

„I tako je Deni, fini momak, džogirao po plaži, stigao do mene i upitao me jesam li dobro. A ja kašljem i plačem, potpuno sluđena. Odvratih mu: 'Ličim li ti na nekoga ko je dobro? Gledaj svoja posla. Nema šanse da me smuvaš, ako ti je to namera. Drum!' Nasmejala sam se.

„Eto kako sam dobila nadimak 'Drum'. Nastavio je da trči i u povratku mi opet prišao. Rekao je da se moj kašalj čuje pet kilometara dalje. Doneo mi je kafu, Sem. Trčao je po plaži noseći šolju vrele kafe potpuno nepoznatoj devojci.”

„Da, ali prelepoj, moram da dodam.”

Začutah. Sem me je zagrlila i rekla: „Toliko toga si prošla. Grozno. Nema smisla. Kako bih samo volela da imam neki čarobni štapić pa da učinim da sve poprimi sasvim drugi tok.”

Iz džepa farmerki izvadila sam savijenu izgužvanu kovertu. „Ovo mi je Deni ostavio. Na Havajima. Pre tačno godinu dana.”

„Pričaj dalje, Dženifer. Olakšaj dušu. Večeras želim da čujem celu priču.”

Otvorila sam pismo. Kako sam počela da čitam, suze su potekle.

Draga, divna, prelepa Dženifer...

Pisac si ti, a ne ja. Ipak, morao sam da stavim na papir neka od svojih osećanja pošto si mi saopštila neverovatnu vest. Živeo sam u ubeđenju da nema načina da me usrećiš još više nego što već jesi, ali nisam bio u pravu.

Džen, osećam se kao na sedmom nebu, i prosto ne verujem u svoju sreću. Mogu da kažem da sam, bez ikakve sumnje, najsrećniji čovek na svetu. Oženio sam se najboljom ženom na svetu, s kojom ću sada imati i najbolje dete. Kako da ne budem dobar otac kad je sve na mojoj strani? Biću, obećavam ti.

Danas te volim više nego juče, a ne možeš ni da zamisliš koliko sam te voleo juče.

Volim vas oboje, tebe i našu „srećicu”.

Deni

Suze su mi se slivale niz obraze. „Pravo sam dete”, rekoh. „Baš sam slaba.”

„Nije tačno, jedna si od najjačih žena koje znam. Toliko si izgubila, a i dalje se boriš.”

„Da, ali gubim bitku. Gubim. I to strašno, Sem.”

Onda me je Sem privukla ka sebi i zagrlila i sve mi je, makar na tren, izgledalo bolje. Oduvek je bilo tako.

PRVI DEO

Pisma

1.

Moj dvosobni stan nalazio se u Riglivilu, u jednoj predratnoj zgradi. Bio je kao stvoren za Denija i mene – lep pogled na grad, blizina pravog Čikaga, način na koji smo ga uredili. Sve sam više vremena provodila u njemu, odnosno „u rupi”, kako bi rekli moji dobri prijatelji. Govorili su i da sam „udata za posao”, „beznadežan slučaj”, „nepopravljivi radoholičar”, „usedelica”, „emocionalno hladna” – da pomenem samo neke od zajedljivih nadimaka koje su mi nadevali. Nažalost, s pravom su mi ih davali, a i sama sam mogla da dodam još pokoji na njihov spisak.

Trudila sam se da ne razmišljam o onome što se desilo, ali bilo je teško. Posle Denijeve smrti mesecima me je opsedala samo jedna misao: Bez tebe, Deni, ne mogu da dišem.

Prošlo je godinu i po dana, a ja sam i dalje morala da primoravam sebe da ne mislim na nesreću i sve što je potom usledilo.

Konačno sam počela da izlazim: najpre s Tedijem, visokim i vitkim autorom uvodnih članaka; zatim s Majkom, sportskim zaluđenikom koga sam upoznala na utakmici Kabsa; pa s Korijem – bio je to susret na neviđeno i činilo mi se da sam se obrela u desetom krugu pakla. Mrzela sam izlaske, ali morala sam nekako da živim dalje, zar ne? Imala sam dosta dobrih prijatelja, među njima i parove, žene bez partnera, nekoliko muškaraca koji su mi bili samo drugovi. Stvarno. Časna reč. Svima sam govorila da sam dobro, što je bila laž i moji dobri prijatelji su to znali.

U svakom slučaju, tog dana mi je do roka za predaju teksta za ambicioznu rubriku Tribjuna ostalo još svega tri sata. Bila sam u sosu. Tri ideje koje sam imala završile su u košu, tako da sam iznova buljila u prazan monitor pred sobom. Nije nimalo zgodno pisati „vrcavu” novinarsku rubriku u stilu koji je mešavina Marka Tvena, Oskara Vajlda i Doroti Parker, jer je sve vredno pominjanja već rečeno, i to bolje nego što bih sama ikada mogla da izrazim.

Ustala sam sa sofe, pustila Elu Ficdžerald i podesila klima-uređaj na vrlo nisku temperaturu. Otpila sam gutljaj kafe iz svoje omiljene

šolje. Mmm, baš je bila dobra.

Nada se uvek krije u malim stvarima.

Onda sam počela da šetkam po dnevnoj sobi odevena za pisanje – na sebi sam imala jednu od Denijevih trenerki i svoje crvene čarape koje mi donose sreću kada treba da pišem. Pućkala sam njuport lajt – najnoviji u nizu poroka kojima sam se u poslednje vreme odala.

Majk Rojko je jednom rekao da si dobar koliko i tvoj poslednji članak, i ta me je istina nervirala. To, kao i Debi, moja dvadesetdevetogodišnja anoreksična urednica, bivši novinar londonske žute štampe, koja nosi sve Versaće i Prada, uz Morgental Frederiks naočari.

Stvar je u tome što je meni zaista stalo do rubrike. Izuzetno se trudim da budem originalna, da tekst glatko teče, da poštujem rokove, rečju, da ne omanem.

Na telefon koji je zvrckao satima nisam se javljala. Doduše, jesam ga opsovala nekoliko puta.

Teško je biti svež tri puta nedeljno, pedeset sedmica godišnje, ali, naravno, to je posao za koji me Trib plaća. Uostalom, život mi se uglavnom sastoji od posla.

Baš smešno, koliko je samo čitalaca koji mi pišu kako bi se rado menjali sa mnom za moj mondenski život – hej, da li je ovo, možda, ideja?

Iznenada začuh tresak iza leđa. Soks, moja jednogodišnja tigrasta mačka, oborila je s police knjigu Đavo u Belom gradu, što je prenelo iz sna Euforiju koja je dremala baš na pisačkoj mašini na kojoj je, navodno, F. Skot Ficdžerald napisao Blaga je noć. Ili već nešto tako. Može biti da je Zelda na njoj pisala Ostavi poslednji valcer za mene?

Telefon je ponovo zazvonio i ja zgrabih slušalicu.

Kada sam shvatila ko zove, podišla me je jeza. Pred očima mi se stvorio lik sveštenika Džona Ferlija, porodičnog prijatelja iz Viskonsina, tačnije s jezera Džiniva. Rekao mi je zdravo. Glas mu je podrhtavao i imala sam čudan osećaj da plače.

„Sem”, rekao je.

2.

Stegla sam telefonsku slušalicu obema rukama. „Šta se desilo?”

Čula sam kako je duboko udahnuo pre nego što je ponovo progovorio. „Uh, ne postoji nijedan dobar način da ti ovo saopštim, Dženifer. Tvoja baka je pala”, rekao je. „Nije dobro.”

„Oh, ne!” U mislima sam već bila na jezeru Džiniva, poznatom mestu za odmor na oko sat i po vožnje od Čikaga. Tu sam većinom provodila leta u detinjstvu, i tu sam provela neke od najlepših trenutaka u životu.

„Bila je sama u kući, tako da niko ne zna šta se tačno dogodilo”, nastavio je. „U komi je. Možeš li doći, Dženifer?”

Vest me je pogodila kao grom iz vedra neba. Čule smo se pre samo dva dana. Šalile smo se na račun mog ljubavnog života i pripretila mi je da će mi poslati kutiju anatomski prilagođenih kolača sa đumbirom. Sem je šaljivdžija, oduvek je bila takva.

U roku od pet minuta uspela sam da se presvučem i ubacim nešto odeće u sportsku torbu. Doduše, trebalo mi je malo više vremena da uhvatim Euforiju i Soks i smestim ih u kavez kako bismo mogle da krenemo na nepredviđeni put.

Nagazila sam papučicu za gas i krenula starim jaguarom uz Edisonovu ulicu pa pravac autoput. Jaguar vanden plas iz devedeset šeste je tamnoplava limuzina, Denijev i moj ponos i dika. Zgodna stvar s korisnim detaljem – dvostruki rezervoar za benzin.

Trudila sam se da mislim o svemu i svačemu izuzev o Sem. Baka i ja imale smo jedna drugu, bile smo porodica.

Moja majka je umrla kada mi je bilo dvanaest godina i od tada mi je Sem najbolja drugarica. Njen brak bio je sklad o kojem sam maštala ne samo ja, već i mnogi drugi. Za mog dedu Čarlsa ne može se reći da je bio najprijetnije naravi, ali postao bi sjajan čim uspete da probijete led. Deni i ja zadirkivali smo ih kao deca na proslavi pedesetogodišnjice njihovog venčanja u hotelu Drejk. Dve stotine prisutnih prijatelja zastalo je da aplaudira jer je moj sedamdesetjednogodišnji deda čvrsto stezao Sem u naručju i strasno je ljubio na plesnom podijumu.

Deda Čarls bio je advokat, a od kada je otišao u penziju, njih dvoje su provodili više vremena na jezeru Džiniva nego u Čikagu. Broj ljudi koji su im dolazili u posetu ubrzo se smanjio, naročito posle dedine smrti, pre četiri godine. Sem se tada potpuno preselila na jezero. Ljudi su govorili da će ubrzo za dedom otići i ona.

Ali nije. Zdravlje ju je služilo sve dosad.

Bilo je oko osam i petnaest kad sam skrenula na put broj 50 i nastavila tim smerom do lokalnog puta s dve trake koji vodi pravo do jezera Džiniva, odnosno do NMNS, „najboljeg mesta na svetu”. Posle petnaestak kilometara skrenula sam ponovo. Medicinski centar Lejklend bio je udaljen još svega nekoliko minuta vožnje i pokušavala sam da se pripremim.

„Blizu smo, Sem”, prošaputala sam.

3.

Nesreće uvek dolaze po tri, razmišljala sam. Konačno sam stigla do medicinskog centra. Pokušavala sam da odagnam tu misao. Ne na tu stranu, Dženifer.

Izašla sam iz auta i uputila se uzbrdo ka glavnom ulazu. Sećam se da sam tu bila pre mnogo godina – Sem me je dovela da lekar izvadi udicu koja mi se zakačila tik iznad obrve. Imala sam sedam godina.

Ušla sam u bolnicu. Trudila sam se da se saberem dok sam zurila u Odeljenje za intenzivnu negu, koje je imalo oblik potkovice – sobe pacijenata nalazile su se s tri strane. Glavna sestra, vitka žena četrdesetih godina s ružičastim naočarima, pokazala mi je u kojoj je sobi moja baka. „Tako nam je drago što ste ovde”, rekla je. „Uzgred, uživam u vašoj rubrici. Kao i svi ostali.”

„Hvala”, uzvratila sam uz osmeh. „Vrlo ljubazno od vas, lepo je čuti tako nešto.”

Požurila sam hodnikom do bakine sobe. Otvorila sam vrata i ušla. „Oh, Sem”, glas mi se istog trena pretvorio u šapat. „Šta ti se to dogodilo?”

Bilo je grozno videti svete cevčice pozabadane u njene ruke i čuti zvuke medicinskih uređaja. Ali bila je živa. Iscrpljena i siva u licu, krhka kao san.

„Ja sam, Dženifer”, šaputala sam. „Ovde sam, kraj tebe.” Uzela sam je za ruku. „Znam da možeš da me čuješ. Sada ću ti pričati. Pričaću sve dok ne otvoriš oči.”

Nekoliko minuta kasnije čula sam kako se iza mojih leđa otvaraju vrata. Okrenula sam se i ugledala oca Džona Ferlija. Gusta seda kosa bila mu je razbarušena, osmeh pomalo usiljen. Iako nešto

poguren, i dalje je bio lep čovek. „Zdravo, Dženifer”, obratio mi se šapatom i čvrsto me zagrlio u znak dobrodošlice.

Izašli smo u hodnik i odjednom sam se setila koliko je bio blizak s bakom i dekom.

„Radujem se što vas vidim. Znate li šta je sa Sem, šta ste čuli?”

Odmahnuo je glavom. „Još nije otvorila oči, a to nije dobar znak, Dženifer. Doktor Vajsberg će ti sigurno sutra sve ispričati. Proveo sam ovde skoro ceo dan, došao sam čim sam čuo da joj se nešto dogodilo.”

Onda mi je pružio ključ. „Ovo je za tebe. Ključ bakine kuće.”

Ponovo me je zagrlio i šapatom rekao da mora da ode i odspava kako ne bi i sam postao pacijent. Pošto je otišao, vratila sam se u bakinu sobu. I dalje nisam mogla da poverujem u to što se dogodilo.

Uvek je bila tako jaka, uvek zdrava, uvek se starala o svima oko sebe, pogotovo o meni. Dugo sam sedela i slušala je kako diše, gledala u njeno lepo lice, sećajući se svih svojih dolazaka na jezero Džiniva. Sem me je uvek pomalo podsećala na Ketrin Hepbern, čije smo sve filmove odgledale zajedno. Naravno, poricala je svaku sličnost sa čuvenom glumicom.

Bila sam tako uplašena. Kako da sada izgubim Sem? Izgledalo mi je kao da sam tek izgubila Denija. Suze su mi se slivale niz obraze. „Sranje”, promumlala sam sebi u bradu.

Sačekala sam malo da dođem sebi, pa sam joj onda prišla. Poljubila sam je u oba obraza i zagledala joj se u lice. I dalje sam očekivala da otvori oči, da progovori. Ali nije. Oh bože, zašto se sve ovo dešava?

„Sada idem kući. Palačinke za doručak”, šaputala sam. „Vidimo se ujutro. Čuješ li me? Doći ću da te vidim ujutro, čim se probudim, rano.”

Jedna je suza pala na njen obraz, i skliznula joj niz lice.

„Laku noć, Sem”, rekla sam.

4.

Ne sećam se kako je izgledao moj put od Medicinskog centra Lejklend do Nolvud rouda na jezeru. Jednostavno sam se odjednom obrela pred bakinom kućom. Tu sam se osećala neverovatno prijatno i bezbedno.

Automobili se već čitavo stoleće parkiraju u dvorištu pod prastarim hrastom, tako da tu trave i nema. Tu sam zaustavila jaguar, ugasila motor i ostala tako da sedim minut ili dva, skupljajući snagu da uđem u kuću.

S moje leve strane prostirala se livada koja se spuštala do obale. Posmatrala sam dugačak beli dok ispružen po staklastoj površini jezera okupanog mesečinom. Nebo prepuno zvezda ogledalo se u vodi.

Desno od mene nalazila se stara bela daščana kuća – verande na svim stranama, dva asimetrična sprata s dograđenim sobama u potkrovlju. Dom moje bake i mog deke. Poznajem svaki kutak ove kuće i pogled sa svakog prozora i verande.

Odvezala sam pojas i izašla iz auta. Zapahnuo me je vlažan letnji vazduh. Osećala sam miris belih ljiljana, bakinog i mog omiljenog cveća, pravi dragulj bašte. Tu u vrtu provele smo mnoge noći sedeći na kamenoj klupi, upijajući miris cveća, gledajući nebo.

Upravo mi je tu pričala o jezeru Džiniva – kako se ledi sa istočne ka zapadnoj strani, kako su kopajući zemlju za izgradnju terena za golf naišli na groblje.

Sem je bila puna priča o svemu i svačemu, niko nije umeo da pripoveda kao ona. Ovde sam postala pisac. Upravo u ovoj kući, a moje nadahnuće bila je Sem.

Odjednom me preplaviše emocije. Suze koje sam zadržavala linuše. Kleknula sam na stvrđnutu zemlju prostora za parkiranje. Šaputala sam bakino ime. Obuzela me je užasna pomisao da možda nikada više neće kročiti u ovu kuću. Nepodnošljiva pomisao.

Uvek sam sebe smatrala jakom, a sada... Nešto je pokušavalo da me slomi. Ali neću se dati.

Ne znam koliko sam dugo ostala na parkingu. Napokon sam ustala, otvorila prtljažnik – uzela sam torbu i prebacila je preko ramena, izvukla kaveze s mačkama i krenula ka kući. Mačke su počele da se oglašavaju i taman sam se spremala da ih pustim da izađu kad videh da se u kući na obali, od koje me je delilo stotinak metara, pali svetlo. Samo tren kasnije svetlo se ugasilo.

Imala sam osećaj da me neko posmatra. Ali ko je znao da sam došla?

Nije znala ni Sem.

5.

Bakina kuća bila mi je najomiljenije mesto na svetu, najzdravije i uvek najbezbednije – barem do večeras.

Večeras mi je sve izgledalo drugačije. U kuhinji je vladao mrak, tako da sam upalila svetlo. Onda sam spustila i otvorila kaveze s mačkama.

Sunule su napolje, kao konji kad pucanj označi početak trke. Soks je tri četvrtine ulična mačka, a jednu četvrtinu sijamska. Euforija je umiljata, potpuno bela, dugodlaka mačka zelenih očiju. Nahranila sam ih rukama koje su se i dalje tresle.

Onda sam krenula iz sobe u sobu, i sve je izgledalo kao i obično.

Stari pod od dasaka pričvršćenih četvrtastim ekserima bio je uglačan.

Gomila saksija postavljenih bez reda tiskala se na prozoru trpezarije. Zadivljujući pogled na jezero. Knjige na sve strane. Bel kanto. Memoari kraljice Nur. Kratka istorija skoro svega.

Sitnice koje se dopadaju meni i baki: stara hvataljka za led iz davnih dana kada su se blokovi leda na konjima donosili u Milvoki i Čikago, crteži stabala divlje jabuke koja rastu uz jezero i stare železničke stanice.

Duboko sam uzdahnula. Ova kuća bila mi je dom više nego ijedno drugo mesto na svetu, naročito od kada Denija više nema.

Uzela sam torbu i krenula uz stepenice ka „mojoj” sobi s pogledom na jezero.

Taman sam htela da spustim torbu na stočić kada primetih da na njemu nema mesta.

Šta je ovo?

Pisma. Uvezana u svežnjeve, čak desetak smotuljaka. Verovatno stotinak koverata, možda i više. Na svakom napisan broj i moje ime.

Srce mi je lupalo sve jače, pretpostavila sam u šta gledam. Godinama sam molila Sem da mi ispriča sve o svom životu. Htela sam da znam i zapamtim kako bih mogla da prenesem svojoj deci. I evo priče, tu preda mnom. Zar je znala šta će joj se dogoditi? Da li se loše osećala?

Nisam se ni presvukla, samo sam se svalila na mekanu postelju. Na krilu mi je ležao svežanj pisama.

Zurila sam u svoje ime ispisano plavim mastilom. Poznati bakin rukopis. Onda sam okrenula prvi koverat i pažljivo ga otvorila.

Pismo je bilo napisano na finoj beloj hartiji.

Duboko sam udahнула. Uzdrhtala sam i počela da čitam.

6.

Draga Dženifer,

Tek što si otišla posle vikenda koji smo provele zajedno i srce mi je puno tebe. Stajale smo kraj automobila i opraštale se kada sam odlučila da ti pišem. Nametnulo mi se samo od sebe.

U očima sam ti videla nešto toliko tužno da sam osetila skoro fizički bol. Razmišljala sam o tome kako smo bliske, kako smo oduvek bile bliske, i da bi stvarno bila strašna izdaja našeg prijateljstva kada ti ne bih ispričala neke stvari o sebi.

Tako sam odlučila da ti poverim tajne koje nikome nisam.

Neke su prijatne. Za neke ćeš pomisliti da su... sablažnjujuće, mislim da je to odgovarajuća reč.

Sedim u tvojoj sobi, posmatram naše jezero, pijuckam čaj od metvice koji obe volimo i s radošću te zamišljam kako čitaš ova pisma, po nekoliko odjednom, baš onako kako ih ja pišem. Mogu da ti vidim izraz lica, Dženifer, tvoj divan osmeh.

U ovom trenutku razmišljam o ljubavi – o uzavreloj, ludoj ljubavi koja ti grudi preobražava u zvono, a srce u bat. I o onoj drugoj, koja raste kako upoznaješ voljeno biće, pružajući mu istovremeno priliku da i ono tebe upozna. O ljubavi kakvu ste delili ti i Deni.

Verujem u ove vrste ljubavi; odvijaju se istovremeno i odnose se na isto biće.

Sada se verovatno pitaš zašto pričam o ljubavi. Vrtiš kosu oko prsta, zar ne?

Zar ne, Dženifer?

Želim da ti pričam o tvom dedi i o sebi, dušo, to mi je potrebno.

Nikada nisam stvarno volela Čarlsa. To je istina.

7.

Dženifer,

Sad kada sam već napisala tu tešku rečenicu, a ti je pročitala...

Molim te, dobro pogledaj staru crno-belu fotografiju prikačenu za ovo pismo. Snimljena je onog dana kada je put mog života zauvek

promenio pravac.

Sećam se da je bilo vlažno julsko jutro. Znam da je bilo vlažno jer mi se kosa sva ukovrdžala i izgledala upravo kao bezvezne lokne Širli Templ koje sam u to vreme mrzela. Vidiš li apotekarske posude u izlogu iza mene? Stojim ispred tatine apoteke i žmirkam jer mi sunce ide u oči. Haljina mi je plava i nešto izbledela. Obrati pažnju kako stojim, ruke su mi na bokovima, na licu osmeh nekoga ko vlada svojim životom. Takva sam bila. Samouverena. Pomalo drska. Naivna. S mnogo mogućnosti da budem šta god poželim. Barem sam tako verovala.

Evo o čemu sam razmišljala tog trenutka.

Majka mi je umrla nekoliko godina ranije tako da sam tog leta vodila radnju. Nameravala sam da narednog leta odem s jezera Džiniva da bih pohađala Univerzitet u Čikagu i postala lekar. Da, tako je bilo, planirala sam da postanem akušer. I bila sam ponosna na sebe jer sam mnogo radila na tome da svoj san ostvarim.

Pošto je fotografisanje završeno, pošla sam za ocem u slabo osvetljenu uzanu radnju. Počistila sam drveni pod i stavila novine na radijator u blizini vrata.

Brisala sam mermernu površinu s tezge za točenje sode kada su se vrata otvorila i bučno zalupila.

Precizno ću se izraziti ako kažem da mi se čitav život promenio upravo tada kad su se ta vrata zalupila!

Podigla sam glavu mršteći se, a onda mi je pogled zastao na očima izuzetno privlačnog mladog čoveka. U trenu sam primetila sve – da hramlje, i pitala sam se zašto, da je obučen u skupu odeću, što je značilo da verovatno provodi leto na obali jezera, da me je odlučno pogledao – bum – kao pucanj u srce.

I dalje me je gledao pravo u oči dok je polako prilazio mestu gde se toči soda, a onda seo na jednu stolicu. Kada sam ga bolje osmotrila, primetila sam da nije lep u uobičajenom smislu reči. Nos mu je bio nešto širi, a uši neznatno klempave. Kosa crna kao ugalj, oči tamno-plave, usta lepa. Upravo sam to pomislila tada. Sećam se i dan-danas.

Rekao mi je šta bi želeo da pojede. Naterala sam sebe da se okrenem i napravim mu sendvič sa salatnom od jaja, bez luka, s dosta majoneza kao prilog.

Pristavila sam za kafu osećajući na sebi njegov pogled, od koga sam osećala vrelinu po leđima.

Imala sam dosta posla tog jutra. Trebalo je raspakovati kutije s robom, a otac je tražio i da mu pomognem oko spremanja recepata.

Međutim, zaglavila sam se kod mašine za sodu jer taj momak nikako da ode. A, da budem u potpunosti iskrena, nisam ni želela da ode.

Napokon je odgurnuo tanjir od sebe i zatražio još jedno „lonče jake”, na šta sam se nasmejala.

„Lepa si, znaš li?”, obratio mi se dok sam mu dosipala kafu. „Mislim da smo se već sreli. Možda u snu koji sam usnio? Ili možda samo toliko silno želim da te upoznam da sam spreman da sada kažem bilo šta.”

„Ja sam Samanta”, uspela sam da izgovorim. „Nismo se još upoznali.”

Uputio mi je blistav osmeh. „Zdravo, Samanta. Ja sam Čarls”, rekao je i pružio mi ruku. „Da li bi možda učinila veliku uslugu jednom vojniku? Izadi sa mnom na večeru.”

Ko je mogao da kaže ne?

8.

Džen,

Čarls me je izveo na večeru u elegantni i božanstveni Lejk Džiniva in, gde ti i ja volimo da odemo na ručak i provedemo po dva i tri sata u ćaskanju. Pre te večeri nisam ni kročila na takvo mesto i bila sam opčinjena sjajem, svetlima, otmenošću. (Imaj na umu da sam imala samo osamnaest godina.) Sveće su treperile, čaše zveckale, diskretni konobari služili su raskošno pripremljena jela, pristizalo je vino, šampanjac takođe.

Čarls je imao dvadeset jednu godinu, ali je izgledao dosta starije. Bila sam opčinjena svime što mi je pričao kao i svime što mi nije rekao te večeri. Posle mnogo nagovaranja kazao mi je da ga je na Siciliji pogodio metak, da ima i jednu dublju ranu, o čemu će mi jednog dana ispričati.

Meni je nagoveštaj buduće bliskosti bio neodoljiv.

Bilo je lako zadiviti me – imala sam osamnaest godina, odrasla sam u malom gradu, a uz Čarlsa su mi se otvarala vrata mnogo većeg

sveta koji me je zanimao. A kako i ne bi?

Moraš da shvatiš da je u vreme rata život bio veoma dragocen, Džen. Brat Gejl Snajder poginuo je u Perl Harboru, moj ujak Harmon bio je ranjen i skoro svi momci koje sam poznavala ratovali su s druge strane okeana. (Kažem „momci” jer je većina njih upravo to i bila, i za mene je rat oduvek značio mesto kuda šalju mladiće da poginu.) Bilo je pravo čudo što se Čarls vratio kući i što smo se tog leta upoznali.

Mesec i po dana izlazili smo svako večer, a on je obično svraćao i na ručak. Ponovo sam bila puna života i zabavljala sam se kao nikada do tada. Čarls je rado pričao o svim evropskim zemljama koje je video. Smejala sam se kada je pevao omiljene američke pesme s francuskim akcentom. Povremeno je bio promenljivog raspoloženja ali, sve u svemu, meni se činilo da san postaje java. Bio je tako privlačan i duhovit, a uz to ratni heroj.

Jedne noći kraj jezera okupanog mesečinom rekao mi je šapatom da me voli i da će me uvek voleti. Zvučao je tako uvereno da je ubedio i mene. Kada mi je devet nedelja posle prvog sastanka ponudio brak, našla sam se na sedmom nebu. Ciknula sam, a za njega je to značilo da pristajem. Onda me je nežno poljubio i stavio mi na prst veliki dijamantski prsten boje smaragda. Oh, bila sam najsrećnija devojka na svetu.

Venčali smo se krajem septembra. Sunce je na mahove jarko sijalo, zatim nestajalo za gustim sivim oblacima. Te promene svetla bile su kao zavesa koja se spušta posle svakog čina u pozorištu. I samo venčanje bilo je nalik veličanstvenoj brodvejskoj predstavi. Bila sam luda za Čarlsom. Činilo mi se da sve to ipak nije prava zbilja, ali bilo je božanstveno.

Venčanje je održano u Kantri klubu. Mi nismo bili člahovi, niti bi moj otac mogao da nam priušti takvu svadbu, ali Stenfordovi jesu, tako da su o svemu odlučivali uglavnom oni.

Ali tata je razgovarao s gospođom Sajm i naručio mi prelepu svilenu venčanicu, s visokim okovratnikom, desetinama dugmića na leđima i na rukavima sve do zglobova, a od struka nadole širila se i padala do zemlje u bogatim naborima.

Znaš o čemu govorim, Džen, jer si je i sama nosila na dan svog venčanja s Denijem.

Prizor mi je i sada pred očima. Kantri klub, svi naši gosti, Čarls prav kao strela, kosa crna poput uglja začušljana unazad. Tata me je predao mom lepom mladoženji. Matičar je bio jedan sudija iz Vrhovnog suda Ilinoisa. Stidljivo sam prošaputala da uzimam Čarlsa za muža, predajući mu se svim srcem.

Čarls i ja izmenili smo prstenje, a onda mi je on podigao veo da me poljubi. Salom su se prolomili klicanje i aplauz. Zatim su svi izašli iz glavne zgrade i razmiledi se po prostranom travnjaku. Beli šatori bili su postavljeni uz obalu jezera. Služena je najbolja moguća hrana, a vrhunski orkestar iz Čikaga svirao je Benija Gudmena i Glenu Milera.

Polovina gostiju bila je odevena u odeću naručenu u Čikagu i Njujorku i imala uglađene manire. Moji prijatelji i rođaci obukli su najbolje što su imali i često zurili u vrhove svojih cipela. Plesali smo po travi bez prestanka, a nad našim glavama velika jata gusaka letela su ka jugu. Kako je sunce zašlo, drugarice su počele da se tiskaju oko mene govoreći da mi zavide. Shvatala sam šta pod tim podrazumevaju i morala sam da se složim s njima.

Dženifer, bilo je savršeno.

Ili sam makar tako verovala te božanstvene večeri na dan svog venčanja na našem lepom jezeru Džiniva.

9.

Pročitala sam svega dva-tri pisma, baš kao što mi je bilo rečeno. Onda sam zaspala potpuno odevena. Sigurno sam sanjala Sem iz negdašnjih dana i Sem kakva je danas. Probudila sam se s neprijatnim osećajem, kao da sam se prenela iz noćne more, iz nekog sna koji mi nije bio po volji.

Trebalo mi je nekoliko trenutaka da shvatim da zidovi obojeni u bledozeleno i mekani moher preko mojih nogu znače da se nalazim u bakinoj kući. Tu je trebalo da se osećam bezbednom, zaštićenom, srećnom. Nekada je bilo upravo tako.

Osećala sam težinu na grudima – bila je to Soks u dubokom snu.

Tek što sam premestila mačku, začuh prodoran krik od kojeg se krv ledila. Dopirao je kroz tanka prozorska okna spavaće sobe. Da nije ubistvo? Naravno da nije, ali šta je značila ta grozna buka?

Prišla sam prozoru, pomerila zavesu i provirila u dvorište. Bilo je rano jutro.

Nisam mogla da vidim bogzna šta, tek senke i izmaglicu koja se podizala s jezera. Ka jugu se protezao red drvenih kuća. Onda sam ugledala jednog muškarca i čula kako viče s oduševljenjem desetogodišnjeg deteta. Trčao je po travnjaku ispred kuće na obali, stotinak metara dalje.

Pretrčao je travnjak brzo i lako, odmerio dužinu belo obojenog doka koji je izgledao nestabilno i, ne zastajući, skočio u jezero.

Kakav divan skok! I kakav neobičan prizor za rane jutarnje sate.

Posmatrala sam nekoliko minuta kako lepo pliva slobodnim stilom dok se nije izgubio u magli. Dobro je plivao, pokreti su mu bili skladni i snažni. Pomislih na Denija. I on je bio sjajan plivač.

Okrenula sam se. Bila sam potpuno budna. Svukla sam odeću od prethodnog dana i navukla čiste farmerke i prvi duks koji sam izvukla iz torbe. Pokupila sam bakina pisma koja su pala na pod. Setila sam se njenih reči: „Nikada nisam stvarno volela Čarlsa.” S tim još nisam mogla da se suočim. Volela sam deku, kako to da Sem nije?

Sišla sam u kuhinju. Zlatna hrastovina činila ju je tako prisnom. Tu sam započinjala mnoga letnja jutra. Skuvala sam kafu i zatim pozvala bolnicu da čujem kako je Sem i da se uverim da će me lekar primiti na razgovor. Stanje joj je bilo stabilno. Međutim, nije još otvorila oči.

Vrzmala sam se po kuhinji spremajući sebi doručak – sok od pomorandže, prepečeni integralni hleb s puterom, kafu. Nahranila sam mačke i provirila kroz prozor da vidim da li se plivač vratio. Nije. Možda sam ga sama izmislila.

Pijuckala sam kafu i posmatrala jezero Džiniva. Bilo je prelepo. Jutarnja magla se donekle podigla. A šta je sad to? Plivač se ispeo na dok i rukama otresao vodu s tela. Primetila sam nešto što u prvi mah nisam videla. Bio je nag.

Lepo telo, ko god da je on. Dopadalo se i njemu samom, bilo je očigledno. Tipičan muški narcisizam, a o neozbiljnosti i da ne govorimo. „Zamlata”, promrmljala sam.

Desetak minuta kasnije motor jaguara tiho je preo pod hrastom. Na sedište pored sebe spustila sam veliki buket sveže nabranog cveća. Uputila sam se ka bolnici da vidim Sem. Trebalo je da mi odgovori na neka pitanja.

10.

Do bolnice se obično vozi četvrt sata, a ja sam stigla za nešto kraće vreme. Ušla sam i uputila se ka Odeljenju za intenzivnu negu. Posetioci su se već okupljali kod pulta medicinskih sestara, ali meni je uspelo da privučem pažnju jednog lekara. Dr Mark Ormson mi se izvinio i rekao da moram da sačekam. Baku je upravo pregledao njen lekar.

U čekaonici se nalazio aparat za kafu, odmah iza ugla. Ubacila sam sitan novac razmišljajući kako treba da vidim Sem, ali da mi nije potrebna još jedna kafa.

Krajičkom oka spazih čoveka od nekih sedamdeset pet godina, preplanulog, s uredno potkresanom bradom. Mahnuo mi je, ustao s plastične stolice i krenuo ka meni. Bio je to Šep Martin, bakin advokat i komšija s jezera.

Seli smo i počeli da razgovaramo o Sem. I on je, poput svih ostalih, bio iznenađen i zaprepašćen kada je saznao šta joj se dogodilo.

„Obožavam Sem već četrdeset godina”, rekao mi je. „Znaš, upoznao sam je baš ovde, u bolnici.” Onda mi je ispričao nešto od čega su me podišli žmarci.

„Jedne noći, a to se, Dženifer, dogodilo pre četrdeset godina, bio sam van grada kada sam saznao da je moj otac doživeo saobraćajnu nesreću. U bolnicu sam stigao narednog jutra i kraj očeve postelje zatekao ženu koju u životu nisam video. Bio je teško povređen, a ta žena držala ga je za ruku. Nisam znao šta da kažem.

Na svu sreću, Sem je prva progovorila. Rekla mi je da je prethodne večeri došla u posetu prijateljici. Tvoj deda nije bio u gradu. Prolazila je pored sobe mog oca. Upravo u tom trenutku odatle je izašla medicinska sestra koja je zamenila Sem s mojom sestrom Adel, uhvatila je za ruku, dovela do očeve postelje i rekla: 'Otac vas traži'.

Tata je bio u polusvesnom stanju i nije mogao da primeti da je kraj njega nepoznata devojkica, a ni Sem ništa nije rekla. Provela je celu noć uz mog oca samo zato što mu je neko bio potreban.”

Tek što je Šep izgovorio poslednju reč, začuh kako me neko zove, što me je iznenadilo.

Okrenula sam se i videla lekara kako stoji kraj vrata čekaonice. Maks Vajsberg, plavokos, sveže obrijan, u zelenom mantilu, s

fasciklom u ruci. Stariji je od mene nekoliko godina, znamo se od malih nogu, upoznali smo se na jezeru.

Izgledao je potišteno i ozbiljno dok mi se približavao. Pružio mi je ruku. „Drago mi je što si došla, Dženifer”, rekao je. „Sada možeš da uđeš i vidiš baku.”

11.

Krenuli smo ka sobi u kojoj je ležala Sem. Maks Vajsberg mi je usput odgovorio na većinu pitanja koja su me tištala. Onda mi je rekao da uđem. U naručju sam držala buket sveže ubranog cveća. Prišla sam njenoj postelji i nagla se kako bi i ona osetila miris.

„Zdravo, to ja sam, Dženifer. Došla sam da ti opet ne dam mira. I nastaviću da dolazim sve dok mi ti ne kažeš da je dosta”, obratila sam joj se.

„Svi živi raspituju se za tebe. Traže da ozdraviš odmah, a možda i pre. Stvarno nam nedostaješ, Sem. Govorim ti u ime celog grada, uzgred budi rečeno... Ali meni najviše, više nego ikome drugom.”

Cveće sam smestila na lepo mesto, u prozor kraj njene postelje. „Našla sam tvoja pisma”, rekla sam. „Nisam mogla da omašim.” Pružila sam ruku, dotakla joj obraz koji sam zatim poljubila.

„Hvala za pisma. Obećavam da ih neću pročitati odjednom, mada bih najradije baš to uradila.”

Posmatrala sam njeno lice. Mislila sam da o njoj znam sve, ali očigledno nije bilo tako. I dalje je bila veoma lepa. Lepota kojom je odisala bila je jednostavna. Oči su mi ponovo zasuzile, bol mi je stezao grudi. Na tren nisam mogla da progovorim. Toliko sam je volela. Sem i Deni bili su mi najbolji prijatelji, jedini ljudi kojima sam se otvarala. A sad je ovo moralo da se desi.

„Sada ću ja tebi da ispričam nešto”, napokon sam rekla. „Imala sam tada četiri ili pet godina. Svakog leta dolazili smo iz Medisona na jezero u više navrata. Ti boravci na jezeru su bili leto za mene.

Sećaš li se, Sem? Svaki put kada smo odlazili ti bi stajala na verandi. Doviknula bi nam: 'Ćao, volim vas.'

A ja bih se naginjala kroz prozor uzvikujući: 'Ćao, bako, volim i ja tebe! Ćao, bako, volim te!' Nisi znala da sam tu rečenicu ponavljala celim putem do kuće: 'Ćao, bako, volim te! Ćao, volim te!' Volim te, Sem. Čuješ li me? Toliko te volim. I odbijam da ti kažem zbogom.”

12.

Nije mi se dopadalo što ostavljam Sem, ali dogovorila sam se za ručak i htela sam da održim obećanje. Izašla sam s bolničkog parkinga i ubrzo se našla na putu ka glavnoj gradskoj ulici.

Jezero Džiniva izgledalo je poput pravog seoceta iz bajke. Retko se kome nije svidalo, tek poslednjim cinicima. Ulica široka i prometna, načičkana dosta dobrim restoranima i finim antikvarnicama, a u pozadini veličanstveno se presijava i svetluca jezero.

Zaustavila sam se na semaforu i posmatrala ljude kako hodaju ulicom i smeju se. U glavi su mi se komešala sećanja na poslednja leta kada smo se Deni i ja tako šetali i smejali. Oh, Deni, Deni, volela bih da si ovde.

Parkirala sam se ispred nekadašnje apoteke mog pradede i ušla. Unutra je bilo sveže. Džon Ferli me je čekao u dnu radnje gde su se nalazile fotelje od crvene kože. Izgledao je otmeno, s onom gustom sedom kosom, u sportskoj majici na plave i žute pruge i laganim letnjim pantalonama.

Ustao je kada me je ugledao. „Izgledaš grozno”, rekao mi je uz osmeh.

„Ove mi reči dosta znače, budući da dolaze od pravog stručnjaka”, uzvratila sam mu i osmehnula se prvi put tog dana. Za razliku od mnogih sveštenika koji životne lekcije uče iz knjiga, Džon je čvrsto stajao na zemlji i poznao ljude kao kakav dobar čikaški psihijatar. Naručili smo tople sendviče sa sirom i čokoladni šejk. Devojka koja je zapisala porudžbinu nije znala da aparat za sodu posmatram kroz patinu vremena, dočaravajući sebi prvi bakin susret s mojim budućim dedom.

„Kakav je čovek bio moj deda?”, upitala sam Džona pošto smo bili usluženi.

„Odličan advokat, nepošten igrač golfa, dobar porodičan čovek. Bio je pravi ortak, kako bi se danas reklo”, odgovorio mi je.

„Čarls i Sem su se upoznali upravo ovde”, rekla sam. „Na nekoliko koraka od mesta na kojem sada sedimo.”

Džon je sigurno primetio senku tuge na mom licu. Uzeo me je za ruku. „Kada razmišljam o tvom dedi, Dženifer, pada mi na pamet kako nije mogao da podnese da odeća na njemu bude uprljana, a

uvek je bio u dvorištu, skupljao lišće, pomerao kamenje, skupljao drva za potpalu, radio po uputstvima tvoje bake. I petljao nešto oko njenih kola.

Starala se i ona o njemu. Kuvala mu omiljena jela, bodrila ga. Na neki svoj način bili su odani jedno drugom.”

Klimnula sam glavom i upitala se ne prećutkuje li mi nešto. „A Sem? Kakva je ona bila?”

Uputio mi je blistav osmeh. „Tvoja baka je najjača ličnost koju poznajem. Siguran sam da će pregurati i ovo, Dženifer. Nemoj je nikada potcenjivati.”

13.

Vratila sam se u bakinu kuću. Trudila sam se da ne dozvolim ovome što se dogodilo da me obeshrabri. Pomišljala sam da napravim jednu od njenih čuvenih „šašavih torti” i da je celu pojedem sama. Veliki hrast pravio je prijatnu hladovinu u prednjem dvorištu. Kao i oduvek. Stazom oko jezera šetao je jedan par. Po vodi su klizile jedrilice živopisnih jedara.

Neki postariji čovek rumenih obraza sedeo je u invalidskim kolicima tik uz vodu i bacao zelenu tenisku lopticu terijeru koju mu je ovaj svaki put donosio. Mahnuo je kada me je primetio, kao što to ljudi na jezeru obično čine.

Mahnula sam i ja njemu i ušla u kuću. Ponela sam veliku čašu limunade i svežanj bakinih pisama i vratila se na verandu.

Toliko me je toga zanimalo u vezi s bakom i dekom. Nikada nisam stvarno volela Čarlsa. Da li je to bilo tačno? Da li je moguće? Kakve još tajne kriju njena pisma?

Smestila sam se na stolicu za ljuljanje, razvezala svežanj, vrpcu dala mački koja ju je odmah odvukla u žbun da je sredi.

Osećala sam kako mi povetarac mrsi kosu. Počela sam da čitam istinsku životnu priču moje bake.

Prvih nekoliko pisama odnosilo se na baštu, tu je bilo i njeno mišljenje o provokativnom tekstu koji sam napisala o tragediji u čikaškoj pošti, zatim nekoliko zapažanja o predsedniku Klintonu – obe smo ga obožavale i užasno se razočarale u njega.

Onda se nastavila nit njene životne priče. Kao da mi se još jedna bomba sručila na glavu. A jedva da sam se oporavila od prethodne.

14.

Dženifer,

Ovo je možda najgore od svih pisama koja ću napisati.

Medeni mesec proveli smo u Majamiju, kao što znaš. Odseli smo u Fontenblou, prelepom starom hotelu u Kolinsovoj aveniji, uz samu plažu. Čarls je sve vreme našeg boravka bio nezadovoljan. Sve mu je smetalo, hotelsko osoblje bilo je suviše uslužno, hrana previše raznovrsna, pesak previše peskast. Najblaže rečeno, svemu je nalazio manu.

Naročito meni.

Treće noći, odmah posle večere, izašli smo na malu terasu naše sobe i slušali kako okean zapljuskuje dokove. Čarls je već bio popio nekoliko pića.

Pokušavala sam da zapodenem razgovor. „Uživala sam u društvu onog para iz Severne Karoline. Baš smo se slatko nasmejali, zar ne?”

Smračio se kao nebo kada se iznebuha podigne oluja. Pogledao me je pravo u oči. „Usprotiviš li mi se ikada, prevariš li me ikada na bilo koji način, postaneš li ikada džangrizava ili glupača, ostaviću te, znaj, i to bez prebijene pare.” Onda je podigao desnu ruku i udario me posred lica. Prilično jako. Kostu su me zbolele. Mislim da je to bio prvi šamar koji sam dobila u životu.

Odjurio je unutra ostavljajući me samu i potpuno po raženu. Dugo sam ostala da sedim na terasi i slušam kako bruje talasi Atlantskog okeana. A možda je to samo meni zujalo u ušima. Došlo mi je da povratim, da pobegnem kući, ali kako?

Dženifer, bila sam slomljena i potpuno zbunjena. Shvataš li? Ostavila sam svoj dom i sve prijatelje kako bih mogla da budem s Čarlsom. Bila su druga vremena, naročito za devojke iz malih gradova. Žene nisu tražile razvod čak ni kada su trpele batine.

Naglo sam odrasla, i to na samom početku našeg medenog meseca. Bilo mi je jasno kakva me sudbina čeka i znala sam da malo šta mogu da promenim. Međutim, nešto sam ipak uradila. Pred odlazak iz Majamija rekla sam Čarlsu da ću ga, udari li me još samo jednom, ostaviti istog trena bez obzira na posledice. I da će svi saznati kakav je skot i siledžija.

Po povratku s medenog meseca preselili smo se u veliki stan u Čikagu. I dalje smo bili u lošim odnosima, Postao je advokat i počeo da radi u porodičnoj firmi. Ubrzo sam rodila tvoju majku, a zatim i tetku Val. A ja sam, Dženifer, živela za leta kada sam se vraćala na jezero Džiniva.

Jedino sam se užasavala vikenda kada je Čarls dolazio iz Čikaga. S njim je stizalo i loše raspoloženje, ali je retko podizao ruku na mene. Bio je sebičan i obožavao je da me ponižava pred decom i prijateljima. Ali izdržavao nas je, i zaista je ispunio obećanje koje mi je davno dao – da će mi jednog dana otkriti mračnu tajnu iz svoje prošlosti. Doduše, nije mi poveravao tajne iz sadašnjosti, nije pominjao žene s kojima se vidao u Čikagu i drugim gradovima.

Žao mi je što sam morala da ti ispričam sve ovo. Seti se, htela si da ti pričam o svom životu.

15.

Dušo moja,

Ispričaću ti još ponešto o tvom dedi da bi mogla da vidiš kako je postao takav čovek. Takav muž, takav deda čak.

Zamisli Čarlsa koji mi priča o nečemu što je nazivao „očinskim gresima”, o događajima koji su oblikovali njegov, ali i moj život. Prošle su tri godine od našeg venčanja. Tvoja majka ležala je u svojoj kolevci u susednoj sobi, bila je mirna beba, dosta je spavala. Čarls i ja bili smo u krevetu. U Čikagu je padala kiša. Ulicom su jurili automobili; kako bi koji protutnjao ispod prozora našeg stana, tako bi farovi blesnuli i osvetlili nam lica.

Te turobne noći Čarls mi je napokon ispričao o događaju koji mu je zauvek promenio život. Imao je svega šesnaest godina tada. Priča je stvarno neverovatna.

Njegovi roditelji su u svojoj velelepnoj kući organizovali zabavu u čast starijeg sina Pitera, koji je maturirao. Posle večere gosti su se povukli u biblioteku da popiju kafu. Piter je otvarao svoje poklone, a Čarls je nepromišljeno rekao ocu da mu se čini kako njegov stariji brat uvek dobija sve najbolje.

Artur Stenford je prasnuo. Okrenuo se prema Čarlsu i rekao mu da je nezahvalan. I dodao da je vreme da mu se kaže istina. „Ti nam čak i nisi sin. Usvojili smo te!” – vikao je otac na njega. Baš tako,

pred svima. Zabava je prekinuta, zavladao je ledena tišina, a Čarls je otrčao uz stepenice u svoju sobu. Otac mu je bio za petama. Kada su se popeli, Čarls je uzviknuo: „Nije istina! Znam da nije istina!”

Artur Stenford se donekle pribrao. „Veruj mi, Čarlse, nisam ti otac, već stric”, rekao je. „Otac ti je moj brat Ben. Devojka s kojom se zabavljao zatrudnela je, ta mala nikogovička bez igde ičega.”

„L-l-lažeš”, promućao je Čarls sav očajan.

„Idi i pitaj svog oca”, uzvratio je Artur. „Ionako je došlo vreme da ga upoznaš. Čuo sam da radi u nekoj birtiji, Marej tap u Milvokiju.” Onda je dodao tiše. „Karolina i ja smo te usvojili. Pokušali smo da te volimo, Čarlse. Trudimo se koliko možemo.”

Iste noći šesnaestogodišnji Čarls otišao je na železničku stanicu. Kupio je kartu za jedan dolar i seo u voz za Milvoki.

Sećam se, Dženifer, te noći kada mi se poverio. Farovi automobila u prolasku na mahove su mu osvetljavali lice. U očima sam mu videla strahovit bol. Saosećala sam s njim. Ako nisam mogla da mu u potpunosti oprostom sve grubosti, barem sam saznala šta ga to tako razjaruje i povremeno čini okrutnim.

Nastavio je da govori tako upečatljivo da su mi se neke reči urezale u sećanje do dana današnjeg.

Voz je stigao do odredišta dva sata kasnije. Reči koje je izgovorio njegov stric odjekivale su mu u glavi poput refrena neke jeftine pesme – „ta mala nikogovička bez igde ičega”. Bila je ponoć kada se obreo u Ulici Mičigen. U blizini su bile dve velike pivare i u vazduhu se osećao težak i opojan zadah piva.

Upitao je kuda treba da ide, uputio se ka istoku, hodao je dok nije naišao na Marijevu aveniju, Skoro da je prošao pored mesta koje je tražio.

Nije bilo nikakvog natpisa, video se tek prijav prozor s leve strane vrata osvetljen reklamom za Miler haj lajf. Čarls je otvorio škripava vrata i obreo se u prostoriji crnjoj od mraka na ulici. Video je dugačak šank obavijen gustim oblakom dima.

Muškarci oko šanka, koji su očigledno radili u pivarama jer su zaudarali na ustajali ječam, osvrnuli su se i pogledali ga. Niko mu se nije obratio, niti su marili što je ušao.

Kada su mu se oči navikle na polumrak, seo je na visoku barsku stolicu. Skriven u senci, upijao je svaku pojedinost: čaše za kocke na

šanku; nekoliko radnika igralo je u piće; natpis SPECIJALITET KUĆE – PANTEROVA PIŠAĆA.

Najviše je posmatrao šankera, čoveka grubog izgleda. Bez obzira na ožiljke koji su mu pokrivali lice, Čarls je nepogrešivo prepoznao porodične crte Stenfordovih: neznatno kriv aristokratski nos, klempave uši. „Ljubav koju sam osetio za tog čoveka skoro da me je zbolela”, rekao mi je tvoj deda.

Nastavio je da posmatra. Njegov otac je nekoj mušteriji vratio manje novca nego što je trebalo i pričao je prostačke viceve o ženama. Čarls je bio crven do ušiju.

Onda je čovek prebrisao šank umašćenom krpom, uneo se Čarlsu u lice i podrugljivo mu se obratio: „Nosu se odavde, klinac. Briši, jer ako te šutnem odleteće ti dupe preko reke.”

Čarls je otvorio usta, ali nije pustio ni glas. Taj strašni trenutak izgledao je dug kao večnost. Lice mu je gorelo, ali nije mogao da progovori.

„Peder”, smejavao se na sav glas njegov otac. „Klinac je peder. A sada, gubi se odavde!”

Čarls se sav tresao. Skliznuo je sa stolice i izašao iz bara. Nije se predstavio ocu, nije mu rekao ni reč. Ni tada niti ikada kasnije.

Pitala sam ga kako je mogao da ode a da ne porazgovara s ocem. Glas mu je bio vrlo jednoličan, kao da mu je bilo bolno da odgovori. Rekao mi je da je gledajući oca imao utisak da se pred njim nalazi Artur. U očima mu je video isti ledeni izraz, isti nedostatak osećanja. I znao je da ga rođeni otac nikada nije voleo niti će ga ikada voleti.

„Pronašao sam ga veoma lako”, rekao je Čarls. „Zašto on nije nikada potražio mene?”

Te sam noći držala u naručju tvog dedu. Shvatila sam da sam mu jedini prijatelj, bez obzira na sve. Dok sam ga privijala na grudi i mazila po glavi, shvatila sam još nešto. Bilo mi je jasno zašto se oženio sa mnom. Bila sam mala nikogovička bez igde ičega. Uradio je to iz inata. Da bi zabo prst u ranu Stenfordovima.

Imala sam dvadeset dve godine, a osećala sam se kao da mi je život završen.

16.

Pošto sam pročitala bakinu tužnu priču, ostala sam sva smušena. Koliko god da sam volela dedu, verovala sam u njene reči. Tražila je da pisma čitam polako, ali želela sam da saznam što više. Kako je mogla tolike godine da provede sa Čarlsom?

Sedela sam u kuhinji i tek što sam otvorila sledeću kovertu, kad krajičkom oka primetih da se nešto pomerilo i začuh kako neko hoda po travi oko kuće.

Jedan čovek obilazio je oko pobočne strane kuće. Imala sam čudan osećaj da mi je poznat, samo nisam znala odakle. Izašla sam na verandu da vidim šta želi.

Kosa mu je bila svetlokestenjasta, talasasta i meka, a jedan izuzetno nemiran uvojak padao mu je na lice. Imao je upadljivo plave oči.

„Zdravo”, rekao je.

„Zdravo”, odgovorila sam oprezno.

Bilo mu je verovatno blizu četrdeset godina, na sebi je imao šorts, majicu sa znakom Univerziteta Nort Dam i strašno čudne sandale kakve nose stariji ljudi.

Odjednom sam se setila. Kada sam ga videla prošli put, nije na sebi imao nikakvu odeću. Preda mnom se nalazio čovek koji je uz ratničke poklike išao na plivanje.

„Dženifer?”, rekao je i iznenadio me. Pitala sam se odakle mi zna ime, kad je on spustio ruku na ogradu i krenuo na verandu.

„Hej”, uzviknula sam. „Poznajemo li se mi?” „Oh, izvini. Ja sam Brendan Keler. Odseo sam kod svog strica Šepa, to je četiri kuće odavde. Rekao mi je da te je sreo u bolnici. Brendan Keler. Ne možeš da me se setiš?”

Odmahnula sam glavom. Onda klimnula. Prisećala sam se. Brendan Keler i moj rođak Erik bili su umnogome deo mojih ranih leta na jezeru Džiniva. Bili su mi umesto braće koju nisam imala. Pratila sam ih u stopu celo jedno ili dva leta. Zvali su me Skaut, po devojčici iz knjige Ubiti pticu rugalicu.

Doduše, koliko sam mogla da se setim, Brendana nisam videla još od vremena kada sam bila klinka. Pružila sam mu ruku. „Zdravo. Odavno se nismo videli.”

Seli smo na verandu i popričali uz ledeni čaj. Uglavnom smo se prisećali jezera Džiniva u stilu „kad smo jednom davno”. Bila mu je

poznata moja rubrika u novinama, a ja sam uspela da saznam da je on lekar.

„Erik i ja zvali smo te Skaut. Bila si vrlo odrasla za desetogodišnju devojčicu. Mislim da si u to vreme već bila pročitala Ubiti pticu rugalicu.”

Nasmejala sam se i spustila pogled. Ni sama nisam znala zbog čega mi je bilo neprijatno. Pratio je moj pogled. „Gledaš moje sandale.”

„Ne, ja...”

Lice mu se lagano razvuldo u osmeh.

„Pozajmio sam ih od strica. Slušaj, kad sam ga već pomenuo, Šep kaže da klub Lajons priređuje večeru Fontani, biće jastoga. Pozvana si i ti, ako želiš da dodeš.”

Odmahnula sam glavom, kao po navici. „Ne, žao mi je. Večeras mi ne odgovara. Pišem članak. Dosta sam u zaostatku.”

„A ako promenim obuću? Imam stvarno lepe mokasine. Ili patike? A mogao bih da idem i bos.”

Nasmejala sam se. „Ne mogu”, rekla sam. „Izvini. Imam rok da predam tekst. Časna reč.”

Brendan je ustao i ispio čaj naiskap. „U redu. Pa, tu sam, u komšiluku. Nadam se da ćemo se videti. Brendan Keler.”

„Skaut.” Nasmešila sam se.

Promrmljali smo po jedno „zdravo”. Mahala sam mu dok je odlazio prema stričevoj kući. Prošla me je pređašnja zamišljenost. Sklonila sam bakina pisma i ušla u kuću.

Tog sam popodneva sela da radim, ali sam nekoliko puta pomislila na večeru u Fontani koja se odvija bez mene. Napravila sam sebi salatu pitajući se zašto tako tvrdoglavo želim da jedem sama.

Ali znala sam razlog. Deni.

I naša „srećica”.

17.

Te sam noći ponovo sanjala Denija. Usnila sam san koji mrzim više od svega na svetu, san u kojem sam ja Deni, ali istovremeno i Dženifer koja posmatra.

Uvek isti san.

Deni surfuje na severnoj obali Oahua, na jednoj od najlepših plaža na svetu. Tu su jednog dana talasi nezamislivo ogromni, a već drugog površina vode mirna je i glatka poput stakla.

Ne valja to što je Deni sam. Trebalo je da odmor provedemo zajedno, ali sam ja u poslednjem trenutku morala da odustanem od puta i ostanem u Čikagu zbog jednog važnog članka za Tribjun. Sama sam tako odlučila.

I evo, Deni čeka da mu naiđe talas. Onda se uspravlja. Nevolja je u tome što se talas izdiže mnogo brže nego što on očekuje. Odjednom ga obara na dno, dubina vode je oko šest metara. Deni ne zna više šta je gore a šta dole. Seća se osnovnog pravila – jednu ruku gore, drugu dole, probaj da osetiš s koje je strane dno a s koje vazduh.

Onda ga drugi, neverovatno jak talas ponovo obara na dno. Zuji mu u ušima, voda mu ulazi u nos. Telo mu je iskrivljeno i izmučeno. Noge mlitave. Da li je slomio nešto? U plućima kao da mu sve gori.

Deni diže ruke od svega... osim od mene i bebe... Viče: „Dženifer! Dženifer, pomoz mi!... Molim te, Dženifen pomoz mi!”

Trgla sam se iz sna i shvatila da se nalazim u svojoj staroj sobi u bakinoj kući. Oblivena hladnim znojem, srce udara kao ludo. Kako da se oslobodim prošlosti kada je Deni stalno u mojim snovima? Zakasnila sam na Havaje. Kriva sam za sve što se dogodilo. Za sve.

18.

Ležala sam u krevetu nekoliko minuta i odjednom čula nekoga kako viče napolju. Konačno sam se pridigla i razgrnula zavese na prozoru svoje sobe.

Bio je tu, samo što je ovog puta bio u kupaćim gaćama. Posmatrala sam ga kako trči i s doka izvodi savršen skok u vodu. „Odrasti”, promrmljala sam i odmah se zapitala otkad sam tako džangrizava.

Istuširala sam se, obukla farmerke koje sam nosila prethodnog dana i majicu sa znakom Tribjuna, vezala kosu u konjski rep. Izašla sam u mirisno letnje jutro. Bilo mi je potrebno da izađem na vazduh, daleko od svojih noćnih mora.

Na jezeru Džiniva, čiji obim iznosi četrdesetak kilometara, ima oko hiljadu dve stotine istih belih dokova. Svaki od njih širok je oko tri i dugačak oko osam metara. Stiče se utisak da skoro svaka kuća na jezeru ima svoj dok. U novembru, pre nego što naiđe zima, izvlače ih

iz jezera. Kada grane proleće, vlasnici ih boje i postavljaju nazad u vodu.

Ponela sam šolju s kafom sve do ivice bakinog doka, oдалde sam mogla da posmatram divlje patke i galebove kako se obrušavaju na površinu vode u potrazi za doručkom. Viskonsin ima dosta ribe, uglavnom grgeča, nešto bakalara i pastrmke. Ovde je nastala Republikanska partija. Tu se rodio i Vilijam Proksmajer, član Demokratske partije koji ozbiljno shvata finansije i vladinim institucijama dodeljuje nagradu „Zlatno runo” za traćenje državnog novca. Zanimljivo mesto.

U daljini sam videla Brendana Kelera kako pliva slobodnim stilom, isto kao i prethodnog jutra. Posmatrala sam ga, a on zapliva prema meni. Njegov lik mi je rastao pred očima i približavao se, sve dok na kraju on ne dotače ivicu doka i spretno se izvuče na obalu.

Otresao se poput psa.

„Ej”, uzviknula sam.

„Trebalo bi da obučeš kupaći kostim i podeš na plivanje, Skaut. Voda je božanstvena. Uopšte ne preterujem.”

„Ne mogu”, odgovorila sam. I samoj sebi zazvučala sam glupo. „Obaveze, još od ranije.”

„Radiš?” Osmehivao se dok je rukama otirao vodu s tela, baš kao i prethodnog jutra.

„Idem da vidim Sem”, rekla sam. „Upravo sam razmišljala o tome da napišem tekst o rasipništvu vlade. Samo mozgam, vidiš i sam.”

„Doručkovala?”

„Danas je na redu tečni doručak”, rekla sam podižući šolju.

„Možeš ti i bolje”, odgovorio je. „Nemoj sada da se joguniš. Pravim izuzetne palačinke s borovnicama. I to brzom brzinom. Veruj mi. Važi?”

Da mu verujem? Otvorila sam i zatvorila usta. Bila sam umorna od sopstvenog zanovetanja. I nisam imala volje da se svađam, čak ni da se raspravljam.

Tako da sam postupila kako je želeo. Verovala sam da ume da napravi izuzetne palačinke s borovnicama.

I to brzom brzinom.

19.

Pratila sam Brendana obalom, pitajući se šta to radim. Nisam nameravala ništa loše. Da budem iskrena, bila sam gladna i izuzetne palačinke s borovnicama zvučale su mi prilično primamljivo.

Kuća Šepa Martina izgledala je kao pravi dom, iako je bila nova. Prozori na kuhinji bili su visoki, a svetlost je dopirala još i s krovnih prozora. Mermerne radne površine bile su savršeno čiste, kao i drveni pod. Čula se muzika, akustični džez (neko je izuzetno pevao Stager Li). A palačinke su bile izvrsne. Nisu se razvlačile poput gume, nisu bile ni pregorele niti suve. Upravo onakve kakve treba da budu.

Atmosfera je, nažalost, postajala pomalo zategnuta. Brendan je rekao da je posetio Tribov sajt kako bi ponovo pročitao neke moje stare tekstove. Dirnula ga je priča o otetom detetu, a anketu koju sam sprovedla, „Da li biste na pustom ostrvu radije bili sa svojim partnerom ili s mačkom”, nasmejala ga je do suza.

Uljudno sam klimnula glavom, ali ništa nisam odgovorila. Postajalo mi je pomalo neprijatno. Nisam želela duže da ostajem, ali nisam ni znala kako da se pristojno izvučem.

Pošto smo pojeli palačinke, Brendan mi je rekao da je radiolog i da živi u Indijani, u mestu Saut Bend. Rekla sam da je to baš lepo, eto odgovora u dve reči.

Odmahnuo je glavom, izgledao je zamišljeno. „Obično ne pričam o sebi”, izjavio je. „Rekao bih da je kriv svež vazduh. Uzeo sam slobodne dane. Postoji granica do koje čovek može da boravi u mračnoj prostoriji i posmatra rendgenske snimke pre nego što mu se smuči i pobegne u potrazi za sunčevom svetlošću.”

Stvarno sam ostala duže nego što sam mislila. Nameravala sam da odem odmah posle jela. Napokon sam mu zahvalila na doručku i krenula ka bakinoj kući. Jedva sam se suzdržala da ne potrčim.

Koračala sam ka istoku, stazom tik uz jezero, prešavši onih stotinak metara do bakinog dugačkog travnjaka ispred kuće.

Devojke su me dočekale mjaukanjem, pa smo krenule uzbrdo prema kući stazom pored bakine žive ograde. Sem je toliko toga dobro radila, zar ne? Osim što, možda, nije pronašla pravog muža. I sam bog zna šta se još nalazi u pismima.

Sem je posadila obilje cveća – cvetna linija, u svom punom letnjem zenitu, protezala se celom dužinom imanja, od jezera skoro do same

ivice puta. Žbunovi bledoružičastih i crvenih ruža bujali su. Krunice irisa podrhtavale su na svojim stabljikama poput uzlepršalih ptičica. Onda sam primetila da u bašti ima nekoga. Videla sam jednog čoveka i nasmešila se. „Hej”, uzviknula sam.

20.

„Henri! Drago mi je što te vidim”, rekla sam visokom mršavom čoveku koji je iz kamioneta vadio baštenske alatke. Kosa mu je poput snežnog polukruga okruživala ćelavo teme, vedre oči su mu sijale. Kretao se s više vitalnosti nego što bi se očekivalo od čoveka zašlog u osmu deceniju.

„Nadao sam se da ću te videti, Dženifer”, rekao je. „Juče smo se za svega nekoliko minuta mimoišli u bolnici. Lepo izgledaš, dušo.” Poljubio me je i čvrsto zagrlio.

Ispričala sam mu šta su mi rekli preko telefona kada sam pozvala da vidim kako je baka – njeno stanje bilo je i dalje bez promena. Henri je klimnuo glavom. U očima sam mu videla bol. Prisećala sam se svih prilika kada sam posmatrala njega i baku kako dovode baštu u red.

Henri Bulok bio je najvažniji mesni baštovan, a Sem pasionirani amater. Henri ju je uvek hvalio, govorio da ima odlično oko i da je izuzetan saradnik.

„Skoro da sam i sam presvisnuo kada sam je našao na kuhinjskom podu”, rekao mi je odmahujući glavom kao da pokušava da odagna neprijatno sećanje.

„Ti si je pronašao?” Iznenadila sam se.

„Da”, odgovorio je i prineo maramicu očima. „Voleo bih da i Sem sada može da vidi svoju baštu.”

Njegov bol podsetio me je na sopstveni. Ponovo sam ga zagrlila, promrmljali smo jedno drugom reči utehe i nade da će Sem ubrzo biti kod kuće. Henri nam je oduvek bio kao član porodice.

Nekoliko trenutaka kasnije začula se buka koja nam je onemogućila dalji razgovor. Džozef, jedan od Henrijevih sinova, kosio je travu u prednjem dvorištu. Pozdravismo se, pa se ja popeh na verandu.

Moj časovnik pokazivao je dvadeset do devet tako da sam procenila da imam vremena da pročitam još dva-tri pisma pre nego što krenem u bolnicu da vidim Sem.

21.

Draga Dženifer,

Želim da ti malo pričam o tome koliko je u životu važna druga šansa, čak i treća. Pomagala sam u biblioteci i jednog dana primetila papir koji je ispao iz neke knjige. U stvari, bila je to nečija zabeleška, nekoliko redova ispisanih rukom, citat pripisan ocu Alfredu de Suzi. „Dugo sam živeo u ubeđenju da život tek treba da počne, pravi život. Međutim, neprestano je iskrsavao kakav problem, nešto što je obavezno moralo prethodno da se obavi, neki nezavršen posao, neki dug koji je trebalo platiti. Potom će život početi. Na kraju mi je svanulo – te nedaće su, u stvari, moj život.”

Tako sam se ja osećala dok mi je život neprestano izmicao, Dženifer. Znam da sam spolja uvek izgledala veselo, ali se nisam tako osećala.

Prošlo je već više od dvadeset godina otkako sam se zarekla da ću sebi dati drugu šansu, još to nisam bila uradila. Odgajila sam dve predivne kćerke, priredila oko deset hiljada večera, namestila krevete trideset hiljada puta, bila dobra vila, advokatova žena, bavila se dobrotvornim radom, i potpuno se iznurila. Pomirila sam se sa sudbinom, bila sam odana Čarlsu i našem braku. I znaš šta, Dženifer? Prestala sam da verujem da je druga šansa uopšte moguća.

Prodrmao me je citat koji sam pronašla.

A možda me je i pripremio za jedan od najvažnijih trenutaka u mom životu.

Imala sam svega četrdeset tri godine, a bila sam udata skoro dvadeset šest. Deca su mi odrasla, osećala sam da mi duh odumire poput bube uhvaćene u paukovoju mreži u nekom prašnjavom ćošku. U životu nisam bila zaljubljena, Dženifer. Neobično, zar ne?

Tri nedelje pošto sam u biblioteci pročitala tih nekoliko redaka upoznala sam jednog čoveka. Ne želim da kažem njegovo pravo ime. Čak ni tebi, Dženifer.

Zvala sam ga Dok.

22.

Dženifer, dušo moja,

Ako te je ovo zaprepastilo, a trebalo bi, zamisli samo kako sam se ja osećala. Kao da sam se vinula u nebo!

Ispričaću ti kako se to dogodilo. Dok i ja smo se poznavali godinama, a ipak, pravo upoznavanje počelo je za vreme jedne beskrajno dosadne večeri koju je priredio Crveni krst u hotelu Komo. Zadesilo se da sedimo za istim stolom. Zapodenuli smo razgovor i ustanovili da bismo mogli da pričamo još satima. Reči nisu dovoljne da izrazim šta sam osećala. Ubrzo sam sva procvetala. Ponovo sam počela da osećam. Mislim da su mi se uvojci ispravljali od iskri koje su varničile između nas. Mogla sam da provedem čitavu noć, sve do jutra, u razgovoru s njim. Čak smo se na taj račun i našalili.

Naravno, Čarls nije ništa primetio.

Sećam se kako je Dok bio obučen te večeri – bež laneno odelo, plava košulja, rukom oslikana plava kravata. Vitak i visok, guste plave kose koju su prošarale srebrne vlasi, bio je najprivlačniji muškarac u sali. U mojim očima, razume se. Za vreme večere pričao mi je o zvezdama, naročito o kometi koja samo što nije ušla u naš komadić svemira i koja će se ponovo pojaviti tek za dve stotine godina. Bio je upućen u hiljadu stvari, strasno je voleo život, i to mi se svidelo, jer mi je nedostajalo godinama.

Imali smo mnogo zajedničkih interesovanja i, da ostavimo sada po strani varnice, osećala sam se prijatno u njegovom društvu. I to od prvog trenutka. Voleo je da me sluša i nekako sam osećala da mogu da imam poverenja u njega, da me prihvata onakvu kakva jesam. Imala sam osećaj da se znamo čitavog života. Prvi put posle dvadeset pet godina skoro da sam bila ona stara. Možeš li da zamisliš kakav je to osećaj? U stvari, nadam se da ne možeš.

Reći ću ti kako to da još nisi ništa čula o Doku. To mu nije pravo ime, ali mu savršeno pristaje (zato što uopšte ne izgleda kao neko ko se zove Dok). Dopadalo mi se da ga oslovljavam imenom koje samo mi znamo. Bila je to naša tajna”, jedna od mnogih, kako se kasnije ispostavilo.

Tog smo se leta videli više puta, slučajno ili namerno slučajno. Mislim da smo već bili pomalo zaljubljeni a da to nismo priznavali. Rekla bih da sam se prva zanela ja, ali nije ni njemu mnogo trebalo, zaljubio se do ušiju, baš kao i ja.

Dženifer, znam kako si i dalje užasno tužna zbog Denija. I, ako iko može da te razume, to sam ja, Niko ti ne može reći koliko ćeš još dugo tugovati. Reći ću ti nešto važno. Nemoj se zauvek odreći ljubavi. Znam o čemu ti govorim, moja slatka, draga, pametna, mudra devojčice. Zbog toga ti i pišem ova pisma.

Molim te, ne odriči se ljubavi. To je nešto najlepše u životu.

A sada prekini čitanje. Ova pisma nisu tek priča o mom životu, Džen, već i o tvom.

DRUGI DEO

Nežna ljubav

23.

Navikavala sam se na čudesnu plimu i oseku života na jezeru Džiniva. Dopadao mi se više nego što sam očekivala.

Bakini prijatelji neprestano su mi izlazili u susret. Da sam htela mogla sam svakog dana da večeram kod nekog od njih. Osećala sam se kao da sam na letnjem raspustu. Sve je ukazivalo na to, izuzev činjenice da je Sem bila bolesna i da nisam znala hoće li joj biti bolje.

Jednog ranog poslepodneva sedela sam u njenoj kuhinji. Starinski crni telefonski kabl povezivao je moj laptop s Internetom. Elektronska pošta bila mi je pretrpana porukama čitalaca – mnogima sam nedostajala i nadali su se da sam dobro.

Obožavam ovu vezu sa čitaocima. To je nešto najlepše u mom poslu. U stvari, od toga mi posao i zavisi. Čitaoci kupuju Trib ukoliko imaju emotivni odnos prema meni. Oko sat ranije dogovorila sam se sa urednicom da neko vreme pišem s jezera Džiniva – tri teksta od po 750 reči nedeljno, baš kao i do sada. Mada potpuno drugačije.

Otvorila sam program za pisanje. Po glavi su mi se vrzmale dve-tri ideje, ali misli su mi letele baki. Razmišljala sam o svojoj mami koja bi trebalo da je prisutna, ali je nije bilo. O mami koja je umrla iako nije trebalo da umre. I o Deniju, razume se. On mi je skoro uvek bio u mislima. A onda sam prestala da razmišljam o prošlosti. Morala sam.

Tiho kucanje na zadnjim vratima prekinulo je tok mojih misli. Otišla sam da otvorim. Preda mnom je stajao Brendan Keler. Nismo se videli nekoliko dana, pa sam se iznenadila kada sam ga ugledala.

Osmehnuo se i upitao me: „Smeš li napolje da se igraš?”

24.

„U redu”, odgovorila sam, i na svoje i na njegovo iznenađenje. Izašla sam ne sačekavši priliku da se jedno od nas dvoje predomisli. U svakom slučaju, nisam bila raspoložena za pisanje, da ne kažem za buljenje u prazan ekran kompjutera.

„Dupli gust šejk od čokolade”, predložio je Brendan, a ja sam odmah znala šta mu je na umu.

„Kod Dadija Maksvela”, nasmešila sam se.

Bio je to lokalni restoran smešten u zgradi oblika igloa, obojenoj u belo, s tendama na plave pruge. Obična a prvoklasna kuhinja. Odsustvo otmenosti nadoknađivano je izuzetno dobrom hranom. Restoran se nalazio na oko tri kilometra od Nolvud rouda, tako da smo stigli za nekoliko minuta.

Činilo se da se ništa nije izmenilo od vremena kada smo bili mali i kada je Maksvel bio mesto vredno posete. Seli smo za sto pored prozora. Pažnju nam je privukla Mari, najnovija živahna konobarica. Nestala je iza vrata kuhinje pošto je zapisala šta želimo da pojedemo.

Nepunih deset minuta kasnije zurila sam u Brendanov tanjir preko svoje šnicle od povrća. Naručio je specijalitet dana, koji je izgledao prste da poližeš – južnjački omlet od tri jajeta, a na njemu luk pečen na roštilju, prženi krompirići i dosta topljenog sira. I gust čokoladni šejk.

„Ti si lekar”, rekla sam mu.

Jednom se živi.” Osmehnuo se. „Hajde, Dženifer, budi hrabra. Probaj. Omlet i šejk.”

Nasmejala sam se. Pružila sam viljušku ka njegovom tanjiru i uzela zalogaj vrelog omleta. Onda još jedan.

I otpila gutljaj gustog čokoladnog šejka.

Odmah je naručio još jedan omlet i šejk za mene.

„Inače si mnogo mršava”, rekao je. Nešto najdivnije što sam u poslednje vreme čula.

Pošto smo sve pojeli, naručili smo kafu. Čudilo me je što mi je na neki način bilo prijatno. Razgovarali smo o svemu važnom što nam se dogodilo u proteklih dvadeset pet godina. Ispričala sam mu ponešto o Deniju, ali on je već bio upućen. Rekao mi je da je razveden već godinu i po dana i da se njegova bivša žena zabavlja s kolegom iz svoje advokatske firme. „Ispostavilo se da se moja lepa Mišel upustila u avanturu na radnom mestu. Pravi radoholičar, nema šta.”

Klimnula sam glavom, a onda se osetila krivom jer je i Deni za mene govorio da sam radoholičar, i bio je u pravu. Preplavila me je

tuga. Brendan je to primetio i dotakao mi je ruku. Rekla sam mu da sam dobro. Nesvesno sam povukla šaku. Znači da možda i nisam bila dobro.

„Moram natrag”, rekla sam.

„Naravno”, odgovorio je Brendan. „Hajdemo.”

U autu mu rekoh da sam dobila novi rok i da ću verovatno pola noći provesti radeći.

„Shvatio sam.” Nasmehio se. „Znači, ohladi.”

„Ne, ne, nisam to mislila”, rekla sam. „U stvari, da, ohladi.” Nasmejao se.

Pozdravili smo se na parking u bakinom dvorištu i ja sam odmah krenula na dvadesetominutno trčanje vijugavim ulicama oko Nolvuda. I dalje sam imala 59 kilograma kao i za vreme studija i nameravala sam da tako i ostane, bez obzira na to što mi je Brendan rekao da sam mršava.

Dok sam trčala, razmišljala sam o njemu. Bio je prilično zabavan. I pametan, bez ikakve sumnje. Slušao je šta govorim, a to većina muškaraca ne čini. Sigurno da i on ima neke tajne, neke priče, neko breme. Šta zapravo radi na jezeru? I dalje se oporavlja od razvoda? Činjenica je da suviše dobro izgleda, suviše je šarmantan i fin da bi ovde boravio potpuno sam.

Vratila sam se kući i otišla da se istuširam. Stajala sam tako puštajući da se vruća voda sliva niz mene i smiri moj previše aktivan um. Onda sam obukla šorts i majicu na bretele, napravila ledeni čaj, uzela nekoliko bakinih pisama i otišla na zadnju verandu.

Sela sam na drveni pod i prekrstila noge. Sunce me je grejalo. Otvorila sam kovertu na kojoj je bilo čitko ispisano moje ime.

25.

Draga Džen,

Kao mala bila si neodoljivo dražesna i slatka, da te čovek pojede. Neutešno si plakala svaki put kada bi letu došao kraj. Svake godine ista priča. A onda sam se setila kako bih mogla da ti olakšam.

Poslednjeg dana leta davala bih ti najveću moguću teglu i slala te na obalu da „poneseš plažu” kući, u Medison. Znala sam da ćeš sakupljati kamenje, ono glatko, crno i sivo, veličine pesnice, na koje nailaziš kada hodaš bosa po pesku. I blede, oble kamičke koje je

voda isprala i ostavila na obali. I da ćeš, naravno, zahvatiti peska i vode, hladne, bistre vode jezera Džiniva. Bilo je očaravajuće posmatrati te kako pokušavaš da celo svoje leto smestiš u teglu.

Jednog poznog avgustovskog jutra pokušavala si da je napuniš u više navrata. „Bako Sem, je l' već puna?“, pitala si, a onda si shvatila da će se tvoje blago najbolje smestiti ako u teglu najpre spustiš najveće kamenje, zatim oblutke i školjke koji će popuniti prostor između njega.

Uspevala si da dospeš još nešto peska, iako je tegla naizgled bila puna do vrha.

Onda si, pošto si se uverila da više ništa ne može da se ugura, potopila teglu u jezero kako bi se tvoja „plaža“ našla pod vodom. Pametnica!

A ja sam ti rekla, Dženi, da žveti život liči na stavljanje plaže u teglu. Nije cilj da se sve u nju smesti. Najpre stavljamo veliko, lepo kamenje, to su najvažnije osobe i iskustva, a onda popunjavamo prostor manjim stvarima.

Inače nam možda ne bi ostalo mesta za ono najbolje.

Razmišljala sam o velikom kamenju i o tome u kojoj su meri godine promenile moje prioritete. Pre mi je bilo najvažnije da zadovoljim druge ljude, pre svega tvog dedu i moju svekrvu, da navedem samo njih dvoje. Zatim, da pomenem još dve stvari: odlaske na večere i održavanje savršenog reda u kući kako bi vojnički stroga inspekcija ser Čarlsa bila zadovoljena.

Sada, kada mi se dopada da zadovoljim sebe, posvećujem se nečemu boljem. Ljudima koje volim. Svom zdravlju. Trudim se da svaki dan provedem najlepše što umem. Glumac Deni Kej znao je da kaže: „Život je veliko slikarsko platno. Baci na njega što više boje možeš.“ Dopada mi se ta misao. I, što je još važnije, trudim se da živim u skladu s njom koliko god mi je u moći.

Uglavnom ustajem prilično rano ujutro da bih posmatrala izlazak sunca. Po celoj kući ređam bočice u koje stavljam pupoljke da bih gledala kako se rascvetavaju svuda oko mene. Sojkama bacam kikiriki u ljusci jer vole da dobiju hranu upakovanu poput poklona. Uvek mi je zanimljivo da posmatram kako pokušavaju da smeste u kljun više od jednog kikirikija. Čitam dobre, teške knjige, a ako ne

mogu da zaspim, dodam koju ceganicu na vatru i gledam reprize serije Red i zakon.

A volim da radim još nešto. Jednom mesečno skuvam ogromnu količinu testenina i sosa od paradajza i pozovem na večeru svoje prijatelje koji žive sami. Prija im da u društvu pojedu pravi domaći obrok. Smejemo se grohotom sve vreme i ne ogovaraju me preterano u kolima na putu ka kući!

Za slučaj da se pitaš, reći ću ti da Dok uvek prisustvuje tim veselim večerama. Jedino što niko ne zna da je on Dok.

26.

Draga Džen,

Sada nešto baš komično.

Poslepodne sam provela u gradu. Upravo sam se vratila kući i shvatila da mi je porub suknje zakačen za pojas hulahopki. I da sam tako paradirala po celom mestu. Bila sam u bakalnici, pa u radnji koja prodaje alat, zatim u Dadiju Maksvelu – „posteljina” mi se vetrila čitavog dana. Niko mi ni reč nije rekao. Kakav blam! Sad ću ti reći nešto što mi se mnogo dopada, mada mi je trebalo vremena da to shvatim na pravi način. Ako ćeš se nečemu što ti se desilo smejati jednog dana, onda bolje da se tome smeješ odmah, istog trena.

Situacija skoro nikada nije tako tragična kao što ti se u prvi mah učini. Opusti se, devojko! Članci koje pišeš za Čikago tribjun veoma su zabavni. Ipak, čini mi se da bi mogla više da se smeješ u stvarnom životu. Negde sam pročitala da smeh uzrokuje lučenje nekih finih supstanci u mozgu. Osećaš se dobro i ne košta ništa!

27.

Smejala sam se čitajući bakino pismo, a onda sam prestala. Suze su mi se slivale niz obraze. Toliko mi je nedostajala da je to postajalo neizdržljivo. Nije mi bilo dovoljno što je dva puta dnevno posećujem u bolnici. Čitajući njena pisma poželela sam da joj čujem glas, makar još samo jednom. Želela sam da porazgovaramo o nekim stvarima.

Na primer o tome ko je Dok. Poznajem li ga? Da li je još živ? A ako jeste, zar ne dolazi i on u bolnicu da je vidi? Jesam li ga videla tamo?

Pamtim kako sam, kad mi je bilo oko pet godina, pokušavala da uguram jezero Džiniva u teglu od majoneza. Oduševilo me je što se

Sem ne samo toga sećala, već je tome i pridavala veliki značaj. Zastala mi je knedla u grlu.

Odšetala sam do jezera i nagazila na lep crni kamen hrapavih ivica. Ponela sam ga i stavila na rastuću gomilu bakinih pisama na stočiću.

Tik uz moj laptop koji je tiho zujao i čekao da počnem da pišem.

Čeka te posao, Dženifer.

Najpre sam izbrisala tekst koji sam započela tog jutra. Imala sam novu ideju, ali dugo nisam znala odakle da počnem.

Napokon sam napisala:

Dan rada provela sam kod svoje bake Sem na jezeru Džiniva. Pošto je božanstven praznični vikend završen, pozdravile smo se i to je bio naš poslednji susret.

Ostavljala sam je u dobrom zdravlju i lepom raspoloženju, ali dok me je grčila, imala sam osećaj da joj je nešto na umu i da možda ne zna kako da mi to saopšti. Trenutak je prošao, ništa je nisam upitala.

Ušla sam u kola i zatrubila dvatri puta u znak pozdrava dok sam izlazila iz njenog dvorišta. Kako sam mogla da znam da će naš naredni susret biti u bolnici, da će Sem ležati u koma i da možda više nikada nećemo imati priliku za razgovor?

Doterivala sam svoj tekst. U međuvremenu, dan je prerastao u noć. U jedan sat posle ponoći i dalje sam sedela, pisala, brisala i ponovo pisala o tome kako sam srećna što je Sem zabeležila svoje misli i ostavila mi da ih pročitam. Koliko je ljudi koji čitaju moju rubriku bilo te sreće? Koliko nas zna istinu o životu svojih roditelja i njihovih roditelja? Koliko nas svoju životnu priču deli sa svojom decom? Deca mnogo gube ako im je prećutimo. A šta smo drugo nego priča koju proživljavamo?

Pisanje teksta je poput paranja džempera. Povukla sam misao i reči su slobodno potekle poput nezamršene niti. Prekoračila sam granicu od 750 reči, tako da sam prvi koncept morala da prepravljam, da brišem i pišem ponovo.

Napokon je tekst bio napisan najbolje što sam umela. Završila sam ga tako što sam pozvala čitaoce da mi ispričaju životne povesti svojih voljenih. Već sam razmišljala o tome koliko će mi pošte stići, o

tome kako ću imati čast da pročitam razne priče i učestvujem u porodičnim tajnama.

U dva ujutro pritisnula sam taster „pošalji”, taman na vreme da ne oslepim od silnog zurenja u ekran računara. U deliću sekunde moj se tekst našao u Tribu, u Debinom elektronskom poštanskom sandučetu.

Onda sam otišla u krevet i plakala lica zagnjurenog u jastuk. Nisam bila tužna, stvarno nimalo. Divno je kada čovek može da pronađe prave reči da izrazi neko snažno osećanje koje ga ispunjava.

A šta smo mi ako ne priča koju proživljavamo?

28.

Probudila sam se uzbuđena i na neki način srećna. Rubrika je napisana, i to najbolje što sam umela, tako da je preda mnom bio slobodan dan. Jupi!

Moj plavi kupaći kostim i dalje se nalazio u torbi, tamo gde sam ga stavila kada sam se pakovala da krenem iz Čikaga. Bio je jednodelan, s dubokim izrezom. Obukla sam ga i na brzinu obavila nekoliko sitnih poslića. A onda sam uradila nešto potpuno neočekivano. Pošla sam da potražim Brendana.

Kuća njegovog strica presijavala se na jutarnjem suncu, svetlost se odbijala od tolikog stakla. Iza kuće videlo se jezero, mirno i blistavo.

Pokucala sam na vrata kuhinje, ali nije bilo nikakvog odgovora. Onda sam spojila šake, prislonila lice na prozor i provirila unutra.

Bila sam pomalo razočarana jer nisam našla Brendana, a htela sam da se zabavim.

Onda sam ga ugledala kroz prozor dnevne sobe. Osmotrla sam ga malo bolje. Nisam mogla da verujem. Brendan je klečao na tepihu, ruku savijenih ispred sebe.

Molio se.

29.

Bilo mi je užasno neprijatno. Okrenula sam se, neopaženo sišla s verande i prešla preko travnjaka. Vrata kuhinje najednom se otvoriše i zalupiše. Zvuk je dolazio iz neposredne blizine. Osvrnula sam se i videla Brendana kako mi prilazi. Oh, ne. Otkrivena sam.

„Zdravo, Džen. Učinilo mi se da je neko pokucao. Jesi li za plivanje?”

„Hm, naravno”, uzvratila sam.

Osmehnuo mi se. Ni trunke nesigurnosti u tome. Usledio je glupavi dečji izazov i poklič: „Ko poslednji – mućak!” Brendan je potrčao prema jezeru.

Moja reakcija bila je nesvesna – potrčala sam za njim. Pretrčala sam travnjak i dok obojen u belo, dotrčala do ivice i bacila se u vodu. Uradi i kraj priče, zar ne?

U vodu sam pljusnula zadnjicom, ispravila se i zaplivala za Brendanom koji se zaputio ka oznaci za kanal udaljenoj pedesetak metara. Htela sam da ga pobedim. Međutim, bio je izuzetan plivač, tako da sam izgubila trku.

Osmehnuo se. „I, ko je mućak? Ti!”

Oboje smo se uhvatili za bovu, koja se ljuljuškala na vodi uzburkanoj od silne jurnjave bučnih motornih čamaca po jezeru. Škiljila sam u Brendana kroz mokre trepavice. Plivam dosta dobro, jedino što pušenje kojem sam se odala u poslednje vreme nikako ne doprinosi postizanju boljih rezultata. Brendanov slobodni stil je zadivljujući.

„Mogao si da me pustiš da pobedim”, rekla sam. „Ili da te bar pristignem.”

Slegnuo je ramenima. „Pobeda se u ovoj zemlji precenjuje. Ipak, dosta si dobra.”

„Mislim da si u pravu”, odgovorila sam. „A jutra na jezeru potcenjuju.”

Temperatura vode bila je savršena, sunce mi je grejalo lice i ramena.

„Počinjem da te se stvarno sećam, Skaut. Bila si uobražena i prepuna sebe.”

Zar? Mora da sam ga negde svojevremeno obmanula.

„I dalje sam”, rekla sam prskajući ga po licu. „Hej”, nasmešila sam mu se, „nešto mi je palo na pamet.”

Brendan se istog trena zbunio. „Za sledeću rubriku?”

30.

„Hoćeš li da idemo na jedrenje?”, upitala sam ga.

„Ti? Na jedrenje? Zar nisi pretrpana poslom?”

„Upravo sam završila članak, i to jedan od najboljih koje sam u poslednje vreme napisala.”

„Šampanjac!”, uskliknuo je Brendan.

„Korak po korak.”

Evo šta sam počela da otkrivam u vezi s njim. Postao je stvarno fini – zanimljiv, zabavan, neopterećen sopstvenom ličnošću, barem koliko sam mogla da zaključim. Ne samo zato što me je podsticao da pričam o Sem u meri u kojoj mi je to bilo potrebno. Bio je pažljiv i na druge načine. Recimo, napravio je sendviče za naš neplaniran izlet i poneo mi je kačket s velikim štitnikom da mi lice ne izgori. Baš lepo od njega.

Odmah sam ustanovila da se godine koje je proveo zarobljen na kopnu u Indijani nimalo nisu odrazile na njegovu mornarsku umešnost. Za bukvalno deset minuta izvukao je i pripremio za plovidbu stričev čamac i odlepili smo se od doka iz prvog cuga.

Bila je to jedrilica teška u gornjem delu, s ravnim dnom, brza ali i nestabilna. To sam dobro znala jer sam mnoga leta provela jureći u dedinom velikom čamcu tamo-amo po jezeru dugačkom oko jedanaest kilometara. Brendan je upravljao glavnim jedrom, a ja sam spustila i namestila pomičnu kobilicu i vodila računa o užetu. Pokreti su nam bili usklađeni kao da već neko vreme zajedno jedrimo.

Dan je bio kao stvoren za boravak na vodi. Osvežavajući povetarac, sunce mestimično zaklonjeno oblacima, temperatura oko trideset stepeni. Savršeno.

Brendan mi je skrenuo pažnju na stare, lepe kuće sagrađene uz obale jezera. Toliko ih dugo nije video da je imao utisak da ih prvi put posmatra. Prijatna razmišljanja grubo je prekinula buka jakog motora – neki klinci počeli su da kruže oko nas i dižu talase koji su nam preplavljivali jedrilicu. Povukla sam uže, a Brendan glavno jedro, ali bilo je prekasno.

Jedrilica se prevrnula i nas dvoje našli smo se u vodi. „Jesi li dobro?”, čula sam kada sam isplivala na površinu.

„Da, a ti?”

„Aha. Ništa ne brini. Zapamtio sam broj tablice tih malih pokvarenjaka.”

Smejala sam se. Brendan je uspravio jedrilicu i pomogao mi da se popnem. Ubrzo smo ponovo jedrili, sve je bilo u redu, jedino što smo

bili skroz mokri. Preostali deo poslepodneva ostao mi je u maglovitom i veoma prijatnom sećanju. Prošli smo kroz Nerouz, pa pored Kluba jezera Džiniva i Blek pointa, ekscentričnog letnjikovca od trinaest soba sagrađenog krajem devetnaestog veka. Kada su nam se lica ukočila od sunca i vetra, okrenuli smo jedra nazad ka Nolvud roudu da bismo se presvukli.

Brendan me je pozvao na večeru.

A ja sam prihvatila.

31.

U ormaru sam imala okačenu baš pravu haljinu – jednostavnu, ravnog kroja, crnu, taman da istakne rumenkastu boju moje kože tek oprljene suncem. Ovo nije sastanak, rekla sam sebi dok sam se šminkala. Ovo je izlazak dva stara prijatelja koji se dugo nisu videli.

„Au. Vidi ti nju!” – uskliknuo je Brendan kada je došao po mene da izađemo... kojim god povodom.

„A tek tebe!” – uzvratila sam mu. Bio je u farmerkama, plavom džemperu od kašmira i mokasinama obuvenim na bosu nogu. I bio je preplanuo.

„Samo tvoja skitnica s plaže”, rekao je i namignuo mi.

„Odlično izgledaš.”

„To je zbog mokasina”, našalio se.

Večerali smo na terasi Frenč kantri ina, na samom doku. Na stolu je gorela sveća, a jezerski talasi zapljuskivali su drvene stubove. Jeli smo dinstane pačje grudi i pirinač. Brendan mi je rekao nekoliko reči o svojim roditeljima i upitao me o mojim. Kazala sam mu da više nisu među živima. „Ostale smo same Sem i ja”, odgovorila sam mu.

„Žao mi je. Kao i zbog svega ostalog što ti se dogodilo.”

„U redu je. I evo, ponovo smo na jezeru.”

U iščekivanju kafe prešli smo na laganije teme. Šalili smo se i smejali, bilo nam je lepo, što me je prilično iznenadilo. Očekivala sam da će razgovor zapinjati, ali to se desilo svega nekoliko puta i to uglavnom zbog toga što sam bila previše na oprezu.

Večera se završila i bilo je vreme da se pođe kući. Tek sam tada shvatila, ili možda priznala samoj sebi, da ovo jeste bio sastanak. Na kakvom odavno nisam bila.

32.

Brendan i ja proveli smo zajedno skoro ceo dan, neplanirano. Stajali smo pred vratima. U vazduhu se osećala napetost. Bili smo toliko blizu da sam osećala miris njegove kolonjske vode. Ovoje besmisleno, moram da prekinem i to odmah, rekla sam sebi. I za svoje i za njegovo dobro.

Kako mi je ta misao proletela kroz glavu, ja duboko udahnuh. Zauzdala sam sva dalja razmišljanja koja bi me uplela u nešto iz čega ne bih umela da se izbacim. Udaljila sam se korak od njega.

„Pa, pozvala bih te na kafu, ali morala bih da počnem da pišem članak za sutra”, izgovorila sam.

„U redu”, rekao je Brendan. A onda je seo na stepenice verande ne pokazujući da namerava da ode.

„Pođi sa mnom na plivanje, ili sedi ovde i uživaj u povetarcu još neko vreme. Uradi bilo šta, samo nemoj da radiš noćas. To ti ne treba. Hajde, Dženi, opusti se.”

Reči Dženi, opusti se malo su me pogodile. Sem mi je poručila skoro isto to u jednom svom pismu.

„U redu. Samo me nemoj više oslovljavati 'Dženi'. Tako me je Deni zvao.”

„Izvini. Pričaj mi, Skaut. Skoro da mi uopšte ništa nisi rekla o njemu.”

„Nekom drugom prilikom. Možda. Ali ne večeras”, odgovorila sam mu. „O Deniju ću ti ispričati kada budem spremna.” O Deniju i drugim stvarima.

Kao da se zbunio ili zabrinuo.

Sela sam na stepenik pored njega. „Šta je bilo?”, upitala sam.

„Oh, ništa. Samo sam hteo da nekome kažem da sam napustio posao”, napokon je izgovorio Brendan čupkajući donju usnu. „Danas.”

Zastala sam. „Napustio si posao? Zašto? Šta se desilo, Brendane?”

„Ništa preterano dramatično. Predugo sam zurio u senke na plastičnim folijama. Pomislio sam kako je vreme da se da prednost nekim drugim stvarima”, rekao je. Onda me je tako pogledao da sam ostala zatečena.

Nesvesno sam odvratila pogled. Mesečina je blede osvetljavala površinu vode. Iz žbunova su se čuli zrikavci i žabe. Sedeli smo izuzetno blizu. Preblizu.

„Sad stvarno moram unutra”, rekla sam i ustala sa stepenice. „Hvala za lepo proveden dan. Bilo je zabavno.”

Ustao je i Brendan. Bio je krupan i stvarno privlačan.

Nagnuo se i poljubio me u čelo, što je bilo neobično lepo. Onda mi je uputio razoružavajući osmeh. „Laku noć, Dženifer. I meni je bilo lepo.”

Ubrzo sam se našla u svom starom krevetu u kojem sam spavala tolika leta. Na noćnom stočiću stajala je šolja čaja od nane. Zurila sam u plafon, a u glavi su mi se rojile čudne i protivrečne misli. Brendan i ja smo proveli prijatno veče, pomislila sam. I to je sve. Zašto? Zato što je tako, eto zašto.

Otvorila sam sledeće bakino pismo.

33.

Dženifer,

Između mene i Doka se u početku nije desilo ništa vredno pisanja. Skoro da se uopšte nismo dotakli, čak ni razmenili značajne poglede. Situacija je bila složena. Njegova žena umrla je nekoliko godina ranije, ali ja sam bila udata i imala decu, doduše odraslu. Imao je decu i on. Tog prvog leta desilo se nešto značajno što je obeležilo naš dalji odnos.

Jednom prilikom tvoj deda je posle golfa otišao s prijateljima na večeru u Medinu kraj Čikaga (barem mi je tako rekao). Dok je, zahvaljujući poznanstvima, te večeri uspeo da nas uvede u opservatoriju Jerks, koja je u to doba predstavljala isključivo naučnu ustanovu zatvorenu za javnost. Tu se nalazio najveći refraktujući teleskop na svetu. Trebalo je da budemo potpuno sami.

Zamisli samo nas dvoje koji se šunjamo po parkingu, nakratko se hvatamo za ruke približavajući se zdanjima opservatorije – tri ogromne kupole ocrtavaju se na letnjem noćnom nebu. Popeli smo se uz široke stepenice i obreli se u holu popločanom mermerom, najlepšem koji sam ikada videla.

Dok je uključio baterijsku lampu i krenuli smo ka zadnjem stepeništu. Peli smo se dok nismo stigli do vrata iza kojih se nalazila najveća od tri kupole. Zapanjila sam se kada sam videla koliko je prostrana, poput sportskog stadiona. Teleskop, postavljen u samom središtu, bio je kroz otvor na kupoli uperen u tamnomodro nebo.

„Gledaj sad, Samanta. Nećeš verovati svojim očima”, rekao mi je. „Spremna?”

„Mislim da jesam.” Nisam bila baš sigurna.

Povukao je polugu i pod na kojem smo stajali, prečnika od najmanje dvadeset metara, počeo je da nas diže ka vrhu. Ubrzo smo se našli ispred postavljenog okulara.

Bio je petak, počinjao je vikend i znala sam da će Čarls uskoro krenuti iz Čikaga. Ipak, Dok i ja usudili smo se da u ogromnoj kupoli ostanemo duže od jednog sata. Zvezde su sijale takvim sjajem kao da je svemir priredio predstavu upravo za nas. Rekao mi je da se to što posmatramo u stvari desilo stotinama godina ranije. Priznao mi je koliko je dugo priželjkivao da se nađemo potpuno sami, kao tog trenutka.

„I ja”, izgovorila sam. Želela, maštala, nadala se, i to skoro svakog dana od one večere na kojoj smo se zblížili.

Poljubili smo se pod milijardama blistavih, treperavih zvezda. Onda je usledio još jedan poljubac, duži, strasniji. I to je bilo sve. Zaljubljeni par koji razdvaja toliko toga: moj brak, naše porodice, a naročito njegova deca koja su i dalje živela s njim u kući.

Dovezao me je do ugla Nolvud rouda i nije me poljubio pre nego što ću izaći iz auta, iako sam to silno želela. Ušla sam u kuću i zatekla Čarlsa kako spava. Nadala sam se da neću morati da izmišljam neku priču. Međutim, nije bilo mesta zabrinutosti.

Tiho sam se svukla. Kada sam se zavukla pod pokrivač, pogledala sam Čarlsovo lice. I, na sopstveno iznenađenje, nisam osećala ni najmanju grižu savesti zbog Dokove i moje avanture. Ipak, kroz glavu mi je prošla zanimljiva misao. Pitala sam se da li će sutradan ujutro Čarls shvatiti da se nešto promenilo. Da li će primetiti da sam, dok je on spavao, postala srećna?

34.

Telefon pored mog kreveta zazvonio je oko 6.40 tog jutra. Za takvo iznenađenje nisam bila pripremljena. Brendan mi je šaputao u uho: „Probudi se, Dženifer, jezero zove.”

Nisam baš znala šta radim. Ipak, počela sam da se osmehujem i obukla sam kostim. Osećala sam se kao dete, i to mi je prijalo. Osećala sam se slobodnom.

Priključila sam se Brendanu čije se trčanje ubrzo preobrati u silovito jurenje prema jezeru. Oboje smo ispuštali onaj njegov polumanijački ratni poklič koji je odjednom stekao puni smisao. Voda je, naravno, bila ledena u to doba.

„Nema još sedam”, promrmljala sam dok sam sva sleđena plivala prsnim stilom pored njega.

„Savršeno vreme za plivanje. Imam novu mantru: 'Proživi u potpunosti svaki dan, od cika zore sve dok možeš da držiš otvorene oči'.”

U redu. Ko da nađe manu takvom pristupu, pogotovo kada je Brendanov duh tako zarazan. Doplivao je do bakinog doka, izašao iz vode, zatim izvukao i mene. Otresao je vodu i legao na leđa. I ja sam uradila isto. Ležali smo jedno pored drugog zagledani u jutarnje nebo. Osećaj je bio savršen.

„Kao nekad davno”, rekla sam.

„I možda kao ubuduće”, promrljao je u dahu.

Bila sam svesna činjenice da desna strana mog tela od ramena do gležnja dodiruje Brendanovu levu stranu. Od dodira sam treperila, ali nisam se pomerala.

Okrenuo se licem prema meni. Izbegla sam njegov pogled. Onda me je obuhvatio oko struka i privukao još bliže sebi. To nisam očekivala. Telom mi se iznenada razlila toplota, skoro da sam osećala da mi se kostim topi.

Poljubio me je u usta. Dug, lep poljubac.

Poljubila sam i ja njega.

Uradili smo pravu stvar — nismo izgovorili ni reč.

35.

Od tog jutra kada smo se poljubili Brendan i ja počeli smo da provodimo sve više vremena zajedno. Iskreno rečeno, savršeno dobro sam znala šta se događa – zanosna, lepršava letnja romansa. On takođe, bila sam ubeđena. Čak nismo „ništa uradili”, kao što se narodskim jezikom kaže.

Dan smo uglavnom započinjali ranim jutarnjim plivanjem. Smenjivali smo se u pravljenju doručka, kojem je povremeno prisustvovao i Brendanov stric Šep. I posećivali Sem pre nego što otkuca podne. Ja sam odlazila još jednom u toku dana, oko sedam uveče. Svaki

put sam joj pričala, ponekad satima bez prekida. Pričala sam joj o svemu što mi se dešavalo i postavljala joj pitanja u vezi s pismima.

Jednom sam stajala ispred njene sobe i čekala da dr Brendan Keler i dr Maks Vajsberg završe konsultaciju. Sreli smo se u hodniku. Brendan je bio ozbiljan. Primetio je da ga posmatram i odvratio pogled.

Nadala sam se, priznajem, da ću čuti neku malu dobru vest. Možda zbog toga što su mi bakin glas i lik, zahvaljujući pismima, bili u mislima tako živi. Očekivala sam da joj bude bolje, moralo je da joj bude bolje. A onda sam pomislila: „Neće ozdraviti. Vidim to u očima lekara. Samo ne žele da mi saopšte.”

„Jaka je”, izjavio je Brendan i spustio mi šaku na rame. „Dosta se dobro drži, Džen. Možda za to postoji neki razlog.”

Izašli smo iz bolnice. Pokušavao je da me oraspoloži. Dopadalo mi se što oseća šta mi je potrebno. Pretpostavljala sam da mora da je i dobar lekar. Zašto li je napustio posao?

„Šta misliš, da uzmemo kola i odemo na izlet? Biće zabavno”, obratio mi se.

Vreme je bilo kao stvoreno za vožnju. Slušali smo kompakt disk s najvećim hitovima Džeјmsa Teјlora, Ele Fildžerald i Arete. Pošli smo putem koji je obilazio Čikago i vodio nas ka Saut Bendu u Indijani. Stigli smo pre nego što je otkucalo podne.

Brendan je rekao da me čeka prava uživancija i namignuo. Neki njegov prijatelj bio je jedan od trenera ragbi tima Fajting ajriš i pozvao nas je da posmatramo prijateljsku trening utakmicu s ekipom Univerziteta Notr Dam. Seli smo prekrštenih nogu na kratko ošišanu travu, a dvadesetak prvoklasnih tabadžija uigravalo se pred našim očima. Nikada me nije zanimalo da gledam ragbi utakmice na televiziji, ali potpuno je drugi osećaj kad se posmatraju izbliza. Neverovatna mi je bila brzina s kojom su izvodili napade, i onaj oštar zvuk prilikom sudaranja kaciga i zaštitnih naramenica.

Iznenadujuće prijatan način da se provede poslepodne. Verovatno zbog toga što je pred nama bio Brendanov tim. Zanimalo me je i gde živi, mada je odbio na mi pokaže ne samo svoju staru kuću već i stan u koji se uselio posle razvoda. „Potpuna katastrofa, preko svake mere. Osećao bih se previše neprijatno”, rekao je. Tako smo se na

jezero Džiniva vratili a da nismo videli njegov dom. Učinilo mi se pomalo čudnim, ali ne naročito.

Imala sam i ja iznenađenje za Brendana. Dan posle naše ragbi avanture odvela sam ga u opservatoriju Jerks. Morala sam, jer sam stalno upoređivala naš odnos s odnosom između Sem i Doka. Samo nije bila noć, već dan, i pod velikom kupolom tiskalo se neverovatno mnogo ljudi. Ipak, mesto je bilo čarobno.

Sve vreme razmišljala sam o onome što je opservatorija značila Sem i Doku. Pitala sam se ko je, u stvari, Dok. Sem će morati da mi otkrije tajnu kada budemo razgovarale sledeći put.

Jednog jutra postarala sam se da Brendan i ja uskočimo na brodić s dve palube koji kruži jezerom i isporučuje poštu stanovnicima priobalnih kuća. Istog popodneva odgledali smo, jednu za drugom, dve bezvezne popularne predstave u malom mesnom pozorištu. Uveli smo još jedan običaj – svake večeri, pošto se vratim iz posete baki, odlazili smo u dugu šetnju stazom koja prati obalu jezera.

Viđanje s Brendanom izgledalo je kao prava starovremena letnja romansa – brza, neodoljiva i, verovatno, pomalo besmislena. Izgledalo je da oboje isto mislimo. Imala sam osećaj da je i Brendanu ovako nešto bilo potrebno, a i da se, takođe, drži na bezbednom rastojanju vodeći računa da stvari ne poprime ozbiljniji tok.

To sam mu čak i rekla na onom poštanskom brodiću.

Samo se nasmejao. Ja sam otvorena knjiga, Skaut. Ti si zagonetna žena.”

Onda se jednog dana desilo nešto najneobičnije. Nisam predala članak! U životu mi se tako nešto nije dogodilo. Izvinila sam se Debi i obećala da ću tekst poslati prvom prilikom, a u sebi sam klicala od radosti. Nešto je počelo da se menja, zar ne? Možda sam proživljavala svaki dan „od cika zore sve dok mogu da držim otvorene oči”.

Tog sam jutra otišla u bolnicu i sve ispričala baki. Iako ni reč nije prozborila, znala sam kako bi volela da postupim dalje. Onako kako bi postupila i sama.

36.

Istog popodneva Brendan i ja sedeli smo na ivici bakinog doka. Brčkala sam noge u vodi, on takođe.

Kucnuo je čas da mu poverim neke svoje tajne. Želela sam. Bila sam spremna.

„To se desilo na plaži u Oahuu.” Govorila sam tiho. „Deni je voleo bleštava svetla velikih gradova. Da je moglo da bude po njegovom, odmor bismo proveli u Parizu ili možda u Londonu. Ovako je izbor pao na Havaje, jer sam ja tako želela.”

Uzdahnula sam i duboko udahnula. „U poslednji čas uplela sam se u užasnu priču o kidnapovanju, tako da je Deni pošao pre mene. Dva-tri dana kasnije konačno sam i ja krenula iz Čikaga. Kasno tog popodneva otišao je na trčanje, sam, razume se.”

Brendan me je pažljivo posmatrao dok sam se trudila da nekako povežem reči. „Ne moraš da mi pričaš, Dženifer”, rekao mi je.

„Ali hoću. Moram. Potrebno mi je da to izbacim iz sebe. Želim da ti ispričam. Ne želim da i dalje budem zagonetna žena.”

Klimnuo je glavom i uzeo me za ruku. Nešto se među nama desilo proteklih nedelja. Stekla sam poverenje u njega, i to u većoj meri nego što sam mogla da zamislim. Postao mi je prijatelj. Ne, više od toga.

„Bilo je lepo veče na severnoj obali ostrva. To mesto se zove Kahuku. Pročitala sam sve vremenske prognoze. Deni je skinuo majicu i zatrčao se u visoke besne talase. Bio je sportista, izuzetan plivač. Voleo je da ide do granica izdržljivosti. Jedna od omiljenih uzrečica bila mu je: 'Hajde, Dženi, do pobede!' Uvek me je tako začikavao.”

Osetila sam da mi se suze slivaju niz obraze, ali stvarno nisam nameravala da plačem. Pogotovo ne pred Brendanom. „Bio je dobar, brižan... i toliko je toga hteo da postigne...” Glas mi je opasno podrhtavao. Nisam znala hoću li moći da završim ono što sam započela. „Toliko sam ga volela... Vidim šta se desilo na Havajima, svaki trenutak. Užasna noćna mora koja me neprestano progoni. Proteklih godinu i po dana posmatrala sam kako Deni stalno iznova umire. Doziva me. Poslednjim dahom izgovara moje ime.”

Zastala sam ne bih li se malo pribrala. Shvatila sam da prejako stežem Brendanovu ruku.

„Brendane, ja sam kriva. Da smo otputovali na Havaje onako kako smo zamislili, Deni bi danas bio živ.”

Brendan mi je i dalje držao ruku. „Sve je u redu, sve je u redu”, šaputao je nežno.

„Nije to sve”, rekla sam tako tiho da sam i sama jedva čula svoj glas. „Vratila sam se u Čikago i nisam mogla da prestanem da plačem i razmišljam o tome šta se dogodilo. Onda je došla Sem. Kako se divno starala o meni, kad bi samo znao, Brendane.”

Ućutala sam i neko vreme nisam uspevala da progovorim. Ipak, dobro sam i dovde došla, zar ne?

„Bila sam u kupatilu. Žignuo me je oštar bol i oborio me na pod. Vrisnula sam i Sem je dotrčala istog trena. Odmah joj je bilo jasno da ću pobaciti. Držala me je u naručju i plakala sa mnom. Izgubila sam bebu. Našu bebu. Bila sam trudna i izgubila sam našu 'srećicu'.”

37.

Dugo smo sedeli na doku. Brendan me je sve vreme držao u naručju. Onda sam morala do bolnice da poželim baki laku noć. Pošla sam oko pola devet. Brendan mi je predložio da pođe i on, ali rekla sam mu da je sve u redu. Ponela sam joj ruže iz njene bašte.

„Probudi se, Sem. Pogledaj šta sam ti donela. Moraš da vidiš svoje ruže. A ja moram da razgovaram s tobom,” Ali mi nije odgovorila ni na koji način. Da li je uopšte mogla da me čuje?

Stavila sam cveće u bokal na prozoru i nameštala ga sve dok nije izgledalo onako kako treba.

Onda sam se okrenula baki. „Toliko toga propuštaš.

Svašta se događa, Sem.”

Bila je bleđa i usahla, nije izgledala dobro. Plašila sam se više nego ikada da ću je izgubiti. I da je svaka moja poseta poslednja.

Privukla sam stolicu tik uz njenu postelju. „Reći ću ti jednu tajnu. Sem, dopada mi se jedan muškarac. Prilično se trudim da se preterano ne zanesem. Tako je drag i pametan. Čak je i dosta zgodan. Da, znam, ne može se sve troje naći m jednom čoveku.”

Zastala sam i pružila joj priliku da primi vest. „Zvaću ga Brendan. Ha, ha, ha. Zato što mu je to ime. A mogla bih da ga zovem i Dok, zato što je doktor.

Sećaš li se kako sam pratila Brendana Kelera u stopu dok sam bila klinka? E, sad je baš porastao. Imam potpuno poverenje u njega, Sem. Ispričala sam mu sve o Deniju i bebi. Ne znam koliko mu se dopadam. U stvari, sigurno mu se dopadam, ali se još donekle uzdržava. Kao i ja, uostalom. Zbunjena? Ja jesam.”

Konačno sam prestala da brbljam i uzela Sem za ruku. Kao da se igra sastoji iz toga da jedna od nas na nešto misli i pravi se da ona druga to može da čuje.

Želim da upoznaš Brendana, Sem. Hoćeš li? Zbog mene. Samo još ovaj put.

38.

„Znaš li da je ovo naše leto na jezeru potpuno nestvarno”, rekao je Brendan i osmehnuo se. Vraćali smo se s večere iz Lejk Džiniva ina. Kiša je lila kao iz kabla, nije se video prst pred okom. Skoro da sam mu rekla da zaustavi auto i stane sa strane.

„Bio je to tvoj predlog – proživeti svaki trenutak, od izlaska sunca do sklapanja očiju. Tvoje reči”, rekla sam.

Stigli smo do bakine kuće, izašli iz kola i potrčali preko preplavljenog dvorišta ka verandi, bezbednom utočištu. Otvorila sam vrata.

„Ne mrdaj, idem po peškire”, rekla sam i ušla prva u kuću.

Skoro da sam stigla do ormara kada je stona lampa zatreptala i ugasila se. Osetila sam da nešto gori. Au.

Bokom sam odgurnula fotelju od zida i ugledala mlitav beli zamotuljak kako leži u uglu.

Euforija.

Nešto joj se dogodilo.

„Brendane, brzo dođi”, viknula sam i on se u tren oka stvorio kraj mene. Podigao je mačku i nežno je ponovo spustio na tepih. Sledila sam se. Krzno oko njuške bilo joj je oprljeno i krvavo. A onda sam shvatila da ne diše.

„Gospode, šta li joj se dogodilo?”

„Izgleda da je zagrizla električni vod”, rekao je Brendan. Stavio je dva prsta na pregib njene zadnje leve šape.

„Ona se gasi, Dženifer. Puls se skoro ne može napipati.”

Volela sam je od dana kada sam je spasla iz kafilerije, neposredno posle Denijeve smrti. Euforija nije bila samo mačka, već stvarno drago biće. Stegla sam Brendanovu ruku.

„Molim te, pomози joj!”

Duboko je uzdahnuo.

„U redu. Slušaj sada. Kada ti dam znak, pritisni upravo ovde.” Okrenuo je Euforiju na bok. Nije se ni mrdnula, ni glasa pustila.

Onda joj je otvorio čeljusti, nagnuo se da bi spustio usta na njih i dunuo pet puta kratko kako bi vazduh dospeo do njenih pluća.

Hu, hu, hu, hu, hu.

„Sada, Dženifer”, rekao mi je. „Pritisni.”

Pritisnula sam tačku na levoj strani njenog grudnog koša, masirala sam joj srce i molila se. Onda mi je dao znak da stanem. Srce mi je udaralo kao ludo.

Opet se savio i ponovio veštačko disanje. Hu, hu, hu, hu, hu. Svojski se trudio. Posmatrala sam lekara na delu.

A onda se dogodilo čudo. Osetila sam kako se pod mojim rukama Euforija vraća u život. Tresla se i kašljala, zatim otvorila svoje lepe zelene oči i pogledala pravo u mene, s puno ljubavi. Disala je.

Pridigla se i zateturala, pa mjauknula.

Uhvatila sam je jednom rukom i poljubila, a drugom zagrlila Brendana i poljubila ga. Toliko sam ga čvrsto zagrlila da sam skoro zgnječila Euforiju koja se nalazila između nas. „Spasao si moje luče”, prošaptala sam.

Seo je na pete. Lice mu je imalo izraz potpunog zadovoljstva. Onda je rekao nešto veoma neobično.

„Trebа da znaš da te volim, Dženifer. Upravo sam tvojoj mački dao poljubac života.”

Zaprepašćeno sam mu zurila u oči. Brendan mi je upravo rekao „Volim te”.

39.

Polako sam postajala svesna činjenice da leto prebrzo prolazi. Bio je „čarobni čas”, naše omiljeno vreme za sedenje na bakinom doku. Klatili smo nogama, naginjali se jedno prema drugom. Primetila sam da gleda preko jezera, izgubljen u mislima koje su ga odvukle daleko.

„Sve u redu?“, upitala sam ga. Naravno da je sve u redu, kako bi moglo da ne bude?

„Ja... uh...“, bilo je sve što je Brendan izgovorio.

„Ostao si bez reči, ti? Ne mogu da verujem. Ne, ne verujem. Ti... uh... šta s tim?“, zadirivala sam ga.

Međutim, ovog puta nije uzvratio šalu. Šta sad? Da nije možda kucnuo čas da i Brendan otkrije koju tajnu? Ima li dovoljno poverenja u mene?

„Dženifer, moram nešto da ti kažem.“

Okrenula sam se tako da nam se ramena više nisu dodirivala, kako bih mu bolje videla lice. Skretao je pogled.

„Ne nameravaš valjda da mi kažeš da si i dalje oženjen?“, izgovorila sam i nije mi se dopalo to što sam rekla.

Pogledao me je. „Razveden sam, Dženifer. Nije to... Stvar je u tome što mi, kada smo se sreli pre nekoliko nedelja, ni na pamet nije palo da bi ovako nešto moglo da se desi. Ko je mogao da pomisli? Nisam ni sanjao da na svetu postoji neko kao što si ti.“

„Kakva šteta, ortak. Baš mi te je žao.“

Ali Brendan se nije nasmejao. Izgledao je zabrinuto. Nije ličio na sebe. Onda sam shvatila. Zaljubio se. „Ali...“

Imala sam osećaj da mi se to ali neće dopasti. Toliko jak da sam se potpuno ohladila.

„Ali šta?“, upitala sam.

40.

Nije odmah odgovorio. Utroba mi je sva gorela. Ne valja, šta god da je u pitanju. Brendan nije hteo, ili nije mogao, da me pogleda u oči. Još ga nisam videla u takvom stanju.

„Brendane, šta je?“

Uzdahnuo je. „Biće teško. Mislim da bi trebalo da napravim mali uvod.“

„U redu. Samo mi reci šta se dešava.“

Ispružio je ruku. „Da li sam ti ikada pokazao ovo?“

Na zglobu je nosio lep sat marke roleks. Naravno da sam ga primetila, jedino što o tome nismo razgovarali.

„Lep je, pristaje ti“, rekla sam.

„Dobio sam ga od prijatelja koji je stanovao u mom susedstvu u Indijani. Zvao se Džon Kirni. Bio je profesor Univerziteta NotrDam. Vrlo, vrlo fin čovek. Četvoro ženske dece. Išli smo zajedno na ragbi utakmice i jednom nedeljno igrali tenis. Imao je pedeset jednu godinu kada se svom lekaru požalio da ga muči kašljanje. Snimili su mu pluća. Videla se velika mrlja.

Doneo mi je snimak da pogledam. Odmah sam ga smestio na kliniku Majo gde sam svojevremeno stažirao. Našao sam mu vrhunskog hirurga. Onkologa. Šest meseci kasnije Džon je imao svega pedesetak kilograma. Nije mogao ni da jede ni da ustane iz kreveta. Trpeo je strahovite bolove i stanje mu se nije nimalo popravljalo.”

Brendan me je pogledao u oči. Dirnula me je dubina njegove tuge. I sama sam se nalazila u takvoj situaciji. Možda se iz nje još nisam izvukla.

„Predložio sam mu još jedan tretman zračenjem, ali je odbio istog trena. Rekao mi je: 'Brendane, molim te, prekini ovo mučenje. Volim te i znam da mi želiš dobro. Imao sam lep život. Četiri lepe kćerke. Ne želim da budem ovakav. Molim te, pusti me da odem.'

Izvinio sam mu se i zagrlio ga, a onda smo se obojica rasplakali. Znao sam da je Džon u pravu. Nisam mogao da promenim ono što je već bilo urađeno, ali moj stav o agresivnim merama koje mi lekari povremeno preduzimamo jer možemo zauvek se promenio.

Posle njegove smrti ostao mi je ovaj sat, koji me podseća da svaki trenutak života treba da provedem što je moguće bolje. Kada sam početkom leta pogledao sopstvene rezultate pregleda skenerom odlučio sam da uradim ono što je za mene najbolje. Žao mi je zbog svega. Ne mogu ti ni reći koliko mi je žao. Nisam neki ljubitelj melodrama, pogotovo kada sam jedan od učesnika. Dženifer, ja umirem.”

41.

Na tren mi se sve zamračilo pred očima. Znam da je Brendan pomenuo neke svoje rezultate, ali nisam baš bila sigurna da sam shvatila i reči koje su usledile. Onda je dodao još nešto što sam sasvim jasno čula: „Za mene se više ništa ne može uraditi. Veruj mi, proučio sam sve mogućnosti.”

Osetila sam neverovatno bol usred grudi, gde mi se nekad nalazilo srce. Vrtelo mi se u glavi, osećala sam mučninu i nisam mogla da poverujem u ono što sam upravo čula. Sve što me je okruživalo izgledalo mi je nestvarno, kao obavijeno maglom. Dok na kojem smo sedeli, moje noge u vodi, moje rođeno telo, Brendanova ruka na mojoj ruci. Odjednom sam ga zagrlila najjače što sam mogla. Poljubila sam ga u obraz, u čelo. Osećala sam strahovitu tugu i prazninu.

„Reci mi šta nije u redu”, konačno sam progovorila.

„Glioblastom multiforma. Veliko ime za gadan rak koji imam upravo ovde.” Pokazao je prstom na mesto odmah iza levog uha. Rekao mi je da je proučavao svoj slučaj sasvih strana, razgovarao sa svim mogućim stručnjacima, čak i iz Londona, i uvek dolazio do strašnog zaključka.

„Jedino rešenje za ovu vrstu raka još je u eksperimentalnoj fazi i reč je o veoma radikalnoj metodi. Sama operacija je noćna mora. Mogućnost paralize izuzetno velika. Osim toga, verovatno se ne mogu ukloniti sve ćelije. Rak se obično vraća, bez obzira na zračenje i hemoterapiju.”

Suze su mi se slivale niz lice, bila sam smoždena. „Nije istina”, rekla sam šapatom.

„Nisam znao kako da ti kažem, Dženifer. Ne znam ni sada.” Privukao me je u zagrljaj i držao me tako neko vreme. Kada je ponovo progovorio, glas mu je bio tih i odmeren. „Toliko mi je žao, Dženifer.” Tešio je on mene. „Žao mi je.”

„Oh, Brendane”, šaputala sam. „Kako je sve to moguće?”

„Malo zaista ispunjenog vremena, to je sve što sam želeo”, rekao je jedva čujno. „Zbog toga sam odlučio da svoje poslednje leto provedem ovde. A onda sam te ponovo sreo, Skaut.”

42.

Brendan i ja još nismo spavali zajedno i sad mi je možda bilo jasno zbog čega. Jedna od stvari koje sam odjednom shvatala.

„Ne želim da noćas budem sama”, rekla sam mu. „Slažeš li se?”

Uputio mi je najblištaviji mogući osmeh. „A ja nisam hteo da budem sam protekle trideset četiri noći.”

„Ko broji?”

„Ja”, odgovorio je.

Poljubila sam mu ruku. „Više ne.”

Činilo mi se da smo s doka do spavaće sobe stigli ne dotičući zemlju. Grlili smo se na ulazu u kuću, tela su nam se uvijala u zagrljaju. Ljubili smo se dugo. Napokon sam priznala samoj sebi da mi se Brendanovi poljupci strašno dopadaju. Zbacili smo sa sebe odeću i sručili se na krevet u mojoj sobi.

„Rekao bih da je moja tužna priča upalila”, izvalio je Brendan.

„Pst, nema šale.”

Ipak, nije mogao da odoli. „Skaut? Ma zar si to ti?” Oboje smo prasnuli u smeh. Volela sam da se smejem s njim, uvek je bio u stanju da me oraspoloži.

Prošla sam prstima kroz njegovu gustu kosu, nisam prestajala da ga ljubim. Dopadao mi se dodir njegove kože na mojoj. Dopadao mi se njegov miris. Dodirivala sam mekane kovrdže na njegovim grudima. Povlačila sam ruku celom dužinom njegovog tela. Upijala sam sve, upoznavala ga. Želela sam ga celog, bez rezerve. Nisam više mogla da zauzdavam svoja osećanja. Niti sam htela.

Nežno mi je ljubio grudi, udubinu vrata, usta, očne kapke, i onda sve ponovo, iz početka. Izgubila sam se. Bio je tako nežan i spretan. Šaputao je moje ime, klizio je rukama po mom telu. Kakav božanstven dodir, sva sam se ježila.

„Lepa si bez odeće, lepša nego što sam zamišljao.”

Prijale su mi njegove reči, rekao je ono pravo a da nije ni znao koliko mi je bilo potrebno da čujem baš to. Nisam bila s muškarcem duže od godinu i po dana.

„Ti takođe.”

„Ja lep?”

„Da, ti.”

Nisam se uzdržavala ni na koji način. Nije bilo stida, čak ni napetosti usled prvog bliskog susreta. Sve je izgledalo kao da upravo tako treba. Možda je stvarno tako i bilo. Ležali smo u zagrljaju i šaputali. Nisam mogla da prestanem da gledam te njegove neverovatne oči.

Nestao je sav moj strah, sva nesigurnost i sumnja. Ležali smo na boku okrenuti licem jedno prema drugom, u tako čvrstom zagrljaju

da između nas nije bilo mesta ni za vazduh. Nogama sam ga stezala oko pasa dok su nam se bedra dodirivala.

Tako smo usnuli.

Probudila sam se u Brendanovom zagrljaju. Morala sam da priznam da mi se to dopadalo.

„Skaut?“, prošaptao je. Udarila sam ga u ruku.

„Vidiš, i dalje si pravi nestaško“, rekao je.

„Kako možeš da kažeš tako nešto pošto smo zajedno proveli noć?“

„U redu, nestašna devojčica. Devojčica u svakom slučaju. Ne, Dženifer, ti si lepa žena. Srećan sam s tobom.“

Čvrsto sam ga stegla, a onda se kroz zavese probilo prvo jutarnje sunce . „Cik zore.“

Brendanove oči su se istog trena široko otvorile i lice mu je ozario onaj neverovatni osmeh.

„Idemo!“

Kako sam mogla da kažem ne?

Istrčali smo u dvorište poput male dece, bez kupaćih kostima. Sjurili smo se niz dok, a u izmaglicu koja se podizala s jezera vinulo se jato iznenađenih pataka. Daske su škripale i razmicale se pod našim bosim stopalima.

Vrištali smo dok smo skakali u kristalno bistro jezero.

Kao da je sve na svetu baš kako treba, kao da nije sve tako užasno naopako.

43.

Tog jutra posetila sam Sem i morala sam sve da joj ispričam. Sem je nekada umela da mi kaže: „Lakše, Dženifer, prosto se peniš.“ Ali nisam mogla da se obuzdam, nije bilo dovoljno vremena. I tako smo pričale... u stvari, pričala sam joj... duže od sata.

„Sem, više se ne osećam krivom i ne želim baš da istražujem zbog čega je to tako. Možda zbog toga što je Brendan bolestan. Moram da pokušam, moram da uradim nešto. Šta ti misliš, bako? Potrebna mi je tvoja pomoć. Predugo se odmaroš.“

Međutim, Sem nije odgovarala, što je bilo užasno tužno i uznemirujuće. Uvek je bila uz mene, otkad znam za sebe.

Nešto kasnije trebalo je da se vidim s Maksom Vajsbergom. Želela sam da čujem još nečije mišljenje, ali ne u vezi s bakinim stanjem.

Htela sam da razgovaram o Brendanu.

Pratila sam omamljujući miris zagorelih makarona i kafe i došla do bolničke kantine, odakle se pružao zadivljujući pogled na parking. Sipala sam kafu i šećer u papirnu šolju. Okrenula sam se i videla doktora Maksa za stolom pored prozora.

U proteklih nekoliko nedelja srela sam se s njim toliko puta da skoro više nije mogao da kaže ništa što bi me uplašilo. U stvari, izgledao je mladoliko. Sedeo je preko puta mene. Njegova plava kosa očiššana „na jež” privlačila je pažnju. Tek što je pojeo prepečen ražani hleb i popio crnu kafu.

„Njam”, rekla sam.

„Možeš samo da mi pozavidiš. Šta se dešava?”

Prenela sam mu ono što mi je Brendan ispričao prethodne večeri – da ima opasan tumor na mozgu, da je prognoza vrlo nepovoljna, da je rešio da provede poslednje divno leto i da se neće podvrci nikakvoj radikalnoj terapiji.

Začutila sam, a Maks me je upitao: „Kada nameravaš da prestaneš da pušiš?”

„Makse, nemoj, molim te. Uostalom, praktično sam prestala. Do sinoć.”

„Ozbiljno ti kažem.” Uzdahnuo je. „Slušaj, neću te lagati. Ta bolest je jeziva. Brendan je u potpunosti u pravu što se toga tiče. Operacija jeste opasna. Terapija ne uspe podjednako često kao što i da neke rezultate. Sve on to zna.”

Može li se išta uraditi, Makse? Kakve su mogućnosti da prođe kroz sve to a da mu kvalitet života bude pristojan?”

„Ako bi preživeo operaciju, koja je još u eksperimentalnoj fazi, i ako bi preživeo terapiju, imao bi trideset procenata šanse da živi još dve do pet godina. Međutim, moglo bi da se desi da posle operacije ostane potpuno paralizovan. Znači, mogao bi da razmišlja, ali ne i da govori niti da se pomera. Verovala ili ne, ovom prilikom potcenjujem rizik koji operacija nosi.”

Nisam želela da se rasplačem pred Maksom, koji je ponekad umeo da potpuno sravni čoveka sa zemljom.

„Ne znam šta da radim”, rekla sam. „Počela sam polako da šizim ovde. Primećuje li se?”

„Žao mi je. Specijalizirao sam neurologiju.”

Gledala sam ga kroz suze koje su mi se slivale niz obraze. Na moje iznenađenje, Maksovo hladno držanje je iščezlo.

„Stvarno mi je žao”, rekao je. „Ovo je potresno čak i za mene.”

Spustio je laktove na sto i šakama podupro glavu. „Reći ću ti nešto drugo, Džen. Čini mi se da je Brendan odlučio da na pravi način provede vreme koje mu je prestalo. Izabrao je da proživi divno leto s tobom. Ima sreće što si pored njega, siguran sam da je svestan toga. Drugim rečima, mislim da se ispravno opredelio. Stvarno mi je žao.” Onda me je uzeo za ruku. „Nisi ovo zaslužila, Dženifer. A nije ni Brendan.”

44.

Vozeći prema bakinoj kući razmišljala sam o onome što mi je rekao dr Maks Vajsberg. Parkirala sam auto ispod hrasta, izula se i krenula prema Šepovom doku. Brendan je već plivao u jezeru. Bio je tako vitalan, nikako se ne bi moglo reći da nešto nije u redu, pogotovo ne da boluje od neizlečive bolesti. Srce mi se steglo.

Ugledao me je i mahnuo mi. „Hajde, voda je savršena. Ti izgledaš savršeno”, doviknuo mi je.

„Ne, dođi ti”, odgovorila sam i spustila šaku na dok. „Sedi pored mene, čuvam ti mesto. Dok je savršen.”

Brendan je zaplivaao prema meni. Spretno se izvukao iz vode, jednim pokretom. Zagrlio me je i poljubili smo se.

„Ne sada”, rekao je posle poljupca.

„Ne sada šta?”

„Hajde da ne razgovaramo sada o tome, Džen”, rekao je. Pogledao me je pravo u oči žmireći pomalo jer je bio okrenut prema suncu. „Protraćili bismo ovako divan dan. Ima vremena za ozbiljne teme.”

U redu. Ručak sam poslužila na bakinoj prostranoj prednjoj verandi. Spremila sam pileću salatu sa belim grožđem, krompiriće, ledeni čaj. Sunce je obasjavalo jezero, vazduh je ispunjavao miris bakinih ruža. Henri je radio u bašti. Činilo se da tu provodi sve svoje vreme.

Dan je bio savršen, zar ne? Pravi momak, prava devojkica, jedino što je vreme bilo pogrešno. Imala sam osećaj da više neću moći da izdržim, da ću svakog trena briznuti u plač. Ipak, uspela sam da se obuzdam. Možda se on privikao na pomisao da umire, ali ja nisam.

Posle ručka Brendan je otišao da radi – trebalo je da postavi hidroizolaciju na Šepovom doku, a posao je bio tek poluzavršen. Dok sam raspremala sto, ispod svog tanjira našoh presavijenu ceduljicu na kojoj je pisalo:

DŽENIFER,

OVIM TE ZVANIČNO POZIVAM DA OKO

7H DOĐEŠ NA VEČERU U GOSTINSKU KUĆU.

DOĐI DRAGA KAKVA JESI.

BRENDAN

45.

Bio je suton kada sam prešla preko travnjaka i krenula prema zapadu stazom uz obalu jezera, praćena horom zrikavaca i žaba kreketuša. Veče je bilo prelepo, nebo jasno, duvao je osvežavajući povetarac. Na sebi sam imala crne pantalone i crni kardigan. Sandale sam nosila u ruci. Želela sam da budem lepa za Brendana. Smatrala sam da izgledam zadovoljavajuće. Nisam neka lepotica, ali se dobro oblačim.

Na livadi kraj jezera nalazila se mala gostinska kuća s verandom od plavog kamena. Videla sam marinirane odreske“ bocu crnog vina i Brendana koji je mašicama džarao po ugljevlju roštilja dok su varnice letele ka nebu.

Poljubio me je. Lepo se ljubi. Na usnama sam i dalje osećala ukus njegovih poljubaca. „Prilika je posebna“, rekao je pružajući mi čašu vina. „Moj rođendan.“

„Oh, Brendane, za boga miloga! Zašto mi nisi rekao?“ Znam da sam bila crvena kao bulka i osećala sam se užasno neprijatno.

Nisam želeo da od toga pravim događaj“, rekao je i slegnuo ramenima. „U svakom slučaju, nije jubilarni, nema nule.“

Izračunala sam. Četrdeset jedna godina. Imao je svega četrdeset jednu godinu. Podigli smo čaše i nazdravili. „Srećan ti, srećan rođendan“, izgovorila sam jednostavno, bez izražavanja daljih želja.

„Volim što si ovde“, rekao je. „To je za mene srećan rođendan.“

Iskre su letele kao svici. Napravila sam salatu, a Brendan je stavio odreske na roštilj. Sa CD plejera ubrzo se začuo božanstveni glas Eve Kasidi. Pitao me je jesam li za ples. Prihvatila sam njegovu ruku i istog trena osetila kako mi je krv jurnula u lice. Privukao me je u zagrljaj. Plesali smo bosonogi na travi. Vrlo prirodno. Dopadalo mi se. Posle Eve usledio je Sting.

Brendan je dobro plesao, pokreti su mu bili vrlo skladni iako smo bili bosonogi. Mogao je i da vodi i da prati, kretao se s takvom lakoćom da sam osećala da se utapam u njega. Stopala su nam jedva dodirivala travu dok smo plesali obraz uz obraz. Bilo je prelepo, veličanstveno. Bili smo stvoreni jedno za drugo.

„Meso gori“, rekla sam šapatom dok je počinjala pesma Unbreak My Heart Toni Brekston.

„Nije važno“, uzvratio je Brendan.

“Znaš li da si neverovatan princ iz bajke. Zgodan, duhovit, osećajan... za jednog obožavaoca ragbija.”

Nasmešio mi se. „Kakva prijatna rođendanska izjava.”

„Imam vrlo lep poklon za tebe”, rekla sam. „Posle večere. Razmišljala sam o tome celo poslepodne.”

„Onda mora da si znala da mi je rođendan.”

„Improvizacija”, rekla sam i nasmešila se.

Najpre smo jeli i pili dobro vino proizvedeno negde u državi Vašington. Dve boce. Plesali smo uz pesme Džil Skot i Šade i onda... pa, ipak mu je bio rođendan.

Nameštaj u gostinskoj kući bio je prekriven platnom. Veliki krevet okrenut ka jezeru. Tu smo vodili ljubav „sve dok smo mogli da držimo oči otvorene”. Brendan je bio neverovatan princ iz bajke, u svakom pogledu. Čak i na svoj rođendan.

Sećam se još nečeg simpatičnog. Pre nego što ćemo napokon usnuti, otpevala sam mu „Srećan ti rođendan, dragi Brendane, srećan ti rođendan”. Pevala sam od sveg srca, a onda mi se na isti način pridružio i on.

46.

Probudila sam se u gostinskoj kući. Bolela me je glava od vina popijenog prethodne noći. Kada sam shvatila da sam sama obuzeo me je strah. Po tome koliko je sunce bilo visoko na nebu procenila sam da je jutro odmaklo. Skupila sam svoju odeću, i s olakšanjem pronašla poruku koju mi je ostavio na sandalama.

Draga Džen,

Bio sam u pravu, najbolja si. Imam nekog posla u Čikagu, ništa preterano bitno. Vidimo se večeras? Nadam se. Jedva čekam da te ponovo držim u naručju. Već mi nedostaješ. Nadam se da se i ti tako osećaš.

XOXO,

Brendan

Privila sam cedulju na grudi i žurno prepešačila tri travnjaka odevena u crnu odeću koju sam nosila prethodne večeri. Euforija i

Soks čekale su me na stepeništu bakine verande. Pripijale su mi se uz noge žaleći mi se jer im doručak kasni.

Dok sam im se izvinjavala, ispred kuće stade crveni kamionet. Iz njega je izašao bakin baštovan. Primetila sam da je uzrujan. Šta se desilo?

„Dženifer, svi smo pokušavali da te pronađemo”, uzviknuo je.

Istog trena čula sam da u kući zvoni telefon. Ne Sem, pomislila sam.

„Samo čas, Henri!”, doviknula sam. „Telefon.”

Gurnula sam zadnja vrata i zgrabila slušalicu koja mi se u prvi mah izmigoljila. Odmah sam prepoznala glas. Bio je to dr Maks. Zvučao je umorno i napregnuto, što nikako nije ličilo na njega.

„Sem se probudila”, rekao je. „Odmah dođi.”

47.

Nalegla sam na papučicu za gas svog jaguara, krenula autoputem broj 50, naglo zakočila da bih mogla da skrenem udesno, pa opet povećala brzinu. Mislila sam jedino na Sem, i to do te mere da nisam primetila da Henri vozi iza mene sve dok se njegov kamionet nije zaustavio pored mene na bolničkom parkingu. Henri je provirio kroz prozor. „Nju su...”

„Izvini, Henri, šta je bilo? Nisam te čula”, viknula sam.

„Sem nije više na Odeljenju za intenzivnu negu, premestili su je na drugi sprat. Dvadeset jedan B.”

„Hvala!”

Onda mi u glavi sinu: Da nije možda on Dok? Sam je odgajio dvoje dece. Moguće je i da je doktor nauka. Čini mi se da se nekom prilikom tako nešto pomenulo.

Onda sam se usredsredila na trčanje i ne baš pristojno probijanje kroz gomilu ljudi koji su se tiskali u holu bolnice. Popela sam se protivpožarnim stepenicama, preskačući dve po dve. Bakina soba nalazila se u dnu hodnika obloženog sjajnim linoleumom. Gurnula sam vrata. Spremala sam se da odmah izvalim: „Bilo je krajnje vreme da se priključiš živima!” Međutim, prilika se nije ukazala.

Srce mi je stalo. Sem je ležala potpuno nepokretna. Oči su joj bile čvrsto zatvorene. Nagnut nad njom, dr Maks joj je merio puls. O bože, zakasnila sam.

„Šta se dogodilo? Stigla sam najbrže što sam mogla.”

Maks se okrenuo. „Pričaćemo napolju”, rekao je. „Hajde sa mnom.”

„Je li ponovo pala u komi?”

Meks je podigao ruku da mi prepreči ulazak u sobu. „Ne, Dženifer, nije više u komi. Ali vreme je da ti saopštim neke stvari.”

Otišli smo u njegov kabinet, skromno opremljenu sobu na čijim su bež okrećenim zidovima bile okačene poruke koje su se ticale posla. Maks mi je i ovog puta, kao i dve nedelje ranije, prepustio svoju fotelju, dok je on sam seo na ivicu radnog stola.

„Spava”, napokon je progovorio. „Bila je budna. Pokušavali smo da te nađemo. Nisi se javljala na telefon.”

„Znači, nije više u komi?”

„Koma nije period odmaranja”, nastavio je kao da mu nisam postavila pitanje. „Iako nisu svesni, pacijenti se i dalje brinu za svakodnevna pitanja, hrani li neko psa, zaliva li cveće, da li su svetla pogašena. Dobro je da osećaju sigurnost. Zbog toga smo i sprečili upravu da prebaci Sem u bolnicu Sv. Luka u Milvokiju. Želeli smo da njeni prijatelji, ti naročito, dolaze i pričaju joj.”

„Da je prebace? Prvi put čujem tako nešto.”

„Znam. Slušaj”, naglo je odmahnuo rukom, „nije bilo potrebe da se o tome razgovara s tobom. Mnogo ljudi voli Sem.”

Razmišljala sam o ovome što mi je upravo rekao. Objasnio mi je da je njegov otac član bolničkog odbora i da su njih dvojica potegli neke veze i uspeali da zadrže Sem. Dodao je i da Medicinski centar Lejklend nije dovoljno velika bolnica da bi pacijentima mogla da pruži dugotrajnu negu. „Sem nije više u komi. Međutim, moguće su teškoće fizičke i psihičke prirode prouzrokovane stanjem u kojem se nalazila.”

„Da li se to dogodilo? Hajde, Maks reci mi šta je.”

„Ona može da govori, ali to što priča nema uvek smisla. Slaba je. Zadržaćemo je još malo. A onda će biti potrebno strpljenje i dosta nege.”

Maks je zurio u mene, pitala sam se zašto. Onda mi je sinulo kakav prizor predstavljam. Razmrljana šminka oko očiju, raščupana kosa i, povrh svega, večernja izgužvana odeća u deset sati ujutro.

Ipak, zadržala sam dostojanstvo. „Želim da vidim Sem”, rekla sam mu. „U redu?”

Naravno. Samo sam hteo da te pripremim.”

Otpratio me je do njene sobe i otišao, a ja sam tiho prišla krevetu. Nežno sam joj dotakla ruku. Bakini očni kapci odjednom su se širom otvorili. Ustuknula sam. Posmatrala me je, oči su sijale.

„Dženifer”, rekla je i nasmešila se. „Moja devojčica je stigla.”

48.

Briznula sam u plač i obavila ruke oko bakinog vrata. Prosto nisam mogla da verujem, izgledalo je neverovatno ponovo osetiti njene ruke, čuti njen glas. Skoro da me je napustila nada da će se to ikada dogoditi.

Nežno me je potapšala po leđima kao što je radila od kada sam imala dve godine. Volela sam je silno, i pomisao na to da ću je izgubiti izazivala mi je užasan strah. Htela sam da je ponovo vidim, da ponovo razgovaramo i, evo, moja se želja upravo ostvarivala.

Lepše sam joj namestila jastuk i sela na ivicu postelje. „Gde si bila?”, upitala sam šapatom.

„Upravo ovde. Barem su mi tako kazali.”

„Pričaj”, rekla sam. Bila je to jedna od naših parola. Pričaj s kim se viđaš u Čikagu. Pričaj šta se dešava na jezeru.

„Pa, bilo je... čudno”, rekla je i stisnula usne. „Nisam znala gde se nalazim... ali mogla sam štošta da čujem, Lora.”

Joj. Lora je bilo ime moje majke.

Sem je nastavila da govori, ni ne primetivši da je izgovorila pogrešno ime. „Prokleti slon, skoro da me je potpuno izludeo. Medicinske sestre su lajale o kćerima. To mi se dopadalo.”

Trudila sam se da shvatim. „Slon” mora da je bio ventilator. Lajale o kćerima? Ko li će to uspeti da rastumači?

„Jesam li rekla o kćerima? Mislila sam...”

„O lekarima?” Pokušavala sam da odgonetnem.

„Tačno. Znala sam da ćeš shvatiti. Pokušavala sam da razgovaram s tobom, Dženifer. Čula sam te, ali moj glas...” Pokazala je više puta na svoja usta ne izgovarajući pri tom ni reč. „Nije izlazio iz usta.”

Klimnula sam glavom, jer je i mene počeo da izdaje glas. Onda smo se zagrlile. Kada ne znaš šta ćeš, a ti zagrlili nekoga. Kroz spavaćicu su joj se nazirala rebra, ruke su joj drhtale, reči su joj bile nerazgovetne, ali sve je bilo u redu. Sem je bila živa. Ponovo smo

razgovarale. Desilo se ono što sam silno želela i za šta sam se molila.

Počela sam da joj pričam jer je to tražila. Ipak, o Brendanu sam joj ispričala više nego što sam nameravala. Slušala je, gotovo bez reči. Pitala sam se prati li uopšte ono što joj govorim.

Onda me je pogledala svojim jasnoplavim očima tako da mi je srce prepuklo. „Hoću da odem kući pre nego što umrem”, rekla je.

49.

Posle tih reči oduševljenje zbog toga što se Sem probudila i što smo razgovarale neznatno mi se pomutilo. Još mi je gore bilo dok sam se kasnije po podne vozila prema njenoj kući. Trebalo je da obavestim njene prijatelje, a i počinjala sam da se brinem za Brendana. Šta li je radio u Čikagu? Da mu se nije stanje pogoršalo? Zbog čega je morao da ode s jezera? Naravno, jedva sam čekala da mu kažem novosti o Sem.

Tog sam poslepodneva shvatila da mi se ne dopada da provodim vreme bez Brendana. Štaviše, mrzela sam takve trenutke. Loš znak.

Ušla sam u dvorište i parkirala jaguar ispod starog hrasta. U nekoliko proteklih minuta obuzeli su me strahovi tako jaki da me je zbolela glava. Bol kao da je bio koncentrisan u unutrašnjosti glave, odmah iza levog oka.

Ušla sam u kuću, progutala dve tablete protiv bolova i krenula ka Šepovoj kući da vidim da li se Brendan vratio. Kuća je bila u mraku. Nije bilo nikoga. Brendan mora da je i dalje u Čikagu. Prokletstvo. Gde si sada? Stvarno mi je nedostajao. A bila sam i zabrinuta. Opšta neurotična zabrinutost gradske devojke.

Odvukla sam se nazad do bakine kuće. Nisam znala šta bih sa sobom. A onda mi je sinulo. Uzela sam svežanj pisama i izašla na verandu. Jače nego ikad poželela sam da saznam šta joj se sve dešavalo..

Šta se desilo između nje i Doka? Ko je on? Hoće li mi ikada ispričati sve do kraja? Da li je Džon Ferli Dok? Ili Henri? Ili, možda, Brendanov stric Šep? Ili neko koga uopšte ne poznajem?

Smestila sam se u svoju omiljenu stolicu za ljuljanje. Nebo iznad jezera polako je tamnelo. Vazduh je bio pun ozona, a oluja koja se

približavala kao da me je požurivala da što pre pročitam pisma. Patetično praznoverje, kao u romanima sestara Bronte.

Bilo mi je potrebno da saznam kako se razvijao odnos između Sem i Doka. Pretpostavljam da sam htela da vidim da se sve dobro završilo. A ko ne bi poželeo tako nešto? Međutim, u poslednje vreme sticala sam utisak da je srećan kraj teško doživeti.

Počela sam da čitam.

50.

Dženifer, dušo,

Čežnja koju sam osećala za Dokom povremeno je bila nepodnošljiva. Možeš da zamisliš. Nekada je trajala mesecima. Evo šta se dalje dogodilo. Deset letnjih dana svake godine bilo je za mene mučnije od svih ostalih. Vreme kada je Čarls odlazio u Irsku da igra golf sa svojim pajtašima i bavi se ko zna čime sve još – razne su priče došle do mene. Za vreme njegovog odsustva mislila sam jedino na Doka. Tome nisam mogla da se oduprem, a možda nisam ni želela.

Sećam se jednog subotnjeg jutra avgusta 1972. godine. Čarls je bio u Kilkeniju, a ja na jezeru. Otišla sam do varoši.

Potpuno sama, kao i obično.

U prtljažniku mog džipa nalazila se žičana ograda. Zaustavila sam se na benzinskoj pumpi gde je tog leta radio mladi Džoni Masterson. Tek što mi je napunio rezervoar, primetih da se s druge strane zaustavio Dokov auto.

Srce mi je udaralo kao ludo. To mi se dešavalo svaki put kada bih ga videla, možda delimično i zbog toga što nas je vezivalo mnogo tajni, ali verovatno jer smo bili tako zaljubljeni. Pružila sam novčanicu od deset dolara i Džoni je otišao da mi donese kusur. Dok je izašao iz svog auta i polako se približavao džipu. O bože, kako je samo bio privlačan, Džen. Osmehom je mogao da ozari svako srce. I te njegove oči.

„Molim te, Semi”, obratio mi se, „nemoj mi se sada suprotstavljati. Samo vozi za mnom.”

Pratila sam ga petnaestak kilometara. Onda je skrenuo ka glavnom autoputu. Na jednom odmorištu parkirala sam se pored njega, zatim

ušla u njegov auto i sela na sedište pored njega. Da li je Dok to želeo? Pa, i ja sam, takođe.

Zagrlili smo se. „Nedostajao si mi. Gospode, ne znam koliko ću još dugo moći da izdržim ovako”, priznala sam mu.

Progovorio je. Slušala sam njegov glas dok je svaka ćelija mog tela treperila. „Znam da smo o ovome pričali mali milion puta, Samanta. Možda nije u redu, ali me više nije briga. Imam pedeset godina. Volim te više nego što sam ikada ikoga voleo. Molim te, reci da ćeš poći sa mnom. Sada, Samanta.”

Osećala sam se kao da sam konačno udahнула pošto sam godinama zadržavala disanje. Kucnuo je čas. Trebalo je samo zgrabiti priliku i ne ispuštati je. Desilo se ono o čemu sam sanjala, ali se nisam usuđivala da verujem da je moguće.

„Da”, šapnula sam uz njegov obraz. „Poći ću s tobom. Hajdemo, odmah. Pre nego što mi i padne na pamet da se predomislim.”

51.

Dženifer,

O ovome niko ništa ne zna, jedino ti.

Ostali smo dugo zagrljeni u kolima na tom parkingu. Verovatno smo pokušavali da se saberemo. Pojma nisam imala kuda ćemo ići. Ubrzo smo već bili na putu.

Dodirivali smo se sve vreme, tokom cele vožnje, a stotine najrazličitijih i ludih misli rojilo mi se u glavi. Šta ako nas uhvate? Šta bi to značilo za dalji tok naših života? Hoće li nam uspeti da zajedno provedemo ceo vikend?

Posle osam sati vožnje ispred farova našeg automobila ukazao se natpis: „Dobro došli u Koper Harbor”.

„Stigli smo”, rekao je Dok. Jako sam mu stegla ruku, izvila se i poljubila ga. Dakle, stigli smo. Uzgred, Koper Harbor nalazi se na samom vrhu poluostrva Kivino u Mičigenu, s tri strane okružen Gornjim jezerom. Od lepote prirode zastaje dah. U avgustu već počinje da biva hladnije, a ja sam na sebi imala samo šorts i majicu bez rukava. Dok je skinuo jaknu i prebacio mi je preko ramena.

„Zove se Raptor lodž, veoma malo i veoma posebno mesto”, rekao je. „Odavno sam želeo da dođemo ovamo.”

Nasmejala sam se. „A ja sam želela da s tobom odem bilo kuda. Ali ovo je prelepo.”

Otišli smo do glavne zgrade, gde se nalazila recepcija. Ubeđena sam da smo izgledali kao ludo zaljubljeni par, što i jesmo bili, Dženifer. Inače mi se ne dopada da vidim da se dvoje ljudi neprestano dodiruju na javnom mestu, ali nisam mogla da se obuzdam. Kao, uostalom, ni Dok.

Uputili smo se ka našoj brvnari. Nisam mogla da se odvojim od njega. Noć je bila puna neobičnih zvukova, čulo se krckanje suvih grančica pod šapama životinja. Meni je bilo važno jedino da budem s Dokom, kao i ono što je trebalo da usledi. Čarls je do tada bio jedini muškarac u mom životu, a videla si kako se to odvijalo.

Napokon smo na maloj čistini, nasred tepiha od borovih iglica, ugledali našu brvnaru osvetljenu mesečinom. Usta su mi se odjednom osušila. Dok se borio s ključem i bravom. Kolena su mi klecala. Onda je otvorio vrata i privukao me u zagrljaj.

„Konačno”, rekao je i nasmešio se.

Počeli smo da se ljubimo i svlačimo jedno drugo. Takve poljupce i dodire nikada ranije nisam iskusila. Ako ti je neprijatno da čitaš o ovome, pređi na sledeće pismo. Oh, kako sam se divno osećala. Topila sam se u njegovom naručju. Moja nesigurnost takođe. Osećala sam se željenom i poželjnom, lepom, čak mi se činilo i da sam dosta dobra u krevetu. Nikada nisam ni pomislila da sve to može da bude tako divno, moje iskustvo bilo je drugačije. Osećala sam da sam živa, slobodna i poželjna. Osećala sam da sam žena i uživala sam u svakom trenutku.

Dok mi je obuhvatio lice šakama i zagledao se u moje oči.

„Ti i ne znaš koliko si lepa, zar ne?”, pitao je, kao začuđen mojom naivnošću.

„Ne”, odgovorila sam, „nisam ni pomišljala na to. Sve dok nisam sreća tebe.”

52.

Dženifer,

Neke sočne pojedinosti ipak neću podeliti s tobom. Ta noć s Dokom bila je upravo onakva kakvu sam priželjkivala. I mnogo više od toga. Probudila sam se u njegovom naručju i prvi put u životu osetila da se

nalazim upravo tamo gde treba da budem. „Dobro jutro, Samanta”, šaputao je. „Lepa si kao što si bila i sinoć.”

Za Doka sam bila Samanta, samo za njega.

Ostali smo u kolibi skoro puna dva dana. Činjenica je da nismo želeli da idemo nikuda. Sve je bilo tako novo, a istraživanje tako... zabavno. Druge noći telefon nas je prenuo iz sna.

Uhvatila sam Doka za ruku i počela da drhtim. Niko nije znao gde smo. Da nas nije Čarls pronašao?

„Vrlo dobro. Hvala”, čula sam Dokov glas. Tek tad nisam znala šta da mislim. Nije mi bilo jasno zbog čega se osmehuje, jer telefon je zazvonio oko petnaest do dva i probudio nas iz dubokog sna.

„Obuci se, Samanta”, rekao je i posegnuo za svojom odećom. „Ovo će ti se svideti. Ovde smo i zbog toga.”

Zamisli samo, Dženifer. Pokušaj da zamisliš šta se sve zbilo te noći.

Najpre smo se vozili kolima, što je kratko trajalo, a onda smo hodali sve dok nismo stigli do ogromne stene s koje se videlo celo Gornje jezero. Seli smo. Rukama sam obgrlila kolena. Dok je prebacio ruku preko mojih ramena i jedino nas je široko staklasto prostranstvo jezera delilo od Kanade. Treći čas dana tek što nije otkucao.

Širom otvorenih očiju posmatrali smo užarenu traku zelenog svetla koja se najpre protezala na horizontu, zatim se lenjo izdigla ka nebesima da bi se pretvorila u providnu svetlucavu zavesu nad vodom. Rub te zavese imao je crvenkasti odsjaj, a njeni purpurni i modri nabori plamteli su i činilo se da čitavo nebo podrhtava i leluja.

„Kao da je neko izubadao vodu”, promrljala sam. „Ili mi se priviđa.”

Dok se nasmejao. „To je polarna svetlost. Mnogima je poznat taj termin, samo što pojma nemaju šta on stvarno označava. Ali nas dvoje sada znamo, Samanta. Zar prizor nije zadivljujući?”

Nezaboravni trenuci. Čitavo nebo bilo je u pokretu. Lelujava zavesa prolazila je upravo iznad nas, šiljci jarke svetlosti obrtali su se poput vretena. Dok mi je objasnio da solarni vetar daje zamah struji elektrona koji se sudaraju s atomima gasova. „Gas usled sudara emituje svetlost. Boja svetlosti zavisi od vrste gasa. Zelena i crvena svetla su kiseonik, modra i ljubičasta vodonik i helijum. Natrijum je žut. Poput neonskog osvetljenja, jedino što nema cevi. Neon u prirodnom stanju.”

Zagrlila sam ga i prošaptala: „Hvala.”

Slegnuo je ramenima. „Samo sam se potrudio da se probudimo na vreme kako bismo mogli da posmatramo.”

„Ne dozvolimo da se na tome završi”, rekla sam mu šapatom. I nije. Vodili smo ljubav na steni pod nebom prepunim zvezda. Dženifer, bio je to doživljaj koji prevazilazi sve telesno, sve ovozemaljsko. Najtoplije preporučujem „neon u prirodnom stanju” svima u čijim se dušama krije makar malo romantike.

Čak i kada nisu baš sasvim sigurni da je tako.

53.

Draga Džen,

Osvanulo je i nedeljno jutro. Probudila sam se obuzeta tugom i strahom. Želela sam da ostavim Čarlsa. Posmatrala sam Doka dok je spavao, njegovu gustu plavu kosu tek tu i tamo prošaranu srebrnkastim vlasima. Upijala sam njegov izgled. Užasavao me je trenutak koji je trebalo da usledi. Vreme za skupljanje uspomena.

„Budan sam”, šaputao je. „Samo sam razmišljao zatvorenih očiju.”

„O čemu?”

„O svemu što se dešavalo ovog vikenda. O tebi. Bolja si od polarne svetlosti.”

Nisam prigovarala, ni rečju, ni pogledom. Ali, on je znao. „Ne budi tužna, Samanta”, rekao je. „Proveli smo najlepší vikend u životu.”

„Želim da budem s tobom. Ne želim da i dalje budemo razdvojeni. Mislim da ne mogu to više da podnesem.”

„Čitaš mi misli”, uzvratio je. „Samo što ja o tome razmišljam već godinama. To i te kako može da slomi srce. Sara je bila bolesna, i kada više nije bilo sumnje u to da umire, obećao sam joj da ću naše sinove podići u potpunom skladu s njenim shvatanjima. A ti, ti bi morala da se razvedeš od Čarlsa. On to neće prihvatiti mirno, zar ne?”

Spustila sam mu prst na usne, ne zato što nisam želela da čujem to što mi govori, već zato što sam videla koliki mu bol sve to nanosi.

„Kada budeš bio spreman”, rekla sam. „Čekaću te. Treba da ti kažem još nešto. Toliko te mnogo volim. Osećam se kao da si mi spasao život.”

„I ja volim tebe, Samanta.”

Gospode, kako su mi prijale te reči.

Bila sam pomalo ošamućena dok smo se pozdravljali s Landstromovima, vlasnicima hotela. Vrtelo mi se u glavi skoro celim putem nazad. Sve vreme sam držala Doka za ruku.

Stigli smo do parkinga na kome je ostao moj džip. Kakav strahovit udarac, kakav užasan bol u srcu. Ostali smo dugo čvrsto zagrljeni u njegovom autu, kao da nam od toga život zavisi.

„Moram da idem, Samanta”, izgovorio je.

„Već mi nedostaješ a nisi još ni otišao”, šaputala sam. „Potrudi se da nedostajem i ja tebi, molim te.”

„Divno je to što si mi rekla”, odgovorio je. „Dopada mi se tvoja skromnost.” Onda smo se poljubili još jednom, pred rastanak, a ja sam se nadala da nije i poslednji put. Skupila sam svu snagu volje da ne zajecam poput kakvog deteta u njegovom naručju. Nisam plakala.

Džip je bio tamo gde sam ga ostavila. Sela sam za volan i sve mi se činilo tako nestvarnim. Zatrubili smo jedno drugom u znak pozdrava i izašli na autoput.

Vozila sam prema jezeru Džiniva i razmišljala ne samo o polarnoj svetlosti već i o tome kako bih preživela da nekim slučajem izgubim Doka. Plakala sam celim putem ka kući.

54.

Jadna Sem.

Kiša nošena vetrom primorala me je da uđem s verande u kuću, koja je polako tonula u mrak. Dok sam zatvarala prozore i brisala kišne kapi sa simsa, razmišljala sam o bakinoj usamljenosti, o neočekivanoj životnoj mucu koja ju je snašla, o tome kako se opraštala od Doka. Odjednom sam se setila Brendana. Gde li je? Napolju je grozno. Kiša lije kao iz kabla, a on je u kolima.

Preostala pisma spustila sam na kamin pored starog sata na mermernom postolju i odjednom se prisetila. Rok za predaju teksta isticao je u šest sati. Potpuno sam zaboravila na svoju rubriku.

Smestila sam se na sofu presvučenu plavim plišem, uključila laptop i otvorila fajl sa idejama koje mogu da posluže kada prigusti. Međutim, ništa od toga nije moglo da se iskoristi za pisanje članka od 750 reči. Dva-tri sata kasnije, sinula mi je fantastična misao.

Tako sjajna da sam se upitala zašto mi je uopšte trebalo toliko vremena da do nje dođem.

Uzela sam telefon i okrenula broj koji sam znala napamet.

„Debi, nema druge. Trenutno nisam ni od kakve koristi Tribu, a to svakako nije pošteno prema čitaocima. Teško mi je da objasnim, toliko teško da neću ni pokušavati.“

Rekla sam joj koliko mi je žao zbog svega, ali da sam primorana da zatražim odsustvo. Nisam joj kazala zbog čega. Nisam želela njeno sažaljenje i nisam htela da objašnjavam šta se dešava sa Sem, s Brendanom, sa mnom.

Spustila sam slušalicu i odjednom osetila teskobu, kao da stojim na ivici provalije i zurim u tamu i ništavilo.

Htela sam opet da posetim Sem, međutim pljuštalo je takvom silinom da nije bilo moguće videti ni jezero ni drveće iza kuće. Izašla sam i skoro uspela da stignem do svojih kola kad začuh zvuk automobilske sirene. Brendan! Vozio je crni džip po preplavljenom putu.

Otvorio je prozor i nasmešio se. Odmah sam mu oprostila. „Dženiferrrr. Vratio sam se. Užasno je lilo celim putem od Čikaga.“

Bilo mi je tako drago što vidim njegovo nasmešeno lice. To ti je razlog, Debi! Njegov osmeh! Pomerila sam se ulevo i oslonila lakat na otvoren prozor. Kišne kapi slivale su se s moje žute kabanice.

„Hej, ortak, šta kažeš da uskočim? Imam vesti. Sem je izašla iz kome.“

55.

„Oduševiče te. Sem je mnogo zabavnija kada je u svesnom stanju“, govorila sam Brendanu dok smo se vozili prema bolnici. „A dopašćeš se i ti njoj, mislim. Ili će se pretvarati da joj se dopadaš.“

Prsnuo je u smeh. „Šta je s tobom, Džen?“

„Ugledala sam tvoje nasmejano lice neposredno pošto sam čula jednu tužnu priču. Neobična, zanimljiva suprotnost. A uzela sam i odsustvo. Sada sam i ja besposlena kao i ti.“ U to smo se ime pozdravili kao košarkaši kad postignu poen.

Ušli smo u bakinu sobu, kad tamo... na desetine sjajnih balona i zastavica visilo je s plafona. Na svim ravnim površinama tiskali su se aranžmani od raznobojnog cveća i lepo upakovane korpice s voćem.

Očigledno se u celom kraju, a i šire, pročulo da je Sem došla sebi. Pitala sam se da li je i Dok doneo koji balon ili cveće.

Sem je bila u bolničkoj spavaćici na plave pruge. I dalje je bila bleđa, ali kosa joj je bila očešljana. Nasmešila se kada me je videla, čilo skoro kao ona stara Sem.

„Zdravo. Zdravo, Dženifer. A ko je ovaj zgodni momak?”

„Brendan. Pričala sam ti o njemu, ali se verovatno ne sećaš. Simpatičan je, zar ne?”

Brendan joj je pružio ruku. „Zdravo, Samanta”, rekao je. Ostala sam bez teksta. Odakle mu to? Samanta. Kao u pismima. Tako ju je Dok uvek oslovljavao.

„Znam li te ja?”, upitala je Sem. „Ličiš na... oh, znaš na koga.”

„Da pogađam. Na strica Šepa?”

„Upravo tako”, odgovorila je. „Naravno.”

Brendan je malo uzdigao uzglavlje bakine postelje i privukli smo stolice da joj budemo bliže. Ispričala nam je, doduše malo nepovezano, kako je provela dan. Onda je pogledala Brendana. Izgledala je pomalo zbunjeno. „Dobro sam”, izjavila je i namignula mi.

Ponovo je pogledala Brendana. „Čujem da si odličan lekar, Brendane. Zašto si digao ruke od sebe? Kako možeš da ostaviš nekog tako posebnog kao što je Dženifer?”

Ustuknuo je kao da je iznenada dobio udarac u lice, ali se odmah pribrao. „Dobro pitanje. Već sam ga postavljao samom sebi.”

Bakin i moj pogled su se sreli. Ne znam kako joj je pošlo za rukom da ubode tačno u srž. Hvala ti, Sem.

„Kao što ste rekli, Samanta, lekar sam. A mi smo, uglavnom, racionalna družina. Možda ponekad i previše, kada je naša sopstvena koža u pitanju. Želim da uživam u vremenu koje nam je preostalo. Ne želim da izgubim ni jedan jedini trenutak. Ima li to smisla, šta mislite?”

Sem mu se zagledala u oči i klimnula glavom. „Zvuči mi kao dosta razumna filozofija”, rekla je. „Teško da ostavlja mesta raspravi.”

„Hvala”, rekao je Brendan.

„I onda?” Sem je pogledala mene, pa njega.

„I onda?”, ponovila sam. Hrabar osmeh.

Bakin pogled zadržao se na Brendanu. „Bori se”, rekla je šapatom. „Ja jesam.”

56.

Narednih nekoliko dana bili su mi bez sumnje najljepši dani u životu, dani vredni pamćenja. Trudila sam se da svaki proživim od izlaska sunca pa dokle god mogu da držim oči otvorene. Odjednom mi se činilo da sve ima savršenog smisla. Trebalo je toliko toga da nadoknadim sa Sem i s Brendanom.

Brendan je bio razborit čovek, voleo je ne samo da najpre razmisli o svemu, već i da bude duhovit i našali se, obično na sopstveni račun. Sve se to slagalo s mojim shvatanjima. Postepeno sam otkrivala da je izuzetno nesebične prirode i da voli da pruža. Kad god bi mi bio potreban, našao bi se uz mene i to bez sklonosti da se preterano uživi u ulogu zaštitnika. Svaki put kada bih ga pogledala u oči, ili čak kada bih videla njegov lik u daljini, morala sam da pomislim kako je užasno i besmisleno nepravično što će umreti. Htela sam da razgovaramo o odluci koju je doneo, ali nije vredelo. Bio je previše pametan, previše fin. Uostalom, zapodenući raspravu značilo bi tračiti vreme koje nam je pripadalo. Dragocene trenutke našeg leta.

Odlazili smo na plivanje svakog dana, čak i po kiši. Posećivali smo Sem, ponekad tri puta dnevno. Njih dvoje su se sprijateljili. Imali su dosta sličnosti. Brendan i ja išli smo u duge šetnje i zajedno večeravali. Nismo mnogo jeli preko dana, tako da su večere uvek predstavljale nešto posebno.

Brendan nije bio vičan kuvanju, osim što je umeo da spremi čuvene palačinke s borovnicama, ali tvrdio je da bi njegove kulinarske sposobnosti, uz malo vežbe, mogle da dostignu sasvim pristojan nivo. Kuvala sam ja, a on je postavljao sto i prao sudove. Kada je radio, oblačio je majicu spasioca sa znakom crvenog krsta. Dopadalo mi se kako mu stoji.

Voleli smo da plešemo uz muziku s omiljenog kompakt diska, čak i na muziku s radija. Volela sam da me drži u naručju, da mu budem u blizini, da slušam kako pevuši sve pesme koje slušamo, od roka do balada, nije nam bilo bitno.

Bile su to naše pesme, pesme našeg leta.

Nekom prilikom zaspao je pre mene tako da sam uzela jedan od poslednjih svežanja bakinih pisama i otišla u kuhinju. Izbrojala sam pisma – bilo ih je 170. Najduže je imalo oko dvadeset strana, a najkraće tek jedan pasus. Do tada sam ih skoro sva pročitala. Bakina baština. Za mene.

Sela sam za dobro osvetljen kuhinjski sto i počela da čitam.

Draga Dženifer,

Po povratku iz Koper Harbora rastanak je bio bolniji nego što sam mislila da će biti. Mnogo bolniji. A to je značilo da smo zaljubljeni preko ušiju, i više. Uostalom, toga sam već bila svesna. Te smo jeseni, u jednom poznom telefonskom razgovoru, došli do jedinog mogućeg zaključka – potrebno nam je da ponovo budemo zajedno.

Međutim, trebalo je da prođu meseci do novog susreta. Čarls je planirao da u junu otputuje da bi igrao golf, ili šta već. Ovog puta plan sam imala i ja. Izabrala sam grad Holand na istočnoj obali jezera Mičigen.

Kao i prethodnom prilikom, našli smo se na parking u Alpin Veliju. Grlili smo se, ljubili i kikotali kao deca. A onda smo krenuli na put koji je trajao deset sati – posle dva sata vožnje autom, proveli smo četiri sata na trajektu Bedžer, što je samo po sebi predstavljalo mali praznik za nas.

Nisam želela da se ponovo razdvajam od Doka. Stajali smo na palubi, nagingjali se preko ograde da posmatramo kako nas brodski motori udaljavaju od svakodnevnog toka naših života. Popili smo toplu čokoladu u restoranu i, u malom bioskopu Bedžera, prvi put zajedno odgledali film (Pink Panter). Trajekt je ubrzo pristao u luku. Lica su nam bila rumena, a srca raspevana. Bili smo ludo zaljubljeni. Vikend koji smo proveli u Mičigenu bio je još lepši od prethodnog. U to vreme Nil Sajmon još nije bio napisao pesmu Sledeće godine u isto vreme, a Dok i ja smo živeli upravo tako.

Neću se rasplinjavati, Dženifer, zadržaću se samo na onom najlepšem i onom najtežem.

Čarls je ponovo otputovao narednog jula, Dok i ja takođe. Krenuli smo ka severu, a onda mi je Dok priredio iznenađenje. Iznajmili smo brodić u Viskonsinu, u mestu La Kros gde se spajaju tri reke: La Kros, Blek i Misisipi. Podesili smo kurs i sat i po kasnije pristali u Vabaši, gradiću u Minesoti. Proslavili smo uz fazana, pasulj,

bundevaru i pitu s jabukama. Najukusniji mogući obrok. Onda smo se vratili u marinu La Krosa, gde smo se usidrili i proveli noć. U kabini pod palubom nalazio se veliki krevet. Ujutro smo se istuširali na doku cičeći pod mlazom vode, zatim se pridružili regati sačinjenoj od svih mogućih plovnih objekata. Bila je to svečanost koja se održavala jednom godišnje. Orkestri su svirali na vodi do kasno u noć, bilo je vatrometa i na sve strane srećna dečja lica. Naročito smo radosni bili Dok i ja. Proveli smo četiri dana kao u raji i nisam želela da se vratim na zemlju ali, naravno, morala sam.

Za četvrtu godišnjicu osmislili smo uzbudljiv boravak u Njujorku, kojem sam se radovala punih devet meseci. Čekala nas je soba u hotelu Plaza s pogledom na Central park, nabavili smo karte za dve brodvejske predstave i ložu stadiona Jenki, rezervisali mesta u restoranima. Trebalo je da se provedemo lepše nego ikada do tada.

Dok smo čekali na aerodromu, videli su me i pozdravili neki Čarlsovi klijenti koji su imali isti let do Njujorka. Umalo se nisam onesvestila. Pocrvenela sam do ušiju.

Dok je prelistavao novine svega nekoliko koraka dalje i video je da razgovaram s Henesijevima. Izmislila sam priču da sam došla da ispratim prijateljicu koja putuje. Dok je shvatio o čemu je reč i povukao se. Našli smo se ponovo čim se ukazala prilika. Odlučili smo da ne putujemo u Njujork i umesto toga smo se vratili do njegovog auta. Srce mi se razbilo u hiljadu komadića.

„Baš smo se uvalili u lep sos ovog puta”, rekao je Dok i upalio motor.

„Ispričala sam im laž. Obavestiće Čarlsa. Trebalo bi da se odmah vratimo kući.”

Dok je tužno klimnuo glavom i povezao nas s aerodroma. Jutro je bilo tako lepo, tako vedro i obećavajuće. Kakva šteta. Razočaranje je bilo strašno, duša me je bolela. Uključili smo se u saobraćaj.

„Slušaj”, rekla sam, „nečeg sam se dosetila.”

Dok se nasmešio od uva do uva. „Znao sam, Samanta. Ionako te ni za šta na svetu sada ne bih odvezao kući.”

57.

Dženifer,

Landstromovi su se iznenadili kada smo se uveče pojavili na vratima njihovog pansiona. Bilo im je drago što nas vide i imali su slobodnu brvnaru. Uzeli smo ključ i krenuli poznatom stazom osvetljenom mesečinom. Najrazličitiji zvuci dopirali su sa svih strana. Jedva sam čekala da se ponovo nađem u Dokovom zagrljaju. Već smo izgubili polovinu dana.

Ovo što ću ti ispričati pamtiću dok sam živa. Hodali smo ne skrećući sa staze. Odjednom je iz žbunja izletela neka senka i našla se pred nama. Nisam znala koja je to životinja, bila je veća od konja i užasno je smrdela. Zarzala je na nas! Uplašili smo se. Stajali smo kao ukopani dok se zver topotom udaljavala.

„Bio je to los“, rekao je Dok, podižući napokon baterijsku lampu i naše kofere. Požurili smo ka brvnari. Nismo mogli da zaspimo. Na kraju smo se ipak smejali našoj dogodovštini te „losove noći“. Dogovorili smo se da ne dozvolimo da nam se tako nešto ponovo desi. Od tog događaja počeli smo naše usamljениčke vikende da provodimo na Gornjem poluostrvu na jezeru. Majk i Mardž Landstrom postali su naši dobri prijatelji, a brvnara u Koper Harboru, sa kaminom u spavaćoj sobi i pogledom na Gornje jezero, naše utočište.

Niko nije otkrio našu tajnu, Dženifer. Niko nije ni pomislio da smo Dok i ja u vezi i da vodimo dvostruki život.

Da se nisi usudila ni da zucneš.

I bez pominjanja u tvojim člancima.

Ili, ne daj bože, u knjizi.

58.

Draga Džen,

Ovo se dogodilo pre četiri godine, ali sve do sada nisam mogla da ti kažem kako sam se tada stvarno osećala.

Te hladne martovske večeri beli pokrivač lagano je obavijao Čikago. Mnogo je snega napadalo. Vetar je zavijao poput ranjene zveri. Tvoj deda i ja spremali smo se na počinak kada je zatražio da izađem i kupim mu bocu likera od anisa. Mučio ga je želudac i mislio je da će mu liker, kao i obično, pomoći da svari hranu.

Uvek sam se trudila da zadovoljim Čarlsove potrebe i, bez obzira na to kako se ponašao prema meni, davala sam sve od sebe da mu

pružim najbolje. Morala sam da požurim jer se prodavnica uskoro zatvarala. Izašla sam u sneg i vetar. „Pouzdana Sem”, tako me je povremeno nazivao Čarls, uveren da je to šarmantno, dok je meni nadimak bio uvredljiv.

Vratila sam se dvadesetak minuta kasnije. Tvoj deda ležao je mrtav u postelji.

Izgledao je kao kada sam izašla. Na sebi je imao omiljenu plavu pižamu, cigareta je još dogorevala u pepeljari, a na televiziji je prikazivan noćni dnevnik. Kako je samo brzo otišao, to me i danas čudi. Infarkt koji ga je zadesio mora da je bio nalik na pucanje automobilske gume, posle kojeg se kola zabiju u prvu banderu. Trenutno i potpuno razaranje.

Nismo ni znali da ima problema sa srcem. Nikada nije pazio šta i kada jede i pije, pušio je, živeo noćnim životom. Bez obzira na sve što sam ti napisala da se događalo, Čarls i ja imali smo decu i unuke i mnogo smo toga zajedno proživeli. Posmatrala sam ga i videla lice mladića koga sam upoznala toliko godina ranije. Dovitljivog momka koji je bio u ratu, koga roditelji nisu voleli i koji se silno borio da sebi stvori mesto pod suncem. Setila sam se kako sam se osećala kada smo počeli da se viđamo, setila sam se ljubavi koju sam htela da mu pružim.

Baš žalosno. Ali neke priče su jednostavno takve.

59.

Narednog jutra Sem i ja smo dugo i iskreno razgovarale o mom dedi i Doku. Najzanimljiviji razgovor od kada se probudila iz kome. Ponovo je postajala ona stara.

„Sinoć sam pročitala još nekoliko pisama”, rekla sam joj čim sam ušla u sobu. „Postupam po tvom uputstvu, ne više od dva-tri odjednom. Sinoć sam pročitala o tome kako je deda umro. Rasplakala sam se. A ti? To mi nisi spomenula.”

Uzela me je za ruku. „Naravno da sam plakala. I da sam u srcu osećala silnu ljubav za njega, bilo bi uzalud, nije mi dozvolio da mu priđem. Bio je mudar u mnogo čemu, ali i strašno tvrdoglav. Mislim da su ga otac i stric do te mere povredili da više nije mogao da ima poverenja ni u koga. U stvari, ne znam, Dženifer. Vidiš, Čarls nije hteo da mi priča o svom životu.”

Oči su mi se napunile suzama. Sve mi je bilo tako tužno. „Prema meni je uvek bio dobar, Sem.”

„Znam, Dženifer.”

„Imao je nezgodnu narav i uvek je trebalo ponašati se u skladu s pravilima deda Čarlsa, i u Čikagu i na jezeru.”

Sem se konačno osmehnula. „Ne treba meni da pričaš o Čarlsovim pravilima ponašanja. Znam ih napamet. A i njegova narav mi je i te kako dobro poznata.”

Pogledala sam je u oči pokušavajući da shvatim sve. „Zašto ga onda nisi ostavila?”

Samo se nasmešila. „Prićaćemo kada pročitaš sva pisma. Imaj na umu da ona nisu samo o mom, već i o tvom životu, dušo.”

Morala sam da se nasmejem. „Bakina pravila, zar ne?”

„Ne pravila, Dženifer. Samo drugačiji put kojim sam išla. Moje viđenje stvari.”

„I nećeš da mi kažeš ko je Dok?”

„Neću ti reći, Dženifer. Pročitaj pisma. Možda ćeš moći da pogodiš.”

60.

Brendan i ja smo skoro svake večeri, čim počne da se smrkava, odlazili na plivanje. Tog puta pojavila sam se u plavom sportskom kupaćem kostimu sa crvenim prugama. Izgledala sam kao prava prvakinja u plivanju, što je, naravno, bilo daleko od istine. Brendan je bio u crnim, ne mnogo širokim boksericama koje su mu lepo stajale.

„Izgledaš baš dobro”, rekla sam mu. „Zar sad nisam izjavila nešto seksi? Ma, zar ima veze?”

„Ti izgledaš lepo”, rekao je i odjednom se uozbiljio. „Ti si prelepa žena, Dženifer.”

Odavno nisam dobijala takve komplimente i polako sam počinjala da verujem u reči koje čujem. Naravno da mi se dopadalo da o sebi slušam lepe stvari. A kome ne bi? Možda su se komplimenti smučili Kameron Dijaz, ali meni ne.

„Tako lepa da čoveku zastaje dah. Trebalo je da budeš glumica.”

„Nemoj sada sve da uprskaš”, rekla sam mu. „Vreme je da se ovog trena zaustaviš.”

„Žalim, tako se osećam. Mišljenje jeodnog muškarca. Drugi te možda posmatraju i misle ko zna šta...”

„Uprskaćeš stvar.”

„Za mene si najlepša devojka na svetttii.”

Odmahnula sam glavom. „Ne, Brenodane, previše je. Povuci nešto od toga što si rekao. Ali ne previše.”

„Najlepša na celom jezeru. Može li tako?”

Slegla sam ramenima i uputila mu osmeh. „Možda. Na jezeru u ovo doba kada skoro nema ni žive duše.”

„Dogovoreno. Najlepša devojko na jezeru!”

Onda je ispustio poznati poklič, glasniji nego ikada do tada. Skoro kao da ga je nešto veoma zbolelo. Potrčao je prema vodi, izmičući mi za korak.

Za samo jedan korak.

Okrenuo se i viknuo: „Ko poslednji stigne do bove!” „Ko poslednji stigne do bove... šta onda?”

„Najveći je gubitnik na svetu!”

„Preterano.”

„Najveći je gubitnik na jezeru Džiniva! Dokle god nam pogled dopire u ovom trenutku!”

„Važi!”

Skočili smo u vodu i žustro zaplivali. Dobro sam se osećala i mislila sam da ovog puta barem neću, kao obično, previše zaostati za njim. Za mene bi i to bila velika pobeda. Nešto kasnije nasla sam se pred bovom. Brendan je, na moje iznenađenje, bio odmah iza mene. Otresla sam vodu s lica i kose.

„Nije fer! Pustio si me da pobedim!”

Zagledao mi se u oči. Osmehivao se, ali je u njegovom pogledu bilo neke tuge.

„Ne, Dženifer, nisam.”

61.

Narednog dana lilo je kao iz kabla. Brendan je nestao na nekoliko sati. Počinjala sam da se brinem, priznajem. Plašila sam se da se možda nekom prilikom neće vratiti, da će mu užasno pozliti, da će se onesvestiti za volanom, da će mu se desiti nešto grozno. Pljusak je već prestajao kada sam čula auto kako ulazi u dvorište. Bilo je oko četiri sata.

Jedva sam čekala da ga vidim. Istrčala sam napolje na kišu, proturila glavu kroz otvoren prozor automobila i poljubila ga. Tako sam se radovala što ga vidim.

„Gde si bio? Probudila sam se oko sedam i već te nije bilo.”

„Išao sam u Čikago kod lekara. Hrkala si sve u šesnaest pa sam te pustio da spavaš.”

Napravila sam grimasu. „Ja ne hrčem.”

„Ne, naravno da ne.” Osmehnuo mi se.

Nisam htela da ga ostavim na miru. „Šta ti je lekar rekao?”

Trepnuo je. Smišljao je šta da mi kaže. „Tumor postaje sve veći”, napokon je izgovorio. „Bojim se da vest nije baš sjajna, mada ni iznenađujuća.”

Onda je šakom pokrio levu stranu lica. Lupkao je prstima po jagodicama. „Gubim pokretljivost, Dženifer. Lice mi se polako koči. Ovo ne osećam.”

Pomazila sam ga po obrazu.

„Žao mi je, ne osećam ni to. Ali dopada mi se kada me dodiruješ. Volim sve što se odnosi na tebe, Dženifer. Ne zaboravi to.”

Noge ga nisu slušale dok je izlazio iz džipa i skoro je pao. To me je potreslo, a onda sam odjednom shvatila da je, mora biti, proveo vrlo naporan dan. Ipak se osmehnuo i dodirnuo mi obraz. „Moram da odspavam. Otišao bih do Šepove kuće. Vidimo se kasnije, Džen.”

„Jesi li dobro?” Htela sam da ga uzmem za ruku, da mu pomognem, ali bojala sam se da mu se to ne bi svidelo.

„Naravno. Samo sam umoran. Dobro sam. Samo moram malo da odspavam.”

Bilo je tek četiri posle podne. I ja sam legla s njim. Htela sam da budem pored njega, da ga osećam, da mu stavim do znanja da sam tu. Srce me je zbolelo. Verovatno mi je tek tada došlo u glavu da ću ipak izgubiti Brendana. Počela sam da shvatam kako će sve izgledati. Užasavala me je i sama pomisao na to.

„Hvala”, prošaputao je. „Umoran sam.”

Onda je zaspao.

Ali kao da nije spavao. Povremeno je stiskao pesnice. Posle nepunih petnaestak minuta odjednom je širom otvorio oči. Izgledao je ošamućeno. „Uh, Dženifer, izgleda da sam se uspavao. Osećam se kao da sam pao s litice.”

Pitala sam da li ga nešto boli. Rekao mi je da u jakni ima lekove i da mu ih donesem. Kada sam se vratila u sobu, nisam ga zatekla u krevetu. Čula sam ga kako povraća u kupatilu. Već me je obuzimao strah. Nisam bila spremna za tako nešto. Brendan mi je u više navrata kazao da će njegovo stanje brzo početi da se pogoršava, a moj izbor bio je da ne verujem u to.

„Džen, lek će me oboriti s nogu”, rekao mi je kada je izašao iz kupatila. „Spavaću sve vreme. Zašto ne bi otišla kući? Molim te. Učini mi to. Mnogo te volim. Najlepša si na svetu, ne samo na jezeru. Idi kući na neko vreme.”

Bilo mi je čudno, ali nisam mogla ili nisam htela da se svađam s njim. Poljubila sam ga u čelo i u obraze, zatim usne.

„To sam osetio”, nasmešio se.

Poljubila sam ga još jednom.

I još jednom.

Htela sam da nikad ne prestanem da ga ljubim.

62.

Loš predosećaj nije me napuštao cele večeri. Šep je bio u Čikagu, tako da sam svaka dva sata telefonirala Brendanu da vidim kako je. Onda sam se konačno uspavala. Jasno mi je stavio do znanja da ne želi da tu noć provedemo zajedno i trebalo je da poštujem njegovu želju.

Kad sam se probudila, bilo je već jutro. Nalazila sam se u svojoj sobi, sama. Sunce je prodiralo kroz lagane zavese. Odmah sam pomislila na Brendana. I na to da će uskoro umreti. A ja ništa nisam mogla da uradim.

Osluškivala sam u nadi da ću čuti njegov jutarnji poklič. Onda sam se setila. Ostao je u Šepovoj kući, lekovi su ga oborili s nogu. Ustala sam iz kreveta i obukla prvo čisto što sam pronašla – oprane ali neopeglane pantalone i belu majicu. Navukla sam mokasine na bosa noge i krenula niz stepenice ka kuhinji.

Pogledala sam kroz prozor. Na vidiku nije bilo golog muškarca koji ispušta krike.

Džip se presijavao u dvorištu. Dobro je, Brendan je kod kuće. Možda bih mogla da mu makar spremim doručak. Uputila sam se ka Šepovoj kući.

Ušla sam kroz nezaključana zadnja vrata i pozvala Brendana. Pogledom sam pretraživala prostorije u prizemlju. Kada sam shvatila da nije tu, žurno sam krenula ka njegovoj sobi u zadnjem delu kuće. Nije bio ni tu. Krevet je bio namešten i zastrt lepim belim pamučnim prekrivačem.

Trebalo mi je nekoliko trenutaka da shvatim da Brendan nije u kući. Nije bilo ni njegovih stvari.

U poslednje vreme bojio je dok i postavljao hidroizolaciju, tako da sam otvorila druga vrata i izašla. Odatle se videlo celo dvorište i okolina. Brendana nigde nije bilo.

Obuzela me je panika, koju sam smesta pokušala da odagnam. Možda Šep zna gde je. Pojurila sam nazad. Mokasine su škripale po uglačanom drvetu. Pogled mi je i dalje leteo po kući dok sam tražila telefon.

Onda sam ugledala trag koji mi je ostavio. Gomilicu stvari na belo kuhinjskoj radnoj površini. Tri predmeta jedan preko drugog – bela koverta, ključevi, vizitkarta sa sličicom crvene ptice.

Na vizitkarti pisalo je Kardinal transport – znači, taksi.

Ključevi su bili od džipa.

Na koverti je pisalo moje ime. Uzela sam je i osetila da se unutra nalazi nešto neobičnog oblika. Otvorila sam kovertu i Brendanov sat skliznuo mi je u ruku. Srce mi se steglo.

Bilo je tu i pismo.

63.

Draga Dženifer,

Jutro je, tek što je prošlo pet sati. Čekam taksi koji će me odvesti do aerodroma. Tužnije je nego što bi ikada mogla da pomisliš. Znam da te boli što se opraštam na ovakav način, ali te molim da me saslušáš pre nego što doneseš sud. Pišem dok još mogu da držim olovku. Želeo bih ponešto da ti kažem dok sam još u stanju. Želeo bih da ti što više ublažim bol, ako ikako mogu. Mislim da je ovo najbolji način, jedini način za mene.

Sećaš li se da smo, kao deca, živeli za leto? Počinjao bih da se spremam i živim u iščekivanju već početkom maja, kada su dani postajali duži, i nadao sam se da će tog leta sunce ostati visoko na nebu i sijati sve do sledećeg svitanja. Kao u polarnim predelima,

dnevna svetlost celog leta. Onda bi došao jun i dani bi stvarno postali duži. Ali već posle četvrtog jula mrak bi ponovo počeo da osvaja, a mi smo morali da prihvatimo dvojstvo svetla i tame.

Molio sam se i nadao, isto kao nekada, da ćemo imati više vremena za sve što smo hteli da uradimo zajedno. Želeo sam beskrajno leto s tobom. Ali tama uvek dođe, zar ne? Takav je život.

Moram ti reći sledeće. Ti si najbolje što je ikada moglo da mi se desi i želim da taj osećaj ostane netaknut i lep. Toliko te volim. Obožavam te, Dženifer. Ozbiljno ti kažem. Nadahnjuješ me. Svim se svojim bićem nadam da ćeš mi oprostiti zbog ovoga i da ćeš shvatiti kako mi je jutros bilo nepodnošljivo teško da te ostavim. Bez plivanja. Bez prvoklasnih palačinki s borovnicama. Nešto najteže što sam ikada morao da uradim! Ali iskreno verujem da je ovako ispravno.

Toliko te volim da me sama pomisao na to boli. Molim te da mi veruješ.

Ti si moje svetlo, moje beskrajno leto.

Brendan

TREĆI DEO

Odlazak s jezera Džiniva

64.

Pročitala sam Brendanovo pismo. Jedva sam disala, gušila sam se u suzama. Mislila sam da sam nekako ja kriva što je otišao. Kao što sam bila kriva zato što je Danijel umro sam na Havajima. Stavila sam Brendanov sat na ruku i telefonirala Šepu u njegovu advokatsku kancelariju u Čikagu. Njegovom saradniku rekla sam da moram da razgovaram sa Šepom lično. Konačno sam čula poznati, smirujući glas.

„Šep, Brendan je otišao”, uspela sam da prozborim.

„Znam, Džen. Razgovarao sam jutros s njim. Tako je najbolje.”

„Ne, nije tačno”, odgovorila sam. „Recite mi, molim vas, šta se to dešava. Šta to Brendan radi?”

Šep je malo oklevao, a onda mi ponovio nešto od onoga što sam već pročitala u Brendanovom pismu. Da ne želi da prolazim s njim kroz poslednju fazu njegove bolesti. Da me voli i da mu je strašno to što je morao da ode. I da se plaši.

„Moram da ga vidim”, rekla sam. Ne može tek tako da se završi. Ne dozvoljavam. Ako treba, doći ću u Čikago u vašu kancelariju, Šepe.”

Čula sam kako duboko uzdiše. „Mislim da znam kako se osećaš, ali Brendan me je naterao da mu obećam da ti neću reći. Dao sam mu reč.”

„Moram da ga vidim još jednom. Zar se ne pitam i ja nešto u celoj situaciji? Nije u redu da Brendan donese ovakvu odluku bez mene.”

Usledila je tišina. Uplašila sam se da će mi Šep spustiti slušalicu. Onda je napokon progovorio. „Obećao sam mu. Stavljaš me u nezgodan položaj. Do đavola... Na putu je ka klinici Majo.”

Nisam mogla da poverujem u ono što čujem. „Šta rekoste? Ide u bolnicu?”

„Majo je najbolje mesto za te stvari”, rekao je Šep. „Ujutro će ga operisati.”

65.

Utroba mi se prevrnula baš kao i godinu i po dana ranije, kada sam otišla u bolnicu u Oahu da vidim Denijevo telo. S tom razlikom što

sam se sada nalazila u svom autu, menjajući brzine i u doslovnom i u prenosnom značenju dok sam jurila prema jugu.

Pozvala sam Sem s mobilnog telefona i objasnila joj, koliko sam mogla, šta se dešava. Rekla mi je da većeg borca od mene ne poznaje i da se ponosi mnome. Onda smo se rasplakale preko telefona, baš kao u stara, dobra vremena.

Ljudi su sigurno zurili u mene dok sam se ukrcavala na let za Ročester u Minesoti. Lice mi je bilo ukočeno, pogled unezveren, oči otečene i prilično krvave.

Posle nešto više od sat i po već sam se iznajmljenim automobilom žurno vozila prema klinici Majo. Nadala sam se da ću videti Brendana. Nalazio se upravo tamo gde sam želela – na jednoj od najboljih svetskih klinika za obolele od raka.

66.

Ušla sam kroz staklena vrata u glavnu zgradu klinike Majo. Obrela sam se u lepom prostranom predvorju obojenom u zeleno. Zidovi su bili obloženi mermerom, nekoliko stubova ukrašavalo je prostor. U ovoj bolnici operisaće Brendana. Prišla sam prijemnom pultu, predstavila se i pitala kako da dođem do njegove sobe.

Rečeno mi je sledeće: „Dr Keler je već dolazio i treba da se pojavi u bolničkom krilu Džozef sutra. ujutro u šest sati. Sada se ne nalazi ovde.”

Mora da se na mom licu videlo strašno razočaranje, jer je mlada žena od svojih dvadeset i nešto godina koja je radila za prijemnim pultom otvorila neki registrator. Povukla je prstom niz list hartije, a onda me pogledala. „Rekao je da postoji mogućnost da neko dođe.”

Nisam znala šta da kažem. „E pa, evo me. Stigla sam.”

„Dr Keler je odseo u Kolonijal inu, u Drugoj ulici broj 114 u Sautvestu.”

Obavestila sam se kako da do tamo stignem i ubrzo smo se iznajmljeni auto i ja ponovo našli na kolovozu. Vreme je prolazilo, a ja sam stajala u mestu zbog neočekivanog zakrčenja saobraćaja u Ročesteru. Nekako sam uspela da se probijem i nekoliko minuta kasnije ušla sam u Kolonijal in. Tresla sam se kao prut.

Pronašla sam sobu broj 143 i pokucala. Nije bilo odgovora.

„Brendane, molim te. Stigla sam. To sam ja, Dženifer... najlepša devojka na jezeru Džiniva.”

Vrata su se polako otvorila. Ispred mene je stajao Brendan, visok, krupan, širokih ramena. I dalje je dobro izgledao. Oči su mu bile plave poput juskog severnog neba. Raširio je ruke. Pala sam mu u zagrljaj.

„Hej, ćao, Skaut”, šaputao je. „Najlepša devojko u gradu Ročester u Minesoti.”

67.

„Bila sam ljuta na tebe”, priznala sam mu čvrsto ga stežući.

„A sada? Šta sada osećaš, Dženifer?”

„Prolazi me jer si neodoljiv.”

„Nisam shvatio da sam bio neodoljiv.”

„Znam, to je deo tvoje ličnosti. Nešto u tim tvojim plavim očima.”

Ostali smo zagrljeni pred vratima još nekoliko trenutaka, a onda smo se razdvojili. Brendanovi očni kapci su se odjednom spustili. Pokreti su mu bili primetno sporiji i pomalo nesigurni – zbog lekova protiv bolova ili zbog tumora? Seli smo na kauč. Razbarušila sam mu kosu.

„Zadovoljna?”, upitao je.

„Da”, odgovorila sam.

„Gospode, kako si mi nedostajala”, rekao je. Poljubili smo se.

Onda se odmakao i zagledao u plafon. Činilo mi se da je negde daleko. „Hoćeš li da čuješ raspored zbivanja?”

Klimnula sam glavom. Ovo pitanje znači, pretpostavila sam, da on zna da ne nameravam da odem.

Spustio je ruku na moje koleno. „Trebalo da budem u bolnici tačno u šest. U sedam će me operirati Adam Kolski. On je dosta dobar.”

„Dosta dobar?”

„Stvarno dobar. Bog, takoreći.” Onda mi se očaravajuće osmehnuo. „Uzeo sam najboljeg, naravno.”

„Onda je u redu”, rekla sam. Ovog puta osmehnula sam se ja.

„Moram da te upozorim. Prekosutra ću izgledati kao da sam izleteo iz topa i udario glavom u zid od cigala. Nadam se da stvarno misliš da sam neodoljiv, da ti se stvarno dopada to nešto u mojim očima.”

„Volim sve što se odnosi na tebe. Naročito mi se dopada to što si se opredelio na ovaj korak.”

Ponovo me je poljubio. Topila sam se.

„Hajdemo odavde. Pokazaću ti Ročester. Da, ovo jeste sastanak.”

68.

Sastanak. Još jedna pojedinost koja me je podsetila na sve ono što mi se dopadalo u našoj vezi. Imali smo istu vrstu energije, delili istu strast za mnogo toga, imali isti otkačen smisao za humor, zanimale su nas iste stvari. Tako je teško pronaći pravu osobu, ponekad se čak čini nemogućim. Za neke i jeste nemoguće.

Vozila sam ja, a Brendan mi je govorio kuda da idem. Krenuli smo prema bolnici. Na pet-šest kilometara od hotela rekao mi je da parkiram čim ugledam slobodno mesto. U sporednoj ulici u kojoj smo se zatekli vladala je iznenađujuća gužva s obzirom na to da je bio radni dan.

„Šta se ovde nalazi?”, zanimalo me je.

„Stiven Danbars pab”, odgovorio je. „Tu smo dolazili da izbacimo negativnu energiju u vreme kada sam bio stažista. Tu želim da te izvedem.”

„U bar? Stiven Danbars pab?”

Klimnuo je glavom. „Večeras ne bi trebalo da pijem, ali mislim da i te kako treba da plešem.”

Unutra je već bilo ljudi. Prijatan svet. Parovi su plesali uz baladu grupe Red hot čili pepers koja mi se dopadala.

Brendan me je istog trena privukao u zagrljaj. „Sviđa mi se ova pesma”, šaputao je. Zaplesali smo. „I volim da plešem s tobom.”

„Hvala ti za Dženifer”, nastavio je da šapuće. „Savršena je. Upravo ono što sam oduvek želeo.”

Zvučalo mi je kao molitva. „Videla sam te jednom kako se moliš u kuhinji”, priznala sam mu.

„Molitva je bila potpuno ista”, rekao je i namignuo mi. „Izgovaram je celog leta.”

Plesali smo uz sve lagane stvari koje su se čule iz džuboksa. Ostali smo pripijeni jedno uz drugo čak i kada je ritam postao brži. Želela sam da se nikada ne razdvojimo, čak ni na minut.

„Šta bi moglo da bude bolje od ovog? Grad u kojem sam se školovao, sastanak s mojom divnom devojkom na jednom od starih dobrih mesta”, rekao je.

Osećala sam neverovatnu prisnost, i bila toliko zaljubljena da mi je sve ono što je trebalo da se desi sutradan ujutro bilo gotovo nezamislivo. Oči su mi se napunile suzama iako nisam htela da plačem. „Previše si drag”, izgovorila sam.

„Bez suza”, rekao je i obrisao mi ih s lica. „Bez upetljavanja.” Nasmejao se i napravio grimasu. Mogao je da se nasmeje uvek, u bilo koje doba i bilo o čemu da je reč. Čak i ovom prilikom.

Nastavili smo da plešemo uz jednu staru pesmu Smokija Robinsona. „Kada sve ovo bude ostalo iza nas”, rekao je, „hajde da putujemo. Nisam nikada bio ni u Firenci, ni u Veneciji, ni u Kini, ni u Africi. Toliko toga ima da se vidi, Džen.”

Ponovo su mi potekle suze. „Ne znam šta mi je, obično nisam ovako plačljiva”, rekla sam.

„Ali takva je situacija. Poljubi me još jednom. Nastavi da me ljubiš. Sve do trenutka kada me odnesu u operacionu salu.”

Poljubili smo se i krenuli prema hotelu. Mislila sam da će Brendana odmah savladati san. Ali nije.

„Svakog dana, od cika zore”, započeo je, a ja sam dopunila, „sve dok možemo da držimo otvorene oči.”

Bilo je tri sata kada smo konačno usnuli zagrljeni, isprepletanih prstiju. Glava mi je počivala na njegovom ramenu. Ovako bi trebalo da bude. Upravo ovako. Još mnogo, mnogo godina.

Onda je zazvonio budilnik.

69.

Brendan se nagnuo nad mene i poljubio mi usne. Već je bio na nogama i obučen. „Tek što je svanulo”, rekao je. „Spremna da uronimo u jezero?”

„Nije vreme za zbijanje šala, Brendane, čak ni onih smešnih. U redu?”

„Mogućnost da poživim tri godine posle operacije manja je od...”

Presekla sam ga. „U redu, šale su sasvim na mestu.” Poljubila sam ga. „Volim te.”

„I ja tebe. Verovatno od prvog trenutka kada sam te ugledao na jezeru. Bila si i ostala najlepša devojka na svetu. Na svetu. Jasno?“

„Jasno.“ Nasmešila sam se. „Naravno, to je samo tvoje mišljenje.“

„Tačno. Samo, ovog puta sam u pravu.“

Bila sam prilično sigurna da vladam svojim emocijama i nisam očekivala da će me nešto naizgled nebitno potresti. Primetila sam da mu ruke drhte dok se savijao da se obuče. Patike su bile nove i izgledale poput njegovih starih najki, samo što su umesto pertli imale čičak trake. Brendan više nije mogao da zaveže pertle.

Podigao je pogled, primetio je da ga posmatram. „Ove patike mi se dopadaju.“

Kroz glavu mi je proleteo drugi prizor – letnje jutro i Brendan koji pliva u jezeru. A sada nije mogao ni pertle da zaveže. Duša me je zbolela. Znao je šta ga čeka: bol, mučne sporedne pojave, izuzetno stvarna mogućnost da umre.

Zagrlila sam ga. „Biće sve dobro“, rekla sam. Moralo je biti.

Dvadesetak minuta kasnije Brendan i ja smo izašli iz hotela u maglovito jutro. Mirno je stajao oslonjen jednom rukom na krov automobila. I dalje je izgledao kao da je zdrav. Posmatrao je oko sebe – naziv kafića ispisan treperavim neonskim svetlom, kamenu crkvu na suprotnoj strani ulice – kao da je želeo da zapamti svaku pojedinost iz običnog života.

„Lepa večera, lepa crkva, vrlo lepa devojka“, rekao je i seo na prednje sedište. Bio je pomalo ukočen. Vezao je sigurnosni pojas, spreman za vožnju koja mu je značila život.

„Hajdemo, lepotice. Čekaju nas u Samari ili tamo negde.“

Uglavnom smo ćutali, što nam se za čitavo leto dogodilo svega dva-tri puta. Pošto je bilo rano jutro, od hotela do podzemne garaže u bolnici stigli smo za svega nekoliko minuta. Lift se zaustavio na prvom spratu. Krenuli smo hodnikom natkrivenim dimljenim staklom ka bolničkom krilu u kojem je Brendan trebalo da bude operisan.

Stao je i spustio mi ruke na ramena. Nagnuo se i zagledao mi se u oči.

„Mislim da sam ispucao sve svoje šale, Dženifer. Mogu li ponovo da ti kažem da te volim?“

„Da, molim te.“ Govori mi još. Ne ostavlja me, „Mnogo te volim, Dženifer. Šta god da se desi, treba da znaš da si bila sjajna,

predivna. I ne znaš koliko si mi pomogla da budem jak. Uradila si sve što ti je bilo u moći, a onda neka... Dženifer?"

„Znam”, rekla sam. „Shvatam.” Stegla sam ga još čvršće. Oči su mi bile zatvorene, ali su iz njih ipak tekle suze.

„Puštaš me da plačem”, konačno sam uspela da izgovorim.

„Aha. Da. Zato što i sam cmizdrim.”

Pogledala sam ga u oči. Bio je uplakan skoro koliko i ja. Nagnuo se, poljubio me u obraze, oči, usne. Volela sam njegove poljupce, volela sam sve što se odnosilo na njega.

„Nikad nema dovoljno vremena, zar ne? Vreme je da pođem, Dženifer. Kasnim.”

Stigli smo na peti sprat. Medicinska sestra koja je radila na prijemnom odeljenju, stamena žena jakih pegavih ruku, tražila je nešto po hrpi papira. Onda je pozvala bolničara, koji se pojavio sa invalidskim kolicima. Tog trenutka jedna misao s kojom stvarno nisam mogla da se suočim potisnula je sve ostale. Možda nikada više neću videti Brendana. Ovo je možda kraj.

„Volim te”, rekla sam mu. „Čekaću te na ovom mestu. Upravo ovde gde sada stojim.”

„I ja tebe, Dženifer. Ko ne bi voleo najlepšu devojkicu na svetu? Vidimo se.”

Uputio mi je onaj svoj očaravajući osmeh i podigao palčeve. Bolničar je polako gurao kolica niz dugački hodnik ka operacionom bloku. Onda se začuo krik, onakav kao kad se Brendan sprema da skoči u jezero.

Plijesnula sam rukama i nasmejala se. „Ćao, ćao”, uzviknula sam.

Brendan se okrenuo i ponovo osmehnuo.

„Ćao!”, doviknuo je i nestao s vidika.

70.

Ćao?

Samo da ne bude zbogom.

Spustila sam se u tapeciranu stolicu u uglu čekaonice i pokušavala da zamislim kako izgleda operacija koja se odvijala šest spratova niže. U tom trenutku stigli su Šep i Brendanovi roditelji, koje nisam poznavala.

„Nije želeo da dođemo”, rekla je gospoda Keler. „Trudi se da nam olakša. Barem on tako misli.”

„Uvek je bio takav”, dodao je Brendanov otac. „Jednom je u školi slomio ruku i nije nam rekao sve dok prelom nije skoro zarastao. Da se predstavimo. Ja sam Endrju. Ovo je Ajlin.”

Zagrlili smo se. Brendanovi roditelji su se odmah rasplakali. Bilo mi je jasno koliko vole svog sina. Bila sam dirnuta.

Dan je proticao neverovatno sporo. Svakih nekoliko minuta gledala sam na Brendanov sat i činilo mi se da se kazaljke skoro uopšte ne pomeraju. Njegov otac pričao je viceve, što me nije mnogo iznenadilo. „Kako ćeš prepoznati ekstrovertnog kompjuterskog zaluđenika? Gleda u tvoje cipele.” Taj mi se štos baš dopao.

Kroz čekaonicu su prolazili i drugi ljudi. Neki su plakali, većina ih je bila zabrinuta. Na televizijskom ekranu bez prekida su se smenjivale vesti.

Dok smo čekali, pitala sam se da li bi možda Šep mogao da bude Dok. Ali on nije sam odgajio svoju decu, znači nije mogao da bude Dok, osim ako me je Sem navela na pogrešan trag.

Oko četiri sata nakratko sam izašla iz čekaonice. Bolnički kompleks obuhvatao je i vrt pun cveća jarkih boja. I statua svetog Franje. Slušala sam kako odjekuju zvona i prepoznala melodiju Božanska milost. Kleknula sam i pomolila se za Brendana. Onda sam pozvala Sem i ispričala joj sve što se do tada dogodilo.

U čekaonicu sam se vratila u pravi čas. Deset sati pošto smo se Brendan i ja poljubili i pozdravili, na vratima se pojavio mladi lekar tamne kose i anđeoskog lica. Rekao je da se zove Adam Kolski. Nije mi izgledao dovoljno star za hirurga, pogotovo ne za takvoga koji je „takoreći bog”.

Pokušala sam da mu s lica pročitam ishod zahvata, ali moje novinarske sposobnosti slabo su dolazile do izražaja tih dana.

„Prošlo je najbolje što je moglo”, rekao je dr Kolski. „Brandan je preživeo operaciju.”

71.

Na Odeljenju za intenzivnu negu bile su dozvoljene samo kratke posete od svega nekoliko minuta. Ulazili smo pojedinačno. Najpre

roditelji, pa Šep i na kraju ja. Sa mnom je ušao i dr Kolski, da vidi kako je pacijent. „Bolje mu je nego što izgleda”, rekao mi je.

Brendan je ležao bez svesti. Glava mu je bila umotana u zavoje, lice crno i modro. Dr Kolski mi je rekao da su ga za svaki slučaj prikačili na aparate koji bi ga održavali u životu ako ustreba.

U nosu mu se nalazila jedna cevčica, u grlu druga, plastično crevo katetera završavalo se u kesi prikačenoj za donju stranu kreveta, a u vene su mu se slivali slani rastvor i sedativi. Po celom Brendanovom telu bile su raspoređene elektrode – signali koje su slale očitavali su se na nekoliko monitora i obaveštavali o stanju njegovih vitalnih funkcija. Na jednoj nadlaktici bio je postavljen aparat za merenje krvnog pritiska koji se sam povremeno aktivirao.

„Živ je”, prošaptala sam. „Jedino je to važno.”

„Da, živ je”, rekao je dr Kolski i potapšao me po ramenu. „Uradi je to za tebe, Dženifer. Rekao mi je da toliko zaslužuješ, i mnogo više. Pričaj mu nešto. Možda si ti lek koji mu je sada potreban”, rekao je i izašao iz prostorije.

Ostala sam sama s Brendanom. Skinula sam sat koji mi je ostavio i stavila mu ga na ruku, pored plastične bolničke narukvice s njegovim imenom. Stegla sam mu prste i približila se njegovom licu.

„Tu sam”, izgovorila sam. Htela sam da mi čuje glas. „Svaki trenutak koji smo letos proveli zajedno bio je prelep. Posebno ovaj sada.”

72.

Imala sam utisak da je dragocenih pet minuta koje sam mogla da provedem s Brendanom proletelo za tili čas. Držala sam ga za ruku kada me je ljubazna ali neumoljiva medicinska sestra otpremila natrag u čekaonicu.

Kelerovi i Šep hteli su da izađemo zajedno na večeru, ali bila sam iscrpljena i telom i duhom. Nisam mogla da ostavim Brendana. Pošto su otišli, spustila sam se u stolicu i pustila da mi suze oblivaju obraze. Uzdržavala sam se skoro celog dana, ali više nije bilo razloga za to. Najrazličitije misli rojile su mi se u glavi. Može da se desi da Brendan uskoro umre. Dobronamerni ljudi bi rekli: „Još si mlada, Dženifer. Tuguj sada, ali znaj da treba da živiš i dalje. Nemoj se odreći ljubavi.”

I nisam – volela sam Brendana! Nisam se odrekla ljubavi, ali dokle me je to dovelo? Obrisala sam lice papirnatom maramicom i zagledala se u prazne redove stolica okupane hladnim neonskim svetlom. Pogledala sam kroz prozor. Ulicom bi povremeno protutnjao poneki automobil. Osećala sam se tako usamljenom.

Minuti su sporo proticali. Napokon je prošao jedan sat. Mislila sam da ponovo pozovem Sem, ali bilo je previše kasno.

Otvorila sam torbu i izvadila poslednji svežanj njenih pisama. Odvezala sam crvenu vrpču, kovertu su se rasule. Moje ime bilo je čitko ispisano na svakoj od njih.

Otišla sam da uzmem kafu iz aparata. Sručila sam u šolju nekoliko kesica šećera i otvorila prvu kovertu. „Potrebno mi je da ti čujem glas, Sem”, rekla sam.

Beskrajna besana noć u bolničkoj čekaonici. Počela sam da čitam poslednji deo bakine životne priče.

73.

Draga Džen,

Evo šta se dogodilo – sve se promenilo u tren oka.

Jednog strašno vrelog avgustovskog dana Dok je pokucao na vrata moje kuhinje. Kako sam ga ugledala, srce mi je jače zalupalo u grudima. Bila sam iznenađena i možda čak uplašena. Dženifer, do tada se još nije tek tako pojavio u mojoj kući.

„Nešto nije u redu?”, upitala sam. „Jesi li dobro? Šta se desilo?”

„Hajde da se provozaš sa mnom”, bilo je sve što je rekao.

„Sada? Ovakva?”

„Da. Izgledaš sasvim lepo, Samanta. Imam iznenađenje za tebe.”

„Lepo?”

„Najlepše koje sam mogao da smislim. Već dugo čekam na ovaj trenutak.”

Šta god da je imao na umu, moralo je da sačeka. Ni na pamet mi nije padalo da pođem u uprljanoj odeći koju koristim za rad u bašti. Pustila sam ga da uđe u kuću i otišla na sprat da se presvučem. Petnaestak minuta kasnije sišla sam u lepoj plavoj lanenoj haljini, očešljane kose, s ružem na usnama.

Osmehnuo se kada me je video. „Prelepa si”, rekao je. Za njega bih, naravno, bila prelepa čak i da obučem vreću, a na glavu stavim

konzervu. To sam mu i rekla. Oboje smo prasnuli u smeh, jer je bilo upravo tako.

Zgrabio me je za ruke. „Samanta, od danas se sve menja.”

„A ti ne nameravaš da mi kažeš šta je to što se od danas menja?”

„Ne, želim da ti pokažem.”

Bio je ne samo dobro raspoložen već i zagonetan, što je sve činilo još zabavnijim. Radovala sam se što je došao, što ga gledam u oči, što vidim koliko je razdragan.

I znaš li šta još? Obožavam iznenađenja!

74.

Dženifer, Dženifer, Dženifer,

Glavno zbivanje u gradu bila je festivalska nedelja. Ulice su vrvele od turista pristiglih na zabavu koja se na jezeru tradicionalno priređuje u čast kraja leta. Dok je ostavio auto na javnom parking-u, severno od Glavne ulice, i u parking-sat ubacio pregršt novčića od po 25 centi. Izgledalo je da ćemo se priključiti opštoj zabavi i da ćemo se prilično zadržati.

„I to ti je iznenađenje? Za festival sam znala”, rekla sam.

„Ovo je samo mesto zbivanja”, odgovorio je. „Ne budi takva pametnjakovička.” To mu je bila jedna od omiljenih reči, ako taj izraz uopšte možemo smatrati rečju.

Deca su vrištala s raznih vrteški, u vazduhu se osećao miris kokica s puterom i šećerne vate. Odjednom sam shvatila da se dešava nešto za šta sam mislila da nikada neću doživeti. Dok i ja smo se držali za ruke i šetali po gradu. Upitno sam ga pogledala. „Je li ovo iznenađenje? Jer stvarno jeste, i to veliko. Znači li ovo da smo izašli na svetlo dana?”

Rekao mi je da mu je upravo i mlađe dete otišlo na studije, na Univerzitet Vanderbilt. „Gnezdo je prazno. Gospodin Mama odradio je svoje. Slobodan sam.”

Odjednom me je privukao u zagrljaj i poljubio me pred Bogom i celim svetom. Poljubio me je s toliko ljubavi da su mi suze potekle.

Pogledao me je u oči. „Pitam se da li je ikada iko imao ljubavnu priču poput naše, Samanta. Mislim da nešto slično ne postoji.”

„Zbog toga naša ljubav i jeste posebna”, rekla sam.

Sunce mi je grejalo lice, vazduh je bio svež. U Dokovom zagrljaju osećala sam da stvarno živim punom snagom. Bilo je lepše nego vikendi koje smo provodili u Koper Harboru, jer smo prvi put bili potpuno slobodni. Osećala sam se kao na krilima, Dženifer. Ipak, uspela sam da zadržim stopala na zemlji. Stigli smo do parka kod biblioteke.

Pronašli smo slobodnu klupu uz samo jezero. Posmatrali smo izvođenje predstave *Jezerska gospa* na otvorenom. Dok je otišao do obližnjeg kioska da nam donese viršle i pivo. Ostali smo tu još dugo pošto je sunce zašlo, posmatrali paradnu plovidbu osvetljenih čamaca i, na kraju, vatromet.

E, sada nešto neverovatno. Bilo bi uvredljivo da nije tako smešno. Celog tog dana Dok i ja smo sasvim normalno razgovarali s ljudima koje smo sretali i niko od njih nije primetio da nas dvoje prosto zračimo. Znala sam o čemu je reč. Jednostavno, niko nije mogao ni da zamisli da se mi volimo. Kako je svet ponekad čudan i naopak. Toliko se ljudi odrekne ljubavi iako je ljubav nešto najlepše što postoji.

Okrenula sam se prema Doku i rekla mu koliko ga silno volim i da nisam mogla ni da sanjam o tako divnom iznenađenju. Privukao me je u zagrljaj. „Drž' se, Samanta. Dan još nije završen.”

75.

Motor Dokovog automobila zadovoljno je preo dok smo se udaljavali od festivalske graje i izlazili iz grada. Nisam znala kuda smo se uputili. A onda smo se zaustavili ispred opservatorije Jerks. U tišini su se čuli jedino zrikavci, a možda i moje srce koje je snažno udaralo.

Dok je sa zadnjeg sedišta uzeo cebe i, kao već jednom pre toliko godina, na prstima smo krenuli preko travnjaka ispred ogromne zgrade. Njegov drug nam je ostavio ključ u pukotini između dve cigle u zidu. Popeli smo se stepenicama do najveće kupole i zašli u tamu.

„Jesi li spremna?”

Osmehnula sam se. Bila sam spremna za sve. „Već godinama”, odgovorila sam mu.

Uz pomoć male baterijske lampe pronašli smo polugu koja podiže platformu ka vrhu kupole i zaustavlja je na oko metar od teleskopa.

Dok je pomerio neke razne ručke, kupola se otvorila i nad našim glavama ukazalo se nebo.

„Gledaj, Samanta. Samo gledaj. To je raj.”

„Gospode.” Nisam bila u stanju da izustim ništa drugo u tom trenutku, bila sam kao omađijana.

Dok je stajao iza mene. Njegove ruke počivale su na mojim ramenima dok smo gledali kroz najjači teleskop na svetu. Zaista je izgledalo kao da posmatramo raj. Nebo je, u najmanju ruku, bilo opčinjavajuće. Nisam znala u šta pre da gledam. Pogled mi je privlačila crvena kugla veličine srebrnog dolara.

„To je Mars”, rekao je Dok i počeo da mi objašnjava da su upravo te noći Mars i Zemlja u opoziciji, da se Mars našao između Zemlje i Sunca. Pokazao mi je polarne ledene površine, tamne mrlje – to su izmaglice limba, zatim nešto što je izgledalo kao peščana oluja koja besni na tlu planete pod maglovitim ružičastim nebom.

„Kada se poslednji put Mars našao ovako blizu Zemlje, pećinski ljudi su se smrzavali u Novoj Gvineji usrdno se nadajući da će neko izmisliti vatru”, rekao je.

Onda je prostro ćebe po drvenom podu i poveo me ka njemu. Seli smo, ramena su nam se dodirivala. Pretpostavljala sam da dolazi nešto lepo, ali nisam znala šta. „I sada?”, upitala sam ga šapatom.

„Čekao sam pravi čas. Rekla si da voliš iznenađenja, Samanta, zar ne?”

76.

„Sreća mi se nasmešila, Samanta”, rekao mi je najtiše što je mogao. „Pronašao sam te malo kasno, ali volim te više od svega na ovom svetu. I evo, tu si, u mom naručju. Ti si mi najbolji prijatelj, srodna duša, u tebe imam poverenja, ti si moja divna, divna ljubav. Ne dopada mi se kada nisi kraj mene. I dalje ne mogu da verujem da sam te pronašao, odnosno da si ti pronašla mene na onoj groznoj zabavi Crvenog krsta. Stvarno ne mogu da poverujem u sve to, a evo, vidi dokle smo došli.”

I dalje nisam znala kuda sve to vodi, ali srce mi je udaralo kao ludo. Dok mi je od samog početka govorio, povremeno izuzetno nadahnuto, koliko me voli, ali te noći bilo je nečeg posebnog,

strasnijeg, dirljivijeg i dražesnijeg u njegovom glasu. Pokazao mi je malenu kutiju u koju sam uperila baterijsku lampu.

„Otvori”, rekao mi je.

Otvorila sam je i oči su mi se razrogačile kada sam ugledala prsten sa safirom optočenim prelepim sićušnim dijamantima. Ostala sam bez daha, ali ne zbog toga što ti sada misliš. Mnogo godina ranije videli smo baš taj prsten kod Tifanija u Čikagu. Svojevremeno me je oduševio, ali su mi te noći oči zasuzile. Nisam mogla da verujem da se Dok toga setio i da mi ga poklanja.

Stavio mi je prsten i rekao: „Volim te, više od svega... Udaj se za mene, Samanta.”

Iznenadjenje je bilo ogromno. Zvezde su mu obasjavale lice. Zagrlila sam ga, čvrsto. Iskreno rečeno, tako nešto nisam u životu očekivala, nisam se usuđivala ni da pomislim da je moguće.

Jedva sam uspela da progovorim. „I ja tebe volim više od svega. Srećna sam što te imam. Naravno da želim da se udam za tebe. Bila bih luda da ne pristanem.”

Onda sam izgovorila njegovo pravo ime i stala da ga ponavljam. Nad našim glavama sijale su zvezde i činilo se da se ceo svemir raduje s nama.

77.

Zaspala sam pošto sam pročitala poslednje pismo. Neverovatno. Imala sam i te kakva pitanja za Sem, čekala sam samo da se vratim na jezero. Pomišljala sam da joj možda telefoniram iz hotela. Zašto se nije udala za Doka? Šta li se to dogodilo?

Probudila sam se jer me je neko lagano prodrmao i izgovorio moje ime. Jutarnje svetlo probijalo se kroz debelo staklo prozora čekaonice. Adam Kolski naginjao se nada mnom.

„Dobro jutro, Dženifer. Mogli smo da ti ponudimo udobnije mesto za spavanje.”

„Kako je Brendan?”

„Prespavao je celu noć, baš kao i ti. Ne bih da ulivam lažnu nadu, ali može da pomera prste na nogama. Zna kako se zove, pominje i tvoje ime, pita za tebe.”

Odmah sam živnula. „Mogu li da ga vidim?”

„Naravno, zato sam i došao po tebe. Želim da razgovaraš s njim. Potrebno je da ustanovimo hoće li te stvarno prepoznati. Dođi sa mnom.”

Kolski, bog lično, otvorio je vrata Brendanove male sobe na Odeljenju za intenzivnu negu. „Samo pet minuta”, rekao je.

Iza lekarevih leđa videla sam Brendana i ušla sam u sobu. U desnoj šaci imao je peškirić. Sklonila sam ga i stavila svoju ruku u njegovu.

„To sam ja, Dženifer”, šaputala sam. „Spreman za jutarnje plivanje u jezeru?”

Nije bilo nikakvog odgovora, što me nije iznenadilo, ali ni ohrabrilо. Nisam imala nikakvog pojma o tome koliko mu je mozak oštećen prilikom operacije.

„Tu sam. Hoću da znaš da sam tu. I ti si tu takođe.”

Pričala sam nepovezano nekoliko minuta, ali nije bilo važno, a i Brendanu je bilo svejedno. Pod uslovom da je uopšte mogao da mi prepozna glas.

Stajala sam kraj njegovog uzglavlja i onda se dogodilo čudo, barem je meni tako izgledalo. Stegnuo mi je ruku. Stisak je bio izuzetno slab. Sva sam se naježila. Spustila sam glavu. „Ovde sam, Brendane. Ne pokušavaj da govoriš. Pričaću ja za oboje. Ovde sam, dušo moja.”

„Jesi li stvarna?”

Zavrtelo mi se u glavi. Ponovo sam ga pogledala. Gospode, on je progovorio.

„Ovde sam”, rekla sam. Nisam mogla da poverujem. Brendan je progovorio. „Stežem ti ruku. Možeš li da osetiš stisak?”

„Ne mogu da te vidim”, prošaptao je promuklo.

„To je zato što imaš zavoj preko očiju.”

Usledila je tišina i pomislila sam da je možda ponovo utonuo u san.

„Nisam mislio... da ću se izvući”, napokon je izgovorio.

Videla sam da se svim silama trudi da ne zaplače, ali suze su se provukle kroz čvrsto zatvorene očne kapke. „Bićemo dobro”, rekao je.

Odjednom me je savladao snažan osećaj divljenja pomešan s ljubavlju prema tom čoveku. Brendan je tešio mene, hrabrio me posle tako strašne operacije kojoj je bio podvrgnut. Njegov glas kao da je dolazio izdaleka, ali nisam marila, bio je to moj Brendan. I hteo

je da razgovara. „Razmišljao sam... ti sediš na doku... zaklanjaš oči od sunca... gledaš me... to mi je ostalo u mislima.”

Pogledala sam ga. Toliko sam ga volela. A onda se dogodilo još jedno čudo. Kroz nabore zavoja videla sam da je uspeo da otvori oči. Pomučio se i da mi uputi iskrivljen osmeh.

Najlepši osmeh koji sam u životu videla.

„Toliko te volim”, šaputala sam. „Gospode, kako te volim.”

„Ne suprotstavljaj mi se... ja tebe volim više.”

Tog trenutka shvatila sam da se ostvaruje nešto što je izgledalo neverovatno – Brendan će živeti.

78.

Narednih nekoliko nedelja sve mi je izgledalo neverovatno dragoceno i imalo posebno značenje. Postala sam redovni posetilac klinike Majo i Medicinskog centra Lejklend. Rastrzana na dve strane.

Brendanov oporavak bio je spor i mučan. Ipak, svakodnevno mu je bivalo pomalo bolje, napredak je bio uočljiv svake nedelje. Terapeut ga je obožavao, uglavnom zato što je Brendan bio poseban na mnogo načina, a i bilo mu je simpatično što njegov pacijent svakog dana nosi drugi otkačeni šešir. Osim toga, Brendan mu tri nedelje nije rekao da je poznati lekar.

Jednog kišnog oktobarskog jutra našli smo se u kabinetu Adama Kolskog. Pokazao nam je nekoliko rendgenskih snimaka i naglo rekao da Brendan može kući jer se nalazi u fazi remisije.

„I ti, Dženifer, možeš kući”, rekao je i uputio mi jedan od svojih retkih osmeha.

Brendan i ja smo narednog dana krenuli ka jezeru Džiniva. Bila sam uzbuđena i pomalo nervozna. Trebalo je da posetimo Sem, koja je u međuvremenu izašla iz bolnice. Kada sam je pozvala da joj javim lepu vest, rekla mi je da želi da Brendan i ja upoznamo Doka.

Nikada nisam volela početak oktobra, jer je sunce zalazilo sve ranije. Međutim, radovala sam se ovom posebnom oktobru. Srce mi je bilo puno – Brendan, Sem, a trebalo je da upoznam Doka.

Pred očima nam se ukazala bakina kuća. Videla sam Henrijev stari kamionet parkiran pored bašte. Hm.

Brendan je izašao iz jaguara i duboko udahnuo svež vazduh. „Sem! Stigli smo. Došlo ti je društvo”, uzviknula sam.

Onda je Brendan pustio svoj čuveni krik kojim je uspeo da uplaši ptičice na drvetu, iako ovog puta nije bio prodoran kao obično.

„Da se trkamo do jezera?” Osmehnuo se. Znala sam da je i dalje slab, ali izgledao je dobro i lice mu je bilo ozareno tim neverovatnim osmehom.

Pošto se Sem nije odazivala, ušla sam u zamračenu kuću da je potražim. Išla sam iz sobe u sobu i glasno je dozivala dok su mi koraci odzvanjali po drvenom podu. U poslednje vreme strah me je obuzimao previše brzo. Suviše se lošeg dogodilo, a sada se činilo da je sve mnogo lepo da bi potrajalo.

„Džen”, Brendan me je dozivao s verande. „Sem je napolju, pored jezera.”

Srce mi je brže zakucalo, obuzelo me je dečje oduševljenje, sjurila sam se niz stepenice i izletela iz kuće. Videla sam da je Sem postavila stolice ispod krošnje jednog drveta. Nije bila sama.

U senci pored nje sedeo je jedan čovek. Na glavi je imao kapu s velikim slovom V, što je verovatno značilo Univerzitet Vanderbilt, i odjednom je sve postalo savršeno jasno.

„Dok”, izgovorila sam skoro šapatom. „Trebalo je da znam.”

79.

Potrčala sam ka jezeru najbrže što sam mogla, pravo u bakin zagrljaj. Činilo mi se da mi je baš tu mesto. Sem je zatim pošla prema Brendanu i zagrlila ga. Dugo su tako ostali, kao da su celog života bili najbolji prijatelji.

A onda se okrenula prema čoveku svojih snova. „Želim da upoznaš Doka”, rekla je meni, a Brendanu: „Džon Ferli. I on je doktor, doduše Teološkog fakulteta Univerziteta Vanderbilt. Sve lepo dođe na svoje mesto, Dženifer. Život to tako ponekad udesi.”

Gospode, otac Džon Ferli bio je Dok. On i Sem bili su tako skladan par. Uživala sam u prizoru. Srce mi je bilo puno.

Svi smo seli u šareni hlad starog javora. „Au”, rekla sam a usne su mi se neprestano razvlačile u osmeh dok sam posmatrala Sem i Doka, odnosno Džona, koji su razmenjivali poglede i nežno se dodirivali.

Zagrlila sam Brendana, a on mi je šapnuo: „Slažem se – au.”

Sve je stvarno lepo dolazilo na svoje mesto, morala sam da priznam. Nešto kasnije prešli smo u kuhinju. Dok je ljuštio krompir na neverovatan način, ljuska se pod nožem pretvarala u vrlo tanke vijugave trake i nije se prekidala. Brendan je malo čistio, malo jeo grašak, a ja sam uspjela da prospem brašno skoro po svemu.

Onda je Sem odlučno rekla: „Svi napolje iz moje kuhinje. Ostavite kuvanje stručnjaku!” Nasmijali smo se i prešli u dnevnu sobu. Četrdesetak minuta kasnije pomogli smo joj da postavi sto i posluži obrok – meso zapečeno s krompirom, lukom i graškom i kolači.

Za vreme večere postavila sam Džonu jedno pitanje. „Zaprosili ste Samantu. A ti si, Sem, rekla da bi bila luda da ne prihvatiš bračnu ponudu.” Pogledala sam je u oči. „I, šta se to desilo?”

Sem je pogledala u Doka. „Pa, najpre sam je nagovorio, a onda odgovorio”, rekao je on.

Sem se nasmijala. „Pomenuo je neke logične teme i pokrenuo neka pitanja koja bi se mogla očekivati. Na primer to da će dokon svet početi da zapitkuje, iznosi svoje mišljenje i donosi sud. Zbijali bi šale na naš račun, govorili da oponašamo ličnosti iz romana *Ptice umiru pevajući*. To mi stvarno ne bi bilo po volji. Nas dvoje smo navikli da nam se u lični život niko ne meša. Isto tako, govorkanja bi mogla da naškode Džonu u odnosu s njegovim parohijanima. On se onda dosetio nečeg sjajnog.”

Okrenuo je glavu prema Sem. „Rekao sam joj: ‘Zašto bismo ikome išta govorili? Zašto ne bismo svoju ljubav zadržali za sebe?’ Razgovarali smo i odlučili šta da uradimo. I inače je ceo naš odnos bio drugačiji od svih ostalih.”

Sem je uzela Džona za ruku. „Dok i ja smo se venčali u Koper Harboru jedne avgustovske nedelje pre dve godine. Niko to ne zna sem vas dvoje.”

Podigli smo čaše i nazdravili. „Za Samantu i Doka”, rekli smo Brendan i ja.

„Za Brendana i Dženifer”, uzvratili su njih dvoje.

Sem i Dok su najpre zagrlili mene, onda Brendana. Proveli smo u razgovoru još dva-tri sata. Posmatrali smo kako tama obavija jezero. Dok nam je pričao o zvezdama, bio je sjajan. Bila sam tako srećna. Uvek ću se sećati svakog trenutka provedenog te večeri na jezeru Džiniva.

Tri nedelje kasnije desilo se nešto užasno.

80.

Sem bi rekla da život to tako ponekad udesi.

Bio je rani novembar. Sedela sam u bakinoj dnevnoj sobi, na staroj sofi presvučenoj plavim plišom. Brendan me je držao za jednu, Dok za drugu ruku. „Sve će biti dobro”, šaputao je Dok. Drhtavom rukom dotakao je svoje grudi. „Sem je na bezbednom mestu, u nama. Počinula je.”

Svakih nekoliko minuta čuo bi se zvuk još jednog kišobrana spuštenog na drveni pod verande, iza čega su se vrata širom otvarala – njeni prijatelji redom su ulazili unoseći vlažan ukus vetra. Ubrzo je kuća bila puna ljudi s jezera Džiniva, iz Čikaga, čak i iz Koper Harbora. Svi su se osećali neprijatno jer nisu mislili da ćemo se okupiti iz ovakvog razloga.

Videla sam Sem u svemu što me je okruživalo.

U svetloplavim očima mog rođaka Bobija, u porodičnim fotografijama okačenim na zidovima, u suzama umivenom licu moje tetke Val koja je kroz prozor zurila u uzburkanu površinu jezera. Bilo je mnogo tužno, skoro neverovatno da nekoga ko je zbližio toliko ljudi sada više nema među nama.

Dok mi se približio. „Mislim da bi trebalo da počnemo, ako si spremna. Samanta ne bi želela da pusti ljude da čekaju. Ne bi trebalo ni mi.”

Obratio se prisutnima. Govorio je o svojoj Samanti, naravno ne odajući njihovu veliku tajnu. Naslonila sam obraz na Brendanovo rame. Dok je bio tako jak, tako rečit, govorio je dirljivije nego što je iko u toj sobi mogao da zamisli. Setila sam se i drugih ljudi koje sam volela i izgubila – dede Čarlsa, moje majke, Denija. Brendan me je nežno pridržavao. Slušala sam Dokov govor, a onda su i drugi bakini prijatelji rekli pokoju lepu reč o njoj.

Potom je zavladala tišina. Brendan mi je šapatom rekao: „Hajde, Džen, ti si na redu.”

81.

Ne volim da držim govore niti da budem u centru pažnje, ali znala sam da moram da ustanem i kažem nešto. Bila je to moja baka,

moja Sem. Dok sam polako išla ka suprotnom kraju sobe, vrtelo mi se u glavi kao da ću izgubiti svest.

Stala sam leđima okrenuta jezeru. Crno-bela bakina fotografija koju sam volela nalazila se s moje desne strane. Gledala sam tužne oči njenih prijatelja. Očekivali su da progovorim. Brendan mi se ohrabrujuće nasmešio, a Dok namignuo. Konačno sam se pribrala.

Evo šta sam rekla.

„Molim vas da mi ne zamerite. Ovo mi baš ne ide od ruke, ali ima ponešto što moram da kažem. Kao mala, svako sam leto provodila u ovoj kući s bakom Sem.”

Zagrncnula sam se kako sam izgovorila njeno ime. Ne mareći hoću li se rasplakati nastavila sam da govorim.

„Nas dve smo bile najbolje drugarice od samog početka. Bile smo na istoj talasnoj dužini, isto razmišljale, smejele se i plakale zbog istih stvari. Volela sam je najviše na svetu i izuzetno sam joj se divila.

Od malena sam joj poveravala sve, čak i najveće tajne – ležala bih u svom krevetu, a Sem bi sedela kraj mene i držala me za ruku. Većina dece plaši se mraka, a ja sam ga obožavala jer sam bila sa Sem.

I sada se pomalo tako osećam. Ne mogu da je vidim, ali znam da je tu.

Ne tako davno, povukla sam se iz života jer nisam mogla da podnesem turobnu stvarnost. Sem me je lagano izvukla iz čaure i oslobodila me vela tuge. Pokazala mi je kako da ponovo pronađem ljubav. Zahvaljujući njoj sada imam Brendana, koga mnogo volim.

Međutim, ostala je jedna tajna koju nisam stigla da joj poverim, pa ću to uraditi sada. Sem, draga Samanta, reći ću ti nešto mnogo lepo. Brendan i ja ćemo imati dete. Tvoje prvo praunuče.”

Briznula sam u plač, ali sam se osmehivala kroz suze. Pogledala sam u Doka. Nasmešio mi se. Brendan takođe.

„Njeno lice vam je sigurno svima pred očima. Način na koji bi se ozarilo, način na koji je Sem umela da sluša kao da joj govori najvažnije biće na svetu.

Ne mogu da poverujem da nikada neće videti našu bebu, da neće smisliti neki neobičan način.

Pitam se hoće li beba imati njene lepe uvojke, ili blistave plave oči, ili njenu zadivljujuću sposobnost da voli toliko ljudi, da stekne tako

divne prijatelje. Jedno jeste sigurno. Naše dete znaće sve o svojoj prabaki, znaće kakva je divna ličnost bila. Toliko toga imam da ispričam o Sem. Znam tačno kakva je bila moja baka, a to je veliko blago.

Bilo da je dečak ili devojčica, naša beba zvaće se Sem.”

82.

Prijatelji i rođaci pričali su o Sem satima. S nekima od njih bila je bliska, s drugima malo manje, ali svi su ostali do kasno u noć i činilo mi se da je svaka upravo ispričana priča o njoj bila još malčice lepša od prethodne. Naravno, najviše sam o njoj znala ja. Imala sam njena pisma. Jedino što nisam mogla previše da pričam o tome. Bila je to Dokova, Brendanova i moja tajna.

Brendanov stric Šep spremio se da pođe kući, pa mi je prišao da se pozdravimo. Nagnuo se i poljubio me u obraz. „Hteo sam da sačekam da se gužva malo raščisti”, rekao je. „Bila si sjajna, Dženifer. Dopalo mi se ono što si rekla o svojoj baki. Sem je tražila da ti predam nešto što sam držao u svojoj kancelariji.”

Uzela sam belu kovertu. Da nije jedno od njenih pisama? Šta je još imala da mi kaže? Možda neku mračnu tajnu?

Prstom sam otvorila kovertu, izvukla list papira i počela da čitam.

Najdraža Dženifer,

Ovo je naš poslednji razgovor i nemoj da se usudiš da budeš tužna. To nije u našem stilu.

Tvoj deda i ja smo pre pedeset godina kupili jednu najobičniju kuću izgrađenu na kamenitom tlu. Međutim, imala je najlepši pogled na jezero. Toliko me divnih uspomena vezuje za nju, kao i tebe. I sada vidim tebe i tvoju mamu sklopčane na kauču kraj kamina dok ja pripremam večeru. Valerija je ovde rodila Bobija, u sobi na spratu. Ti i on ste ostavili trajne tragove klizaljki na kuhinjskom podu. (Naravno da sam znala da je to tvoje delo.) Sećam se svih leta koje smo provodili na verandi, ali više od svega pamtim vreme koje smo zajedno provodile ti i ja, Dženifer. Uvek si mi bila „miljenica”.

Posmatram jezero dok ti pišem ove redove. Uskoro će zima. Led će zarobiti grane, a sneg će se poput tanane čipkaste zavese spuštati na jezero.

Već se radujem proleću. Sveže obojeni dokovi biće ponovo zaronjeni u vodu, bašte će se osloboditi snežnog prekrivača, biljčice će se ponovo promoliti. Za višegodišnje biljke kažemo da su večne, ali izraz nije tačan. Ispravnije bi bilo reći biljke koje dugo žive, jer ne traju večno. Čak ni one žilave poput mene. Zbog toga se danas pripremam za ono što će doći.

Naravno, postaraću se za sve koje volim, ali za tebe imam poseban poklon, koji se nalazi u koverti zajedno s ovim pismom. Dobro ga upotrebi, znam da hoćeš.

Dženifer, srce mi je puno kao što mi je bio ispunjen i život. To je nešto božanstveno. Imam mog Doka, imam tebe, a ti imaš Brendana. Mogu li da budem još srećnija nego što sam sad? Šta bi više iko mogao da poželi?

Volim te mnogo i zapamti – ti si mi najbolja drugarica, ti si mi „miljenica”.

Sem

Osetila sam da se u koverti nalazi još nešto neznatne težine. Ispalo mi je iz ruke, a kada sam se sagla po to što sam ispustila, ugledah mesingani ključ za koji je crvenom trakom bilo prikačeno parče kartona.

Podigla sam ključ i pogledala karton.

S jedne strane Sem je napisala: Nolvud roud broj 23 – kuća je sada tvoja, Dženifer.

Nešto je pisalo i na drugoj strani. Poslednje reči koje mi je Sem uputila.

Ljubav nikada ne umire.

EPILOG

Slike za Sem

83.

Brendan i ja se nameštamo na kauču ispred male Sonijeve videokamere, podešene i spremne za snimanje našeg prvog porodičnog filma.

Nalazimo se u Čikagu, u novom stanu koji gleda na jezero Mičigen, i prilično smo uzbuđeni. Ovo je važan trenutak u našem životu, jedan od presudnih. Barem tako sada mislimo.

„Spremna? U redu, krećemo”, kaže Brendan, zatim skače i uključuje kameru. Pun je života u poslednje vreme – u fazi je remisije – baš kao i ja. „Počinješ ti, Džen. Tebi nikada ne manjkaju reči.”

„Zdravo, Samanta”, izgovaram i kreveljim se dok mašem pred kamerom. „Ja sam tvoja mama, imam trideset pet godina i ne stidim se da kažem koliko sam stara.”

Brendan je pored mene, naginje se prema objektivu. „A ja sam tvoj ponosni i presrećni tata, evo već četrnaest dana i skoro jedanaest sati.”

„Mnogo te volimo, dušo, i nekoliko puta godišnje...”

„Možda i češće”, ubacuje Brendan. „Znaš, mama i tata su malo zbunjeni i očigledno nisu nikakvi glumci.”

„Povremeno ćemo”, kažem ja, „stati pred kameru i pokušati da ti dočaramo ono što smo, kakve smo ličnosti, o čemu razmišljamo. I, naravno, da ti kažemo koliko te volimo.”

Sada pogled u Brendana, a on nastavlja onako kako smo već donekle uvežbali.

„Radimo to da bi ti kad dodeš u naše godine i zdravlje ti popusti kao nama – odnosno kao meni – mogla da pogledaš ove trake i saznaš sve o nama. Zar to nije super?”

„I vidiš kako smo bili bleskasti... Ali i koliko smo srećni što si ti naša ćerka. Sada spavaš. Voliš da spavaš.”

Brendan pljeska rukama i osmehuje se poput filmske zvezde. „Ura! Dobro je to, Samanta. Samo tako nastavi! Napred, devojčice! Tako se spava!”

Ja kažem: „Samanta, imaš najlepše plave oči i osmeh od kojeg zastaje dah, baš kao kod tvog tate – i ne možemo da te se nagledamo.”

„Ćelava si kao bilijska kugla i mama te oblači u roze tako da svi znaju da si prava curica.” Brendan mora da zadirkuje, na onaj sladak način.

„Da čuješ sada nešto zanimljivo”, oglašavam se ja. „Kada si se rodila, istog trena kada si došla na svet, pogledala si oko sebe poput radoznale ptičice koja je prvi put proturila glavicu iz gnezda. Pogledala si u mene, snimila me, pa u tatu, snimila i njega, a onda si nam se oboma božanstveno osmehnula. E sad, lekar tvrdi da tada nikako nisi mogla da nas vidiš. Međutim, mi u to ne verujemo.”

„Ja sam lekar i ne verujem”, dodao je Brendan. „Jesam li ti već rekao da si ćelava kao jaje?”

„Jesi”, kažem ja. „A sada da krenemo od samog početka ove divne priče, Samanta. Reći ćemo ti kako je sve počelo. Prvo da ti kažemo kako si dobila ime. Lepo ime i još lepša priča. A ti si, Sem, njen srećni završetak.”

Začutila sam na tren. Ovo ne izgovaram, ali mi je u mislima: *Ljubav nikada ne umire, Sem.*

KRAJ

Table of Contents

PROLOG

PRVI DEO

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

DRUGI DEO

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

TRECI DEO

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

EPILOG

83.

KRAJ